

Digitaliseret af | Digitised by

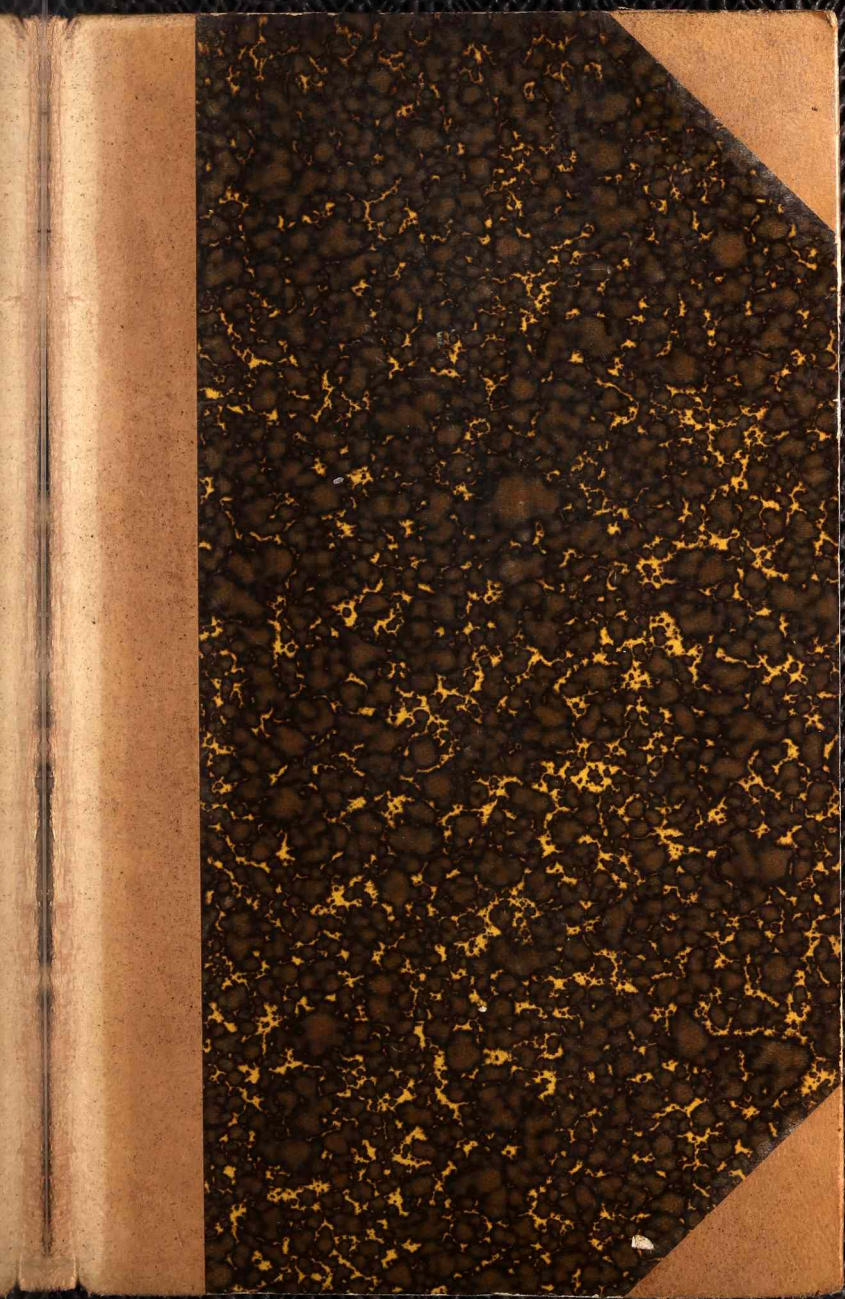
Forfatter(e) Author(s):	Sick, Ingeborg Maria.; Ingeborg Maria Sick ; Illustreret af Frants Henningsen.
Titel Title:	<u>Den lille graa Kat</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	København ; Kristiania : Gyldendalske Boghandel, 1906
Fysiske størrelse Physical extent:	163 s. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

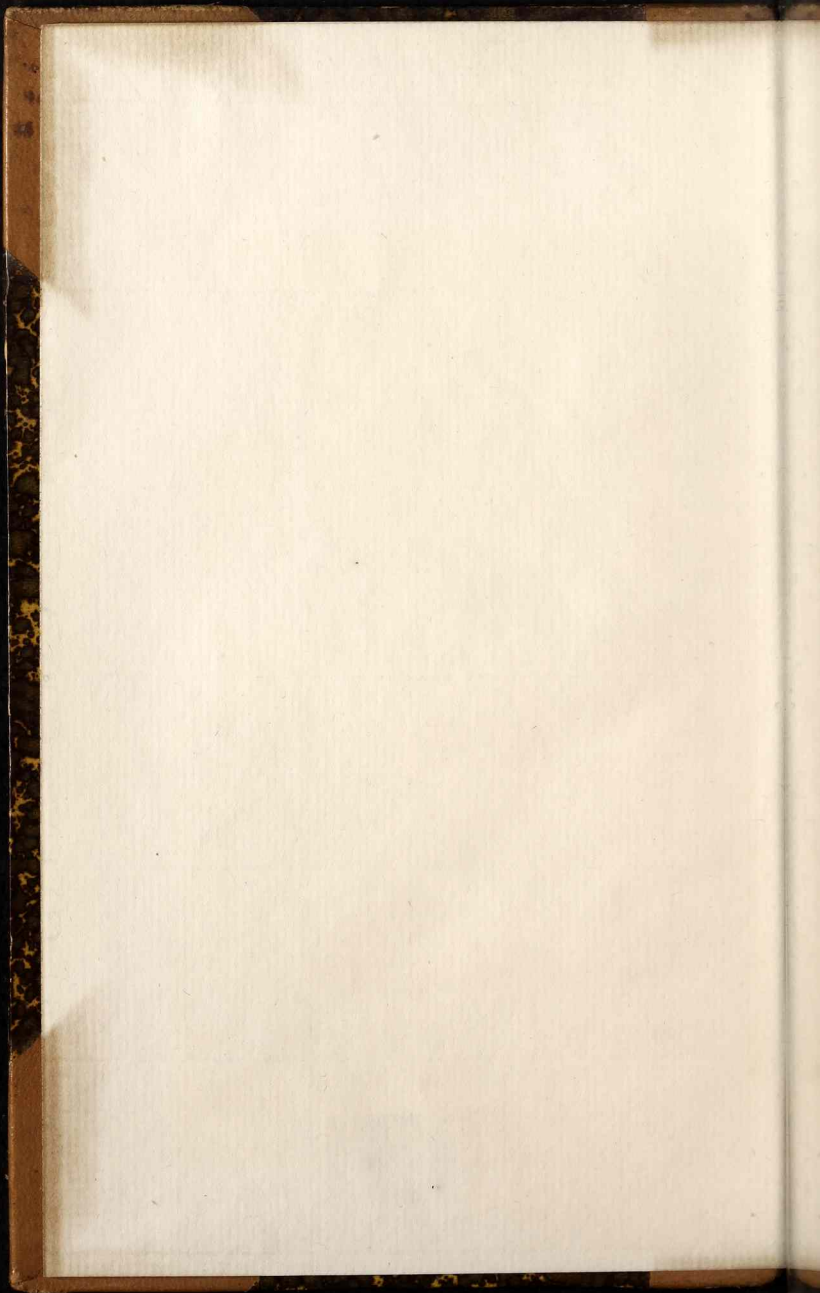
57, - 268.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130018759471

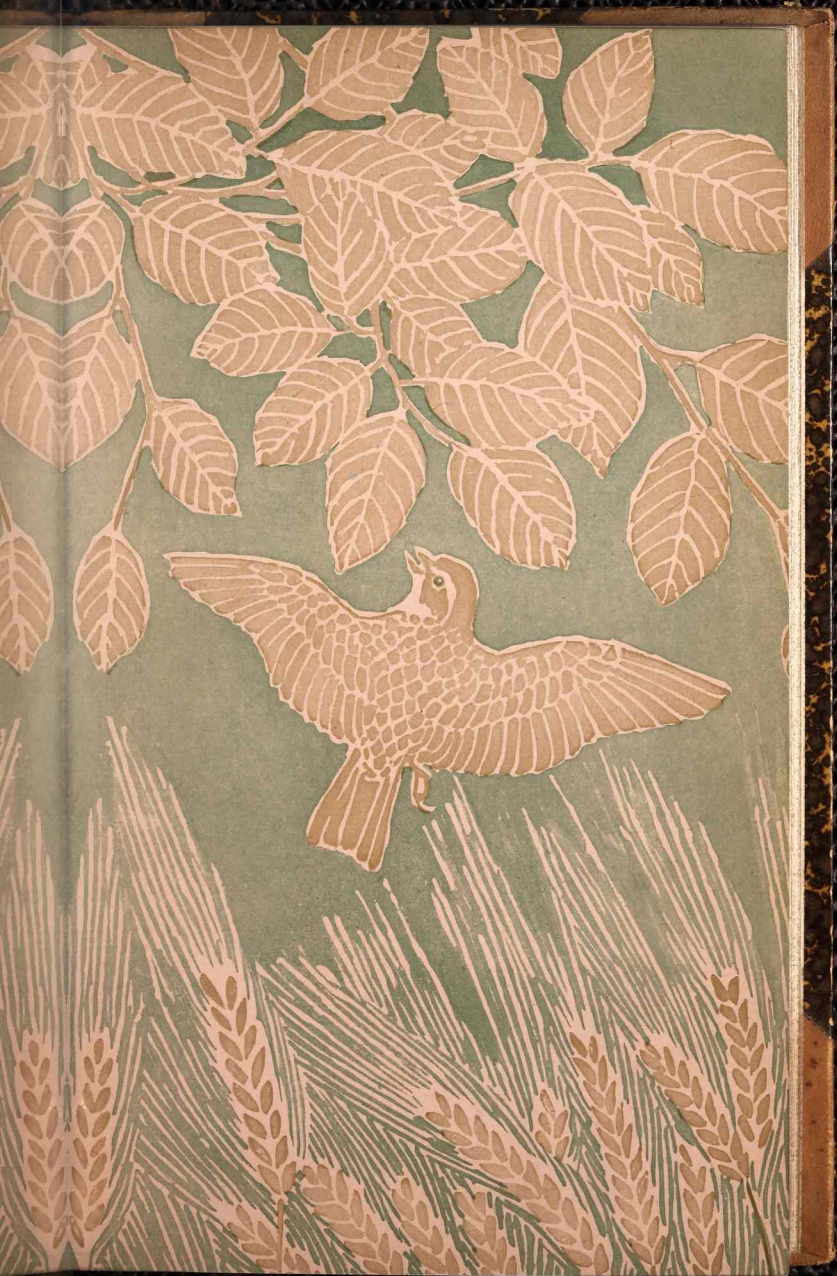
INGEBORG MARIA SICK: DEN LILLE GRAA KAT

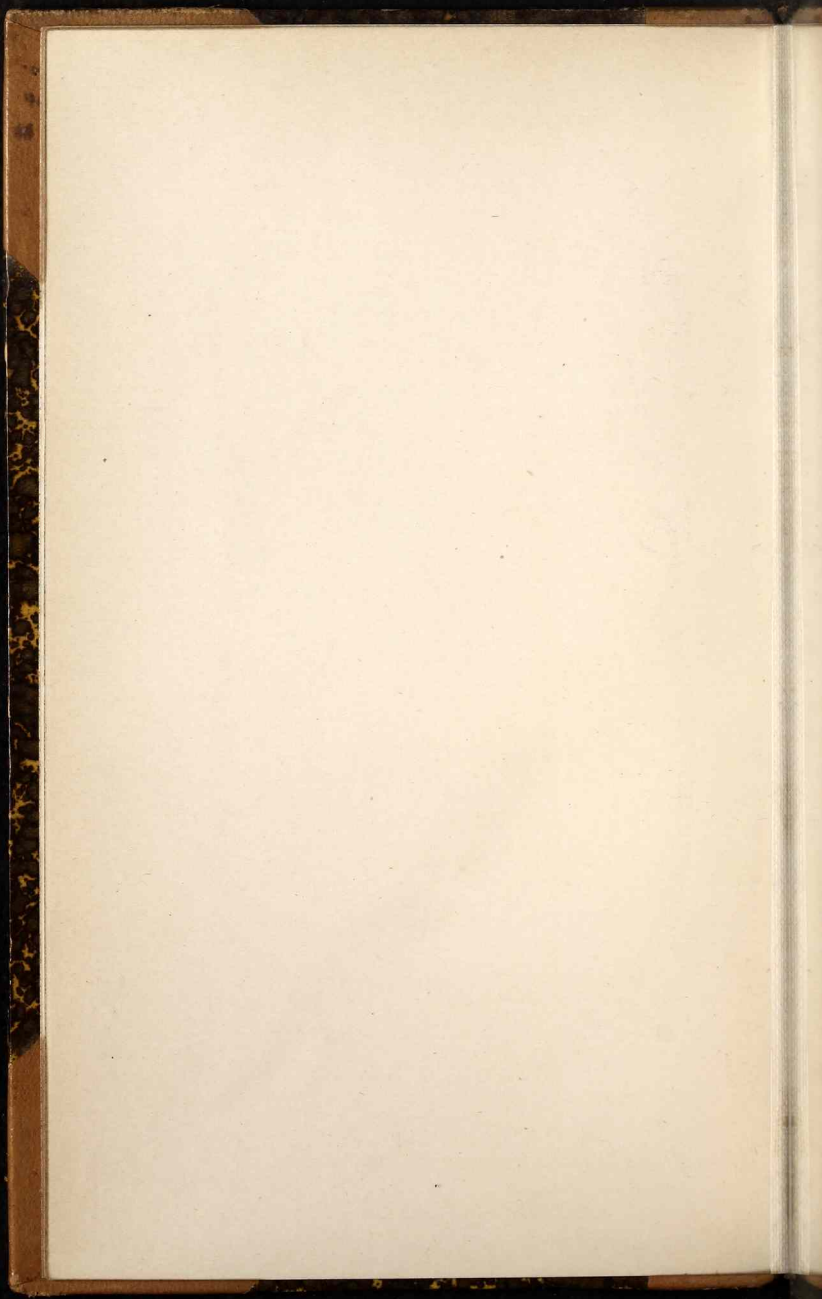

GYLDENDALSKE BOGHANDEL, NORDISK FORLAG

MDCCCCVI

NORDISK BIBLIOTEK

- 1906 XXXIII. Ingeborg Maria Sick: Den lille graa Kat, ill. af Frants Henningsen. XXXII. Jonas Lie: Den Fremsynte, ill. af Thorolf Holmboe. XXXI. Per Hallström: En Skæmteroman, ill. af Hilding Nyman. 1906

Tidligere er udkommet:

- 1905 XXX Gustaf af Geijerstam: Andreas Vik, med Vignetter af Axel Sjöberg. XXIX. Thomas P. Krag: Stenbænken, ill. af Sverre Knudsen: XXVIII. Jakob Knudsen: For Livets Skyld, ill. af Vald. Andersen. XXVII. Sven Lange: Sommerleg, illustreret af Frants Henningsen. 1905

- 1904 XXVI. Holger Drachmann: Kirke og Orgel, ill. af Hans Nik. Hansen. XXV. Selma Lagerlöf: Hr. Arnes Penge, ill. af Albert Edelfeldt. XXIV. Knut Hamsun: Sværmerne, illustreret af Louis Moe. 1904

- 1903 XXIII. J. Blicher-Clausen: Kjeld, illustreret af Louis Moe. XXII. Thomas P. Krag: Jon Greff, med Akvarel af Chr. Krogh og Vignetter af Oscar Bojesen. XXI. Mathilda Malling: Nina, med Vignetter. XX. Karl Larsen: Seksten Aar, med Titeltegning af Frants Henningsen. 1903

- 1902 XIX. Herman Bang: Sommerglæder, illustreret af Hans Tegner. XVIII. Henrik Pontoppidan: Minder, illustreret af L. Find. XVII. Jacob B. Bull: Fonnaasfolket, illustreret af A. Bloch. XVI. Per Hallström: Den døde Fos, en Historie fra Ødemarken, illustreret af Nils Kreuger. XV. L. Budde: Julefortællinger, 2. Samling. XIV. Magdalene Thoresen: Signes Historie, Omslagstegning af Thorolf Holmboe. 1902

- 1901 XIII. Kristofer Janson: Middelalderlige Billeder, illustreret af Louis Moe. XII. Sophie Elkan: Drømmen om Østerland, med Vignetter efter Fotografier, Omslagstegning af Gerda Erikson. XI. Sophus Michaëlis: Giovanna, illustreret af J. F. Wilhelm; X. L. Budde: Julefortællinger, illustrerede af Carl Thomsen, med Kompositioner af J. P. E. Hartmann. 1901

- 1900 IX. Bernt Lie: Hildir, illustreret af Thorolf Holmboe. VIII. Oscar Levertin: Magistrene i Österås, illustreret af Nils Kreuger. VII. Vilhelm Bergsøe: Falskmøntneren, illustreret af Norretranders. 1900

- 1899 VI. Vilhelm Krag: Marianne, illustreret af Louis Moe. V. Selma Lagerlöf: En Herregaardshistorie, illustreret af Georg Paulli. IV. Karl Larsen: I det gamle Voldkvarter, illustreret af Frants Henningsen. 1899

- 1898 III. Axel Lundegård: Asra, illustreret af Thyra Kleen. II. Alvyde Prydz: Sylvia, illustreret af Osc. Wergeland. I. Sophus Bauditz: Spørnske, ill. af Frants Henningsen. 1898

BIND, FORSATSER OG FÆLESTITEL
TEGNEDE AF GERHARD HEILMANN

KØBENHAVN OG KRISTIANIA

GYLDENDALSKE BOGHADEL
NORDISK FORLAG

STOCKHOLM: ALBERT BONNIER

INGEBORG MARIA SICK
DEN LILLE GRAA KAT

INGEBORG MARIA SICK

DEN LILLE GRAA KAT

ILLUSTRERET AF

FRANTS HENNINGSEN

1407-L.1324

KØBENHAVN KRISTIANIA

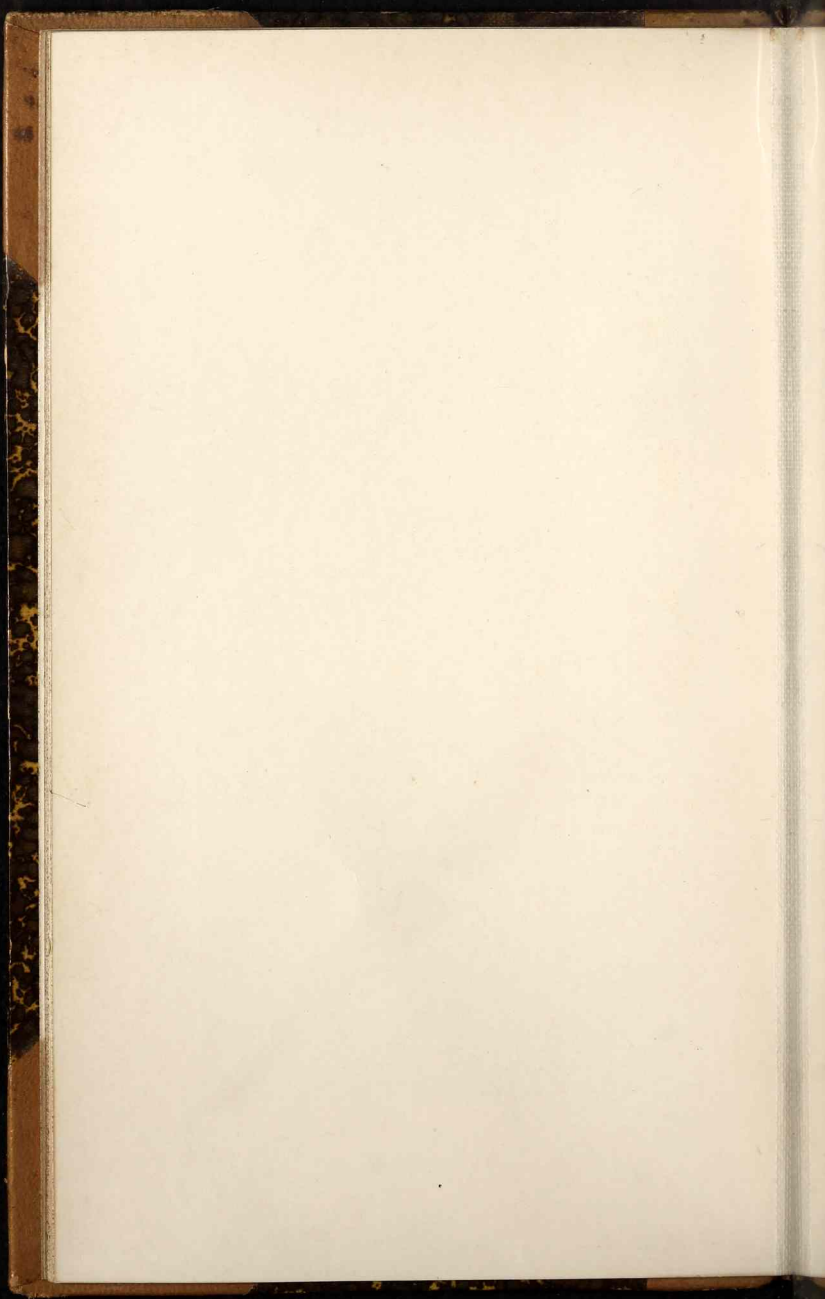
GYLDENDALSKE BOGHADEL, NORDISK FORLAG

MDCCCXVI

LANGKJÆRS BOGTRYKKERI
KØBENHAVN

Skogstorp, 18de Sept. 18—

Min kjære Petræa!

MED ægte qvindelig Nyfigenhed bad Du mig jo ved min Afreise snarest muligt at give Dig en udførlig Beskrivelse af hele Situationen herovre — og Du gjentager Anmodningen i Dit Brev af Gaars Dato, som Du maa have skrevet umiddelbart efter Modtagelsen af det Kort, der skulde melde Dig min lykkelige Ankomst hertil.

Uden at ville være saa lidet galant at forskandse mig bag den velkjendte Sætning, at en Daare kan spørge om mere, end ti Vise kunne besvare, maa jeg dog strax have Lov til at sige Dig, at Du sætter Din gamle Broder i en ikke ringe Forlegenhed. Overhovedet forbauser Din ihærdige Spørgen mig endeel, thi jeg har aldrig mærket, at Axel Sparre har været Gjenstand for nogen særdeles Interesse fra Din Side, naar han en enkelt Gang under et Ophold i Kjøbenhavn har spiist en Frokost eller Middag i vort lille Hjem. Men jeg maa derigjennem sande, at en Mand først interesserer en Qvinde, naar der bliver Erotik at opspore i hans Liv.

Forholdene herovre ere selvfølgelig meget forandrede. Du veed, at jeg, iaar som ellers, ret har glædet mig til at tilbringe denne min Efter-sommer-Ferie fra Ministeriet paa det herlige Skogstorp — ja, glædet mig dobbelt ved Tanken om at see min egen »gosse« lykkelig med en ung skøn Husfrue ved sin Side.

Naar jeg imidlertid herovrefra skulde give Dig et af de Interieur-Billeder, som Du, bedste Petræa, mener jeg vilde have et vist Talent til at skrive, saa burde jeg maaske ikke begynde med nogen af de to, men derimod med — den lille graa Kat.

Hvorledes! hører jeg Dig udbryde — med en Kat! Ja, netop.

Du har aldrig seet saadan en Kat! »Den er net, den er let som et svævende Fnug — den er blød, den er sød« — ja, den kunde virkelig beskrives ganske Christian Winther'sk! Smekker, zirlig og yndefuld som en lille Jomfru, med det nydeligste, kuglerunde Hoved og en langhaaret, skjælvende fiin, musegraa Pelts — netop af samme bløde Fløielsfarve som de smaa Offre, den imellem nedlader sig til at lege en blodig Leg med. Saa har den en lille Silkepote, der pludselig, som et Kjærtegn, lidt kold og tøvende, kan plante sig paa Ens Haand — saa lukket og uskyldig, som om den ikke gjemte paa de smaa, hvasse Kløer, der kunne fare frem som et Lyn og som vi alle have stiftet Bekjendtskab med.

Thi det kan ikke nytte at ville nægte det — den lille Kat er ikke fri for at være lunefuld, drilagtig og endog en Smule grusom. Men den har en besnærende Ynde og en mærkelig udviklet Kløgt.

Du vil maaskee ikke troe det, naar jeg siger, at den benytter *Amme* til sin Killing. Den lader til hurtig at være bleven træt af sine moderlige Pligter overfor den ene, som den har beholdt; ialfald har den indrettet sig en lille Ammestue i en Krog af det store Loft, vi kalde Riddersalen, og som Gæsteværelserne føre ud til. Der kan man med visse Mellemrum see den komme glidende for at snuse til et spættet Diminutiv, som ligger hos en lang, skikkelig, sort Hunkat, hvis Killinger ere blevne druknede. Den graa Kat planter sin lukkede Fløielspote rundt paa den sortes Pelts — som smaa Opmuntringer eller Overtalelser — gnider sit runde Hoved mod den andens, slikker pludselig den lillebitte spættede Tingest over hele Kroppen med sin skarpe, røde Tunge, saa den bliver svimmel og trimler rundt — og farer ned igjen ad Loftstrappen med Halen lidt skraat iveiret for at gaae »paa andre Eventyr og Reiser«. Den har især valgt Lindetræerne i Alleen til Standqvarteer; derfra har man den Behagelighed at kunne faae den ned i Hovedet, naar man gaar forbi uden at tænke paa noget, og *den* kommer til at tænke paa, at Ens Skulder seer ganske indbydende ud.

»Hvor vil han dog hen med den Kat?« spørger Du med nogen Utaalmodighed. Ja, den er nu en Hovedperson, man ikke kan komme udenom i en Beskrivelse af Stedet.

Der er et Skaar i den lille Kats Liv: det er *Ajax*. Ajax er ærlig, trofast, uden Sviig, modig, stor og smuk. Men den hader den lille graa — ikke blot med Hundes sædvanlige Had, men med et særegent og personligt. Der er en stærk Protest mod Kattens Nærværelse — eller Tilvæ-

relse overhovedet — i den rasende Gjøen, den sender efter den. Men det er en afmægtig Protest; thi skjøndt Ajax kunde gjøre det af med sin Modstander i en Haandevending, slipper denne dog altid helskindet fra deres Møde.

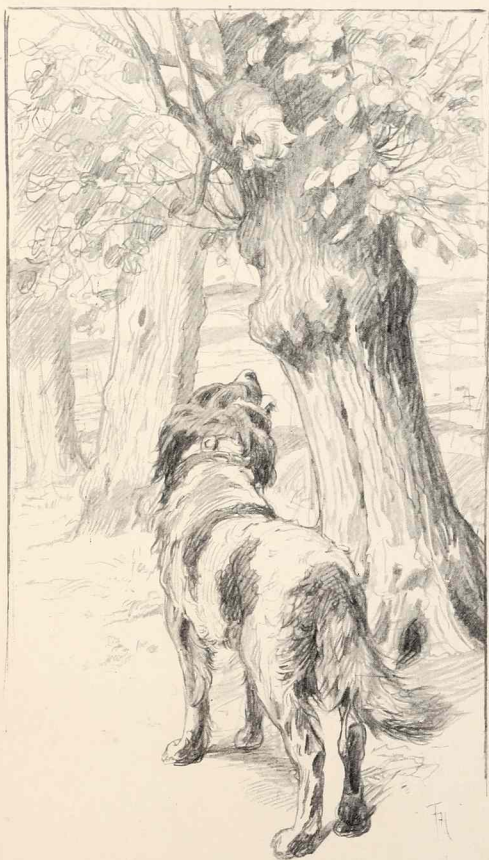
Hvor ofte seer man ikke Katten sidde oppe i et af Lindetræerne — med de skinnende Øine og den røde Coralsnor om Halsen — ifærd med at slikke sin lille Pote, som om der ikke kunde ødsles nok med Kjærtegn paa den, medens Ajax, med begge sine Forpoter op ad Stammen, gjør som en Besat med forreven Snude.

Saa kan det hænde, at en smuk, kraftig Haand bliver lagt paa Hundens blanke Hoved, og at den Stemme, som den elsker højest i Verden, kan sige: »Naa saadan, Ajax! Ja, ja, det bliver nu ikke anderledes. Du maa finde Dig i det.«

Nei — den lille graa Kat er ikke til at blive af med, skjøndt den er importeret Vare, ikke hjemmefødt paa Gaarden. Den kom hertil ifjor Vinter. —

Du spørger ivrigt til den unge Borgfrue, som Axel har fundet »an der schönen, blauen Donau«. Hun ser ud som en lille Prindsesse og tog meget venskabeligt imod mig. (Dette maa saameget mere paaskønnes, som hun rentud har afviist flere af hans Venner efter første Øiekast.) Jeg skal citere Dig hendes Modtagelsesord, saa kan Du selv dømme. Axel sagde: »Contoirchef, Etatsraad Barth — kjendt og elsket her paa Egnen som Farbror Frederik!«

Hun saae paa mig og lo. »Nei, akkurat saadan en gammel Onkel Fritz havde vi ogsaa derhjemme — som vi brugte til alt det, vi ikke selv gad. De maa blive her, saalænge De vil! De kan

vel nok vende Nodeblade? og samle Croquet-kugler op, naar de triller for langt?« Naa det var jo en spøgefuld Begyndelse!

Hun elsker sin lille graa Kat, og det er paa hendes Skulder eller i hendes Skjød, at den indtager sine meest forføreriske Attituder. Det er ganske nysseligt at see dem sammen! Ja, nu burde jeg vel beskrive Dig hende — thi som Qvinde ønsker Du jo en nøie Fortegnelse over hendes Yndigheder. Men det er ingenlunde en af de Opgaver, man gaaer let til.

Hendes Øine — ja, hun siger selv, at de baade ere gule og grønne, men dog ingen af Delene! De ere i hvert Fald meget skinnende, med lange, mørke Øienvipper. Hun har sort Haar, som gaaer lavt ned i Panden, og er altid bleg. Hun har meget røde Læber; hun siger selv, at de see ud, som om de blødte, og jeg troer ogsaa, hun har den slemme Vane at bide i dem med sine spidse, blændende hvide Tænder, naar noget gaaer hende imod.

Du spørger, om hun har Træk. Jeg veed sandelig ikke, om hendes Næse kan føres ind under Begreberne græsk eller romersk, eller hvad Vei den egentlig gaaer. Men den er fiin og lille, med særdeles bevægelige Fløie. Er Du nu tilfreds? Nei, jeg glemte — det var jo ogsaa Toiletten. Hun gaaer gjerne i graat — i forskjellige Schatteringer. Jeg har seet hende i en graa Klædes Ridedragt, der slutter om hende som en Handske, om Morgenens i en lang, graa Plüsches Slobrok med gamle, italienske Kniplinger, om Middagen i sølvskinnende Atlask eller Silke, og af Smykker har jeg seet hende bære slebet Staal, graa ægte Perler og dejlige Brillanter.

Puh! det var en heel Anstrengelse! Det er sandt, Slutstregen paa hendes Person mangler endnu. Hun har saa smaa Fødder, som jeg slet ikke tænkte det gik an at møde med.

Jeg kom igaar til med Blikket at streife hendes graa Fløielssko med blinkende Staalrosetter, og idetsamme skød hun den af.

»Har De Lyst til at holde den i Haanden? De maa godt.« Det er jo disse — udenlandske Manerer!

Jeg tog den op og maatte smile ved i Tanken at stille den sammen med en af Dine Snøresko. Jeg kunde ikke lade være med at stryge let med Haanden henover det bløde Stof og at sige »Askepot!« da jeg rakte hende den igjen.

Hun svingede den lidt frem og tilbage. »Skal De have Lov til at give mig den paa? Aa nei, der er ingen Mening i at gjøre en gammel Trædemøllehest svimmel.« (Ja hendes Maade at skjemte paa kan jo være lidt — aparte!)

Hun er stadig med paa Jagt, rider fortræffeligt og sigter som en dreven Skytte. Jeg har forøvrig ogsaa været heldig overfor Agerhøns i disse tre Dage. Hun kalder det — paa sit Sprog — at jeg »kom« til at skyde et Par.

Middagene ere særdeles udsøgte; der er en ny første Classes Husjomfru, som gjør sine Sager brilliant, hvilket jo unægtelig er en Behagelighed.

Om Aftenen har saa den lille »friherrinnan« sunget og spillet for os. Det er ligefrem electriserende at høre hende — hun er qvasi Virtuoso — men jeg vil heller overlade det til en af de yngre at vende Nodebladene for hende. Det er ikke nemt at være fuldt saa snar i Vendingen som

hun ønsker det — og hendes musikalske Iver er meget stor — river hende ganske med . . .

Jeg mærkede ogsaa, at Axel ikke syntes om, at jeg skulde have den Uleilighed — han er stadig min prægtige, hensynsfulde »gosse« — og da Katten ligger paa hendes Skjød, medens hun musicerer, er man jo tilmed udsat for en noget intim Berøring med dens Kløer.

Ja, nu ringer Middagsklokken, og jeg maa haabe, at Du vil blive nogenlunde tilfreds med denne Epistels Udførlighed.

Din hengivne

Frederik.

P. S. Dit gamle Løfte til Axel om at tage herover som Gæst, naar han havde faaet en Husfrue, troer jeg ikke, Du bør tænke paa at holde — selv om han skulde gjentage Opfordringen. Her kommer kun Herrer, og da jeg igaar spurgte »friherrinnan« om her ikke blev indbudt Damer, svarede hun: »Ak, Onkel Fritz — hvad skulde jeg dog med andre end mig selv! Gamle Damer kjeder mig, og unge morer mig ikke.« —

Ekenæs, 19de Sept.

Kære Wanda!

Din underlige Tavshed under hele dit Englands-Ophold faar gennem dit Brev i Dag den glædeligste Forklaring. Jeg lykønsker dig hjærtelig til din Forlovelse! Forstaar ogsaa til Nød, at du ikke lod høre fra dig i den Tid, hvor du

»vuggedes mellem Haab og Frygt«. Det ligner din danske Livlighed at anse din Ingeniørs Tilbageholdenhed og grundige Prøvelse af sit Hjærte for Kulde og Ligeegyldighed. Gid du nu maa faa megen Lykke sammen med ham — du lille Wanda!

Jeg maatte smile, da du skrev, at du har været saa »opslugt« af dig selv, at vi andre »slet ikke har været til.« Tak for den elskelige Aabenhjærtighed! Nu føler vi os meget smigrede over, at du atter »opdager« os og tilmed omfatter os med en Varme, som vi »ikke selv kan drømme om.«

Alt det er glædeligt nok! Men den anden Side af Sagen — at du om et halvt Aar drager til England for hele Livet og inden Marts ikke kan faa Tid til at komme herover og opmuntre det ganske Skaane med din straalende Nærværelse — den fornøjer os slet ikke! Farbror Frederik, der som sædvanlig har al sin danske »Rarhed« med i Kufferten, kan ikke erstatte dig, som du foreslaar. Mindst for mig, som denne Gang næsten ikke ser ham.

Du skriver, at du nu vil høre »alt om alle« herovre. Om mig især. Det er jo en ganske antagelig Fordring. Men den indskrænkes betydelig, naar du tilføjer, at du maa vide, hvordan vi alle har det med Kærligheden, »da det er den, der bevæger Jorden«.

Du mener vel Erotik? Det er nok den eneste Form for Kærlighed, som Forlovede godkender. Ja, men med *den* var det jo muligt, at en og anden herovre *slet intet* havde at skaffe. Heldigvis — havde jeg nær sagt! Thi hvis det skal være den, der bevæger Jorden, vil jeg hælde til

den gamle Antagelse, at det er Solen, der gaar, men at Jorden staar.

Det gaar mer og mer op for mig, at det er fordi Kvinden sætter hele sit Liv ind paa Erotik, at det saa ofte bliver tomt og indholdsløst. Det erotiske Forhold er ikke — selv i bedste Tilfælde — en Værdi, der kan honorere saa stor en Indsats. Nej — thi den ene Halvpart maa jo ydes af Manden. Og Mandens Erotik er dog ikke andet end Instinkt, som i Øjeblikket tilfældig er vendt mod En. — (Selvfølgelig undtager jeg alle Ingeniører i Wales og en især.)

Naar en Kvinde elsker en Mand — ja, saa elsker hun ham naturligvis ogsaa med Neglen paa sin lille Finger, med det mindste Haar, der kan kruse sig paa hendes Hoved — men hun elsker ham først og sidst med alt det bedste hun ejer i sit Hoved og i sit Hjærte. Hver Ævne, hvert Talent, hver Mulighed i hende kan hun faa til at blive Kærlighed til ham. Hun *er* kun den Følelse — slet ikke andet!

Og han? Ja, som sagt, det er blot en Side af hans Natur, hun lægger Beslag paa. Og den Kvinde, som har bedst Kendskab til denne Side af Mandens Natur og kun søger at fange ham gennem den, vil sikkert naa sit Maal. Thi der er intet personligt i al hans Lidenskab.

Du skriver, at nu ved du, der ikke er ulykkelig Kærlighed til: enten fødes den gengældt, fælles for de to, eller den er kun en Indbildning. Det er muligt, Du har Ret. Men jeg synes heller ikke, at ulykkelig Kærlighed blot er den ugengældte. Nej, jeg tror, man kunde tale om en *ulykkelig gengældt* Kærlighed! Hvad siger du om at lide af den — overfor sin egen Mand?

Fordi man har kunnet maale det Svælg, der er mellem hans Følelse og Ens egen . . .

Husker du Annie Winge, som var saa livsglad og forelsket i sin store, stærke Greve under deres korte Forlovelse? Jeg traf hende i Stockholm et Aarstid efter Brylluppet — saa forgræmmet og nedtaget, at det ikke kan beskrives.

Jeg sagde — halvt i Spøg — at hun burde dog se lidt mer straalende ud, hun som var i det ganske sjældne Tilfælde, helt og udelt at eje sin Mands Kærlighed.

Hun svarede mig — og jeg glemmer aldrig hendes Blik: »Ja, Ebba — men jeg maa *lavt ned* for at mødes med den.« — Siden, da hun havde faaet sin lille Pige, søgte hun at ændre paa Udtalelsen — men det var sagt!

Jeg synes derfor næsten, at den Kvinde, som gennem en Mands Troløshed itide blev oplyst om hans Følelses sande Natur, maa være at lykønske fremfor den, der fik ham i Fred — og først bagefter gjorde den dødelig bitre Opdagelse. —

Kære Wanda — jeg skulde jo brænde disse Linier, det er klart, heller end at sende dig dem i dette Øjeblik! Mama vilde kalde det meget taktløst! Men du har ønsket en Antydning af mit eget Forhold til Erotiken — og her har du det! Det var ellers aldrig faldet mig ind at nævne det, da det er uden al Interesse.

Men Livet har andre Værdier og Krav, som vi tit lukker Øjnene for. Jeg vil see at faa Mening i mit ved at tage en Gerning op. Med Mamas lidt vemodige Samtykke har jeg faaet fire smaa Piger hertil fra Malmø og Ystad — hvis Forhold var rent hjerteskerende. Foreløbig læser jeg selv

med dem — de almindelige Skolefag — Mamsell Løvgren vejleder dem i Husholdningssager og Brita i Haandgerning; men vi maa snart se at faa det mer organiseret. Jeg mener, at det skal blive Begyndelsen til et mindre Børnehjem. De har faaet saa røde Kinder, mine Pigebørn, og fylder Stuerne i den gamle, lave Sidefløj med leende Stemmer og smaa springende Trin. Den Fløj er bleven helt restaureret — Sygeplejersken, som jeg har faaet til Egnen, bor der ogsaa — og nu spøger der ikke mere.

Jeg ser dig vride dine Hænder: saa er al Poesi jo borte fra Ekenæs! Baade Erotik og Spøgeri! — Ja, helt borte. — —

Ser jeg stadig ud som en Freja? spørger du. Det ved jeg ikke, at jeg nogensinde har gjort. Det bør ialfald snarere være Frigga — da det moderlige ligger meget mer for mig end det erotiske. Om jeg har mit lange Guldhaar endnu? Ja, det er ikke klippet af, er heller ikke blevet sort — eller graat endnu. Om det er fire eller fem og tyve jeg er? Seks og tyve, siden du er min Veninde. Men alt det om mig selv er ikke Blækket værd, hvormed det skrives.

Mama har stadig sin nervøse Hovedpine, sin fine, lidende Ynde og sin ubegribelige Elskværdighed. Hun ønsker dig tusinde hjærtelige Gange til Lykke!

— Du spørger en Del om Aksel Sparre til Skogstorp. Jo — han blev gift ifjor Vinter. Med en Wienerinde — ja. Nej — jeg har ikke set hende. De var en Del af Vinteren i Paris og Nizza og har ikke gjort Visit hos os. Jeg ved ikke, om de har været andre Steder. Om hun er smuk? Man siger det. Lille og mørk, tror jeg.

I Dag var Farbror Frederik her paa Besøg. Han bor jo dér — jeg mener paa Skogstorp. Han vilde endelig, at jeg skulde være bleven bleg siden sidst og fandt mig vist mindre elskværdig. Han udbredte sig over, »den rædsomme Tid, vi lever i« og fik Mama til at stemme i med. Saa sagde jeg: »Lad os ikke sige for meget ondt om den. Tiden — det er jo os selv.«

Han blev lidt hidsig: »Da vil jeg meget frabede mig, at denne Tid med Løshed paa alle Omraader, Skilsmitter og Ægteskabsbrud skal gøres til et med mig, fordi jeg er saa uheldig at leve i den.«

Jeg lo og sagde: »Saa maa Farbror sørge for at forvandle den til mer Lighed med sig! Den Del af Tiden, som raader her og som er mig — den er jeg meget tilfreds med.«

Overfor Mama er han stadig den samme. Dér rører han mig altid. Jeg tror, hun har været hans Hjertes Hemmelighed, fra hun var i København som ung Pige og traf ham paa sit første Bal.

Du faar altfor tykke Breve med engelsk Postmærke i denne Tid, til at jeg skulde forlænge mit. Blot de bedste Hilsner skal du have fra den, der aldrig har glemt din Tilværelse — men som rigtignok heller ikke har haft Forlovelse eller Bryllup i Udsigt.

Din hengivne

Ebba Gyllenkrans.

22de Sept.

Kjære Peträa!

Denne Gang er Du imod Sædvane ikke heelt tilfreds med mit Brev — siger mig ganske ligeud, at »der langen Rede kurzer Sinn« ikke kom med i Convolutten, men at jeg, trods min Udførlighed, hele Tiden gaaer *udenom*, og at Du ønsker klar Besked om, hvorvidt Axel er lykkelig eller ei med »sin lille, uforskammede graa Kat.« (»Det er Dine Ord, Herre Konge, ikke mine!«)

Hvorvel Du veed jeg meget nødig indlader mig i Discussion med Qvinder, da de, som bekjendt, ikke have studeret formel Logik (Qvinder fra Din Tid idetmindste ikke) kunde jeg dog føle mig fristet til med Dig at discutere Begrebet Lykke.

Der er antagelig ligesaa mange Opfattelser af dette Begreb, som der er Mennesker. For mig er — hvad Du ei kan være uvidende om — *fredelige* Forhold en Hovedbetingelse for at kunne føle mig tilfreds. Men der er dem, som ikke have noget imod lidt Stormveir, og for hvem en endog ganske betydelig Slinger i Valsen er en Tiltrækning mere ved et Samliv. Dem vil man altsaa ikke kunne frakjende Lykken, selv om »Bølgen larmer høit fra Sø«.

Forekommer dette Svar Dig nu end lidt indirecte, maa jeg dog foreløbig overlade det til Din egen Færdighed i at stove og lægge sammen at finde et tydeligere.

Dine andre Spørgsmaal falde mindre indviklede at besvare. Jeg taler Tydsk med den lille »friherrinnan«. Hun kan en Deel andre Sprog, men i Tysk føler jeg mig jo meest hjemme. Svensk gider hun ikke lære, siger hun, men jeg

har dog bemærket, at hun brækker ganske flydende paa det.

Hvordan hun og Axel fik hinanden, kan jeg ogsaa oplyse om — med hendes egne, aabenhjertig skjemtende Ord. (At jeg ikke selv bragte den Materie paa Bane, kan Du nok vide!)

»Seer De, Onkel Fritz,« saadan fortalte hun en Dag, »jeg har en Stedfader, som jeg aldrig har kunnet døie. Han var kjed af at trække rundt med mig til Badesteder — og jeg var kjed og led af ham — men det er ikke saadan at blive gift! Vel? Jeg havde Familie-Brillanter og Kniplinger, sort Haar og gule Øine — eller hvad jeg skal kalde dem — men ingen Penge. Mændene blev altid forstyrrede, hvor jeg kom hen — ak, de duellerede og skød sig — og det var ganske morsomt! Men de friede ikke altid. Og de, der friede, gad jeg ikke have — nei! Saa traf vi Axel, som var rig og havde et ordentligt Navn. Ja ikke som mit! Jeg gaaer i lige Linie tilbage til Attila.«

»*Gottesgeissel*« — sagde jeg og tænkte: hvorfor ikke!

»Men hans kan jo dog altid gaae an. Og saa blev jeg virkelig strax rasende indtaget i ham. Han er saa stor og bred og blond — ikke sandt? Ja, saa fik jeg ham jo snart gjort latterlig forelsket i mig. Jeg mener ikke, at Følelsen var latterlig — men Axel var det.«

Paa dette Tidspunct traadte han ind i Stuen.

»Man skulde jo troe, at Mændene havde en reen Nydelse af at gjøre sig saa naragtige som muligt overfor os, saalænge de er forelskede! Og inden det gik over, var vi blevne gifte.«

»Og nu gaar det aldrig over,« sagde jeg afsluttende.

Hun lo. »Lykkelig Kjærlighed — ak, Onkel Fritz, den *maa* jo gaae over! Der er ikke i Verden to Mennesker, der kan taale at komme hinanden saa nær! Den eneste lykkelige Kjærlighed er den ulykkelige. Den er dum, men den kan

dog holde en Ugestid længere end den anden. Den lykkelige er færdig paa et Døgn. Og Mændene — de skal jo saa lade os undgælde for deres egne Naragtigheder fra før!»

Axel, som gik op og ned ad Gulvet, foreslog at vise mig nogle Forandringer ved Staldene.

»Er Du jaloux, min Ven, fordi jeg betroer mig om Dig til Onkel Frederik? — som gaaer her og er saa elskværdig at gjøre Gavn for et æl-

dre, ugift Fruentimmer. Jeg synes, Du vil afbryde mig.«

»Ja,« sagde han kort, »jeg finder ikke, at Emnet egner sig til videre Behandling.«

Hun lo igjen — med en Lyd som smaa Sølvklokker. »Kan De see, Onkel Frederik, hvor Axel imellem ligner Ajax? naar den gjerne vilde æde Miezi! Saa livagtig, ikke? Men jeg troer, det er sundt med saadan lidt indædt Raseri. Det er som Gymnastik for de indre Dele! Vi maa holde dem i Aande, ikke Miezi?« (Katten sad paa hendes Skulder). »Ellers gaaer de hen og bliver dvaske — med de store Legemer.«

Hun gled pludselig — lynsnart og lydløst — hen til Axel, strøg sig indsmigrende op ad ham og stak Haanden ind under hans Arm. »Er det ikke godt, at jeg kan holde Dig i Aande?« hvidskede hun og løftede sine halvtillukkede Øine op imod ham.

Men han skød hendes Haand bort og trak sig hastig tilbage. Saa gik han med mig til Staldene.

Naa, saadanne Smaascener høre jo til det Krydderi Ægteskabet medfører — men Trediemand burde helst ikke overvære dem. — Naar jeg er ene med Axel, debatterer vi politiske Forhold — hans sunde Dømmekraft virker stedse forfriskende, selv om han er lidt paastaaelig i Disputen — eller vi tale om Gaardens Drift. Han er ikke blot en dygtig, men tillige en sjelden samvittighedsfuld Jorddrot og forstaaer at interessere mig gamle Contoirmand for alle Ændringer og Forbedringer herovre.

Om sin Kone taler han ikke. Muligt er det et godt Tegn. (»Kjærlighed lyksaliggjør kun i

Løndom — vær taus! siger et østerlandsk Ord-
sprog). Ja — »kan være, kan ogsaa ikke være!« —

Jeg har forleden Formiddag været paa Besøg
ovre paa Ekenæs. Det var mig ret emfindtligt
at komme der — *herfra*. Du, som gennem mine
Meddelelser, hvert Aar har været holdt nogen-
lunde à jour med Forholdene herovre, kan maa-
ske nok tænke Dig af hvad Grund — selv om
jeg paa dette Punkt har været ret discret.

Seer Du, bedste Petræa, jeg har oftere tænkt,
at alle de grumme Forældre, som lige siden
Verdens Skabelse have sat sig imod deres Børns
Forening med den Hjærtenskjær, de Unge selv
havde valgt, igrunnen have gjort dem en uvur-
deerlig Tjeneste; thi jo meer hidsige blive de
To paa at faae hinanden, jo bedre forstaae de
at opflamme den gjensidige Tilbøjelighed — og
det ender jo dog med, at de Gamle give tabt.

Men hvor to Unge derimod ikke blot elske,
men i Alt synes afpassede for hinanden, og For-
ældrene ikke tænke paa at lægge dem et Halm-
straa iveien — tvertimod begunstige deres For-
ening! — ja der har jeg ikke saa sjældent be-
mærket, at de Unge selv ikke synes at have Ro,
før de, ved en besynderlig, vildledende Holdning
overfor hinanden, faae hobet Misforstaaelser op
imellem sig, som kunne ende med at forpurre
den Forening, de selv brændende længes efter.

Derfor vilde jeg give alle Forældre det gode
Raad endelig at lægge Vanskeligheder iveien for
deres Børns Forbindelser — notabene hvis de
ønske dem. De Skær skulle de Unge nok vide
at klare. Men ellers opfinde de selv andre — og
paa dem kan det hele strande.

Intetsteds har jeg dog seet dette saa beklage-

lig tydeligt som med Axel Sparre og Ebba Gyllenkrans. Da hun for syv—otte Aar siden kom tilbage fra Pensionen i Schweitz, hvor hun havde været en Tidlang efter sin Confirmation, og de to unge, prægtige Mennesker, der havde kjendt hinanden fra Børn, mødtes igjen som Voxne, da var der ikke en af os, som ikke ventede med det første at hilse dem som Kjærestefolk.

Det havde været et Stadspaar at se paa! De vare jo begge meget smukke, Axel især — men Ebba var ogsaa ganske imponerende af Ydre. Jeg husker, de pleiede at sige herovre, at der laa Fest i Luften, hvorsomhelst hun kom ind. Det kunde maaske være, fordi hun var saa høj og lys — men jeg troer, det laa i Særdeleshed i hendes Gang. Hun havde en eiendommelig Maade at gaa frem paa — som til Dands — næsten som om hun bevægede sig efter en for andre uhørlig Melodi.

Baade Ebbas elskelige Moder og Axels Fader, min kjære, uforglemmelige Lave Sparre, ønskede inderligt den Forbindelse, ja havde vist gjort det, fra Børnene vare smaa.

Og saa — ja, hvorfor blev der ikke noget af det? Der var maaskee, som Axels Fader engang sagde, »for mange Betingelser for Lykke!« (Han havde den Idee, at de heelt lykkelige Forbindelser — de blev aldrig).

Det er vanskeligt at forklare, hvordan det gik til, at de to gled fra hinanden. Jeg fulgte det med oprigtig Beklagelse fra Aar til Aar paa mine Feriebesøg. Saa døde min kjære Lave som Du ved ifjor Sommer, og Axel tog til Wiesbaden for den Nervegift, han havde paadraget sig under Faderens lange Sygeleie.

Og saa — blev pludselig »den lille graa Kat« (som Du siger) indlemmet i hans Liv.

Saa udmærket og elskværdig Ebba ellers er, anseer jeg nu rigtignok hende for at have størst Skyld i det Forhold. Naar saadan et Pigebarn veed, at en Mand gaaer og er dødelig forelsket i hende og selv er »saa forliebt i ham som en Rotte«, for at tale med Fader Holberg, er det et ganske forbistret Væsen, hun imellem kan finde paa at paatage sig.

Hun kunde udvise den meest ligegyldige Kulde, en intetanende Overseen af hans Nærværelse eller en besynderlig Lyst til at vende op og ned paa alle hans Ytringer. Saa igjen en pludselig Imødekommen, som da hun ved den store Havefest hos Lagerstolpes — hvor hun var i hvidt, med en Krands af Forglemmigei om sit deilige Haar og af Alle blev kaldt Gudinden Freia — dandsede hele tre Dandse med ham og vandrede Haven rundt og rundt ved hans Arm.

Men Dagen efter lod hun ham høre paa, at det var det kjedsommeligste »garden-party« hun kunde mindes. Saa var det jo ikke underligt, at han afslog at blive til Middag paa Ekenæs — som hun foreslog ham. Det er rimeligt nok, hun har ærgret sig over, at han dog ikke friede. Ja, der nøle vi Mænd imellem maaskee lovlig længe — og kunne komme til bittert at fortryde det et heelt Liv igjennem! Men hvergang han kunde have fundet en passende Leilighed dertil, afskar hun ham den selv.

Jeg husker en Aften, hvor Axel og jeg vendte hjem fra Ekenæs i hans gule Jagtvogn. Han kørte selv og sad ganske taus ved min Side i det klare Maaneskin. Der havde været en lille

Vennekreds hos Gyllenkrans's. Ebba havde været klædt i den sorte Silkekjole med det hvide Fichu over, i hvilken hun mindede om Marie Antoinette og havde seet ligesaa dødtræt og verdensforagtende ud som denne ulykkelige Dronning, hvergang Axel aabnede sin Mund til den mindste Bemærkning.

Under Hjemtouren yttrede jeg: »Det bliver meer og meer vanskeligt at forstaae sig paa den rare Ebba.«

Axel bed Læberne sammen — saa sagde han pludselig: »Veed Farbror, at nu forstaaer jeg hende ganske godt. Hun vil ikke have mig. Og hun vil lade mig det vide saa tydeligt som muligt.«

»Nei, min »gosse«, det troer jeg ingenlunde er Mening. Men Pokker staae i de Pigebørn, om man kan blive klog paa dem!«

Han rystede paa Hovedet og fulgte sin egen Tankegang videre: »Hvad skulde hun ogsaa med mig, den Dronning!«

Naa, han var nu virkelig fuldt saa god og smuk som hun — hvad jeg da ogsaa sagde ham. —

Et Par Dage efter talte jeg ret alvorlig med Ebbas Moder om Sagen. Hun sagde: »Kjære Ven, i det Punct er jeg magtesløs. Troer De ikke, jeg tager mig det nær? Men tal heller derom med Barnet!«

Da Ebba siden vilde vise mig Roserne i Haven, greb jeg Leiligheden til at indflette nogle Ord om det, der laa mig paa Hjerte. »Kan Du slet ikke mere lide Axel Sparre, lille Ebba?«

Hun blev rød. Det ærgrede hende selv umadeligt — men hun blev det. »Hvor falder Far-

bror dog paa det! Vi er jo gode, gamle — ældgamle Venner.«

»Ja, da er Du paafaldende uvenlig mod den ældgamle Ven — saa han maa troe, Du helst aldrig meer saae ham for Dine Øine.«

Hun lo — med paatagen Munterhed: »Nei, Farbror, det troer Axel saavist ikke — for han er jo en Mand. Husk hvad Papa pleiede at sige til mig: »Hav saamegen Tillid Du vil til en Mand, tro om ham saa høit Du kan — men regn altid med hans *mandlige Selvfølelse*. Den har selv de Bedste af vort Kjøen.«

Med al min Respect for den salig Mand — som altid har været mig ret inderlig imod — sagde jeg hende, at Papa mulig kunde have seet feil i det Stykke. Hvad den »*mandlige Selvfølelse*« angik, havde jeg fundet den meer fremtrædende hos enkelte *Qvinder* — hvem den ikke klædte — og Axel havde i hvert Fald for lidt af den. Det var Ulykken! Han lod sig imponere og trak sig tilbage, hvor Andre vilde gaae paa. Jeg talte mig efterhaanden varmere om min kjære »gosse«, — nævnede ogsaa den sjeldne Lykke, som i mine Tanker ventede en Qvinde ved hans Side — indtil jeg bemærkede, at hun var bleven ganske bleg og havde sluppet alle de Roser, hun stod med, ned over Grønsværet.

Saa rakte hun Haanden ud imod mig som for at standse min Tale — og selveste Marie Antoinette kunde skam ikke have gjort det meer bydende! »Farbror mener det godt med at tale til mig om Axel — og fyldte Mama med Lovtaler om ham. Men jeg veed selv, hvad jeg tænker om ham og trænger ikke til Veiledning af andre. Og een Ting vil jeg sige — saa er vi fær-

dige med den Sag for bestandig: jeg er ikke — og bliver aldrig — *en Kvinde, der tilbyder sig.* Det vil han vente forgjæves paa.«

Donnerwetter nochmal! Dermed vendte hun sig bort og skred op imod Huset, rank som et Lys.

Godmodig var hun egentlig ikke, Ebba Gyllenkrans, med alle sine store, ubestridelige Fortrin og Egenskaber! Jeg husker, det faldt mig ind, medens jeg stod og samlede de stakkels Blomster op, at hun maaskee dog manglede et Par af de smaa Egenskaber, paa hvilke saameget af et Samlivs Lykke beroer.

Naa — det var dengang!

Idag har jeg, som sagt, været der paa Besøg. Anna Gyllenkrans er bleven gammel og ser lidende ud. Det berørte mig smerteligt at gjensee hende! Ja, Ebba er heller ikke atten Aar mere, men smuk og statelig endnu med sine sex, syv og tyve.

Da Anna og jeg et Øieblik vare ene, lagde hun sin smalle Haand over min og sagde: »Det er kommet anderledes, end vi havde tænkt og ønsket, min gamle Ven« — og jeg kunde kun nikke. Jeg følte mig virkelig — paa meer end een Maade — ret bevæget.

Men da Ebba kom ind for at skjænke Theen, skiftede Moderen strax Emne. De spurgte begge ivrigt til Dig, til lille Wanda og hendes engelske Forlovede, saa Passiaren gik nok saa livligt mellem os. Axel og hans Ægteskab blev ikke berørt, og jeg fik ingen Hilsner med hjem.

Jeg synes, Ebba har mistet sin gode Couleur, men hun paastaar, at hun er saa frisk som nogensinde. Den Selvfølelse, hun vilde dutte

Axel paa, er ogsaa tagen til hos hende med Aarene — som det oftere skeer med Qvinder, der have havt en Skuffelse.

Hun er meget virksom, gaaer rundt paa Egnen og tager sig af Alles Tarv, har faaet nogle Smaapiger i Huset, som hun er mageløs optagen af, og som skal opdrages til — ja, Himlen maa vide hvad for noget! Hele det deilige Ekenæs skal nok engang blive Hjem for Vanføre eller Abnorme eller lignende gudsjammerlige Skabninger, hvis det gaaer efter hendes Hoved — og det gjør det sikkert; thi Anna yder ikke meer Modstand end et Siv med sin bløde, bøielige Natur.

Du veed, dette er ikke noget for mig! Disse »Opgaver«, som skulle hentes langveisfra, føre kun altfor ofte til Forsømmelse af de ganske nærliggende. Jeg synes, at saalænge Ebba har den svage Moder og det store Husvæsen under sig, kunde hun nøies med blot at være *Datter*.

»Fætter Johan«, som er der i Huset og styrer hele Codillen, frier vist ganske ihærdigt til Ebba. Men dér er det nok stadig som det var i gamle Dage: »Ack, snälla Johan — gå ifrån mig!«

Naa, nu har Du vel nok for idag, og jeg trænger til at forfriskes ved en rask lille Tour før Middag. Jeg tager saa Brevet med. Hvor ærgerligt, at jeg gik glip af Amtmand Thunes Besøg! Han kommer nu saa sjældent til Byen. Hils ham endelig, hvis Du træffer ham hos Fru Jakobæus — og vær selv hilset af din hengivne Broder

Frederik.

24. Sept.

Bedste Petræa!

Hvorvel Du ikke har ladet høre fra Dig siden sidst, seer Du atter min Haandskrift, thi den mangeaarige Vane at meddele Dig alle Indtryk og Smaabegivenheder gør sig daglig gjældende, ogsaa herovre — og mine Vaner beherske mig jo, som Du selv paastaaer!

Da jeg iforgaars, efter at have sluttet mit Brev, gik ud gennem Forstuen, kom Axel med Ajax springende op ad sig og spurgte, om jeg vilde gaac med op i Granplantagen. Du maa vide, at den er hans Øiesteen, som han ret har Ære og Glæde af. Jeg havde ikke været der denne Gang og gik gjerne ind paa Forslaget.

Paa Veien derud var der ingen af os, som talte. Han syntes lidt forstemt, og jeg har oftere tænkt over, hvor meget man igrunden kan være for et andet Menneske blot derved, at man gaar ved hans Side uden at sige et Ord — noget, Qvinder synes mig at savne Forstaaelse af.

I Plantagen forklarede han mig grundigt og indgaaende det Arbeide, som var udført i det forløbne Aar og udlagde mig Planen for det kommende — men det kan ikke have Interesse for Dig, at jeg dvæler derved. Han bemærkede blandt Andet, at han havde været for meget borte fra Skogstorp ifjor. »Hvis Mira igjen i Vinter vil til Wien og Rivieraen, maa hun reise ene,« tilføiede han.

Da hendes Navn var blevet nævnt imellem os, greb han det som en Anledning til at fortsætte. »Lad mig sige Tak her — een Gang for alle — fordi Farbror kan være saa overbærende

og elskværdig, naar Mira udtrykker sig paa sin — fremmedartede og eiendommelige Maade.«

Jeg slog det hen: »Kjære Axel — lad os blot ikke tale om det! *Din* Kone vil altid have Frisprog overfor gamle Farbror. Hun er jo saa indtagende, at det afvæbner enhver Kritik.«

Han trykkede min Haand: »Tak!« Lidt efter vedblev han ligesom forklarende. »Farbror maa vide, hun har aldrig kjendt sin Fader. Moderen døde, da hun var fem Aar gammel — det blev Stedfaderen, som kom til at opdrage hende . . . Og han er helt igjennem en »missliebige« Person. Saa havde hun en lidt ældre Søster, som der staaer et *meget* stort Spørgsmaalstegn ved. Hun har ikke havt heldige Omgivelser — — Jeg tænkte, at bedre Forhold og en roligere Tilværelse kunde virke lidt afdæmpende paa hendes Væsen« . . .

»Det kan komme endnu,« sagde jeg opmuntrende. »Maaskee Du ogsaa af og til kunde gjøre hende nogle — Forestillinger.«

»Nei,« sagde han kort, »det nytter ikke. Alle de Forudsætninger, jeg gaaer ud fra, mangler hun.«

»Ja, ja — det er heller ikke af saadanne Smaating, at Ægteskabets Lykke afhænger,« sagde jeg — dog noget mod min Overbevisning.

Vi vare komne til et Sted, hvor Granerne ret pludselig skilles; Øiet svæver frit omkring, og over en bølgende Slette ser man Ekenæs' hvide, fiirkantede Taarn mellem fjerne Trækroner.

Vi taug begge — som med eet Slag. Saa sagde jeg, let henkastet, for at bryde denne lidt piinlige Pause: »Hun blev da ikke gift, Ebba Gyllenkrans!«

Jeg saae ikke paa Axel — og det varede no-

get, før han svarede: »Nei — hun finder neppe nogen Mand god nok. Og paa en Maade kan hun have Ret. Men« — —

— Vi travede endnu en Stund omkring derude. Det var en skøn Eftermiddag, og Stedet har en egen svensk Ynde. Store guldgule Ørnebregner trængte sig sammen til et tæt Krat, og lette, duggede Spind fæstede sig omkring dem som flagrende Slør. Mellem grønt Mos og graahvid Lav stak mørke Tyttebærriis iveiret, og de purpurrøde Bær tittede frem mellem de blanke Blade. Ajax gravede efter Muldvarp og gjøede høit med jorden Snude. Den har været Axels uadskillelige Ledsager, ligesom han fik den — som Hvalp fra Ekenæs.

Da vi kom hjem, gik jeg ind i den røde Dagligstue for at see, om Aviserne vare komne til mig. Foran en muntert luende »brasa« i den hvide Ovn laa den lille Friherrinde paa en Chaiselongue — i en bleggraa Flors Kjole, der saa ud som var den syet af det flagrende Spind mellem Bregnerne. De blinkende Dugdraaber fattedes ikke heller. Jeg sagde hende det, og hun optog det særdeles naadigt. Hun syntes at være i godt Lune, skjøndt hun var ifærd med at skjælde paa det kolde Norden.

»De kan sætte Dem her, indtil de andre kommer ned til Middag,« sagde hun. »Deres Smule Kjole kan De nok trække i paa fem Minutter, ikke sandt?«

Hun spurgte, hvor jeg kom fra. Saa gav hun sig til at gabe høit og lydeligt. »Axel i sin Planlage — med Ajax i Hælene — ifærd med at *forklare* — — det er dræbende kjedsommeligt! Ikke sandt? Klagede han over mig derude?«

Jeg spurgte, om hun syntes, det vilde ligne »gossen«, og om der kunde være noget at klage over?

»Ja, naturligviis! Samliv er jo Anklage og ikke andet. To Menneskers Anklage mod hinanden. Vær De glad, at Ingen har taget Dem, Onkel Fritz!«

»Og at jeg saa Ingen har taget — maa man da tilføie.«

»Hvis Axel tier — er det kun af Forfængelighed. Jeg veed godt, at han seer mig værre end jeg er — for jeg er ganske udenfor alle hans Begreber. Ganske — ganske!«

Katten, som dreiede sig omkring for at finde det mageligste Leie mellem alle Fløiels-Puderne, feiede mig rundt i Ansigtet med sin oprakte Hale.

»Troer De paa Sjælevandring?« spurgte hun pludselig.

»Nei — endnu er jeg hverken Buddhist eller Theosoph.«

Hun strøg ned ad Kattens Pelts, hvis Haar reiste sig med en sagte Knittren. »Jeg synes undertiden, at det eneste jeg kunde blive til — bagefter — det er saadan en lille graa Kat.«

Jeg greb mig »wahrhaftig« i at have siddet og tænkt noget lignende og svarede derfor undvigende: »Da troede jeg dog, at man under Sjælevandring gik opad, ikke nedad.«

»Det kommer vist an paa, om man ikke er gaaet nedad i sit Liv. Maaske *var* jeg ogsaa engang saadan en lille Kat. Kender De ikke den Følelse, at det er Gjengangeri det hele — — Alt hvad vi lever er bare om igjen! Forresten troer jeg heller ikke paa det — jeg er jo Catholik. Hvad sagde Axel om mig?«

»Han fortalte blot, at De var opdragen af en Stedfader« —

»Som der ikke var noget ved? Det er rigtigt.

Jeg hadede ham ogsaa grundigt! Men Lis, Mamas Amme fra Tirol, hun var god — og hun fik mig altid rolig! Hun saae livagtig ud som gamle Bengta, der altid kommer frem og neier for mig, og som jeg sender Kys til. Hun har ogsaa saadanne deilige krogede Fingre. Det er de eneste jeg bryder mig om at blive klappet af!

Lis var god imod mig — — Og jeg har havt en Søster, Onkel Fritz — ja, jeg siger Dem, hun burde være bleven Helgeninde — for hun *var* det!»

»Aabenbart hende med Spørgsmaalstegnet,« tænkte jeg og nikkede samtykkende. Der er dog Spørgsmaalstegn ved saa mangen Helgen!

»Saadan et Menneske har De aldrig kjendt — nei! Hun vilde være Nonne; hun var reen som vi andre ikke er det — instinktiv reen. Men det

var hun for smuk til! Saa fik de hende til at tage en rig Mand — som forgiftede hendes Legeme — det skulde være bedre! Da han døde — ganske pludselig — mumlede de om, at hun havde givet ham Arsenik . . . I Kaffe, troer jeg, det var. Der blev ikke nogen Retssag ud af det — men hun døde med Mistanken paa sig. Jeg spurgte hende aldrig om det — for det var saa umaadelig ligegyldigt, ikke sandt? Har hun gjort det, var det rigtigt. Han havde blot fortjent det værre! Men hvis hun ikke var bleven gift, saa maatte de have canoniseret hende — saadan var hun!»

Ihvorvel jeg veed, at det tidt er gaaet mærkeligt til med Canonisation, og at Penge have spillet en ikke uvæsentlig Rolle derved, er jeg dog tilbøielig til at mene, at selv en Pave i dette Tilfælde havde havt sine Betæneligheder. Imidlertid sagde jeg blot: »Ja, jeg mangler Forudsætninger til at dømme om det, siden vi, Himlen være lovet, ikke have Helgener hos os — hverken af den ene eller anden Slags.«

»Nei,« sagde hun haanligt, »De har jo ingen i Deres ludfattige Kirke. De maa laane vore, naar De skal lave Allehelgensdag.«

»Ja — da priser jeg min Skjæbne, at jeg hører til den fattige Kirke fremfor til den, hvis aandelige Rigdom er Flitter — ligesom det Stads de hænge paa deres Madonna-Dukker,« sagde jeg; thi som god Lutheraner vilde jeg nok her have det sidste Ord — som jeg da ogsaa fik, da Herrerne kom ned til Middagen, og jeg skyndsomst maatte fortrække for at komme i Toiet.

Efter Bordet spurgte jeg Axel, om han reent havde lagt sin Cello hen, og for at glæde mig

gik han efter nogen Vægning ind paa at spille sammen med sin Kone.

Men det gik istykker — thi skjøndt hun jo er særdeles musikalsk, har hun sit eget Tempo, som de Andre skulle rette sig efter, og naar hun er forud — hvad ikke sjelden skeer, da hun har ondt ved at holde Pauserne ud — farer hun op og stamper i Gulvet.

Hun spurgte mig, om det ikke var sandt, at Axel spillede som en ægyptisk Mumie, og jeg svarede, at jeg var ikke den Rette til at afgjøre det, eftersom jeg aldrig havde overværet en saadans musikalske Ydelser!

Jeg har adskillige Gange i disse Dage maattet huske paa gamle Stiftsphysicus Dorns Raad til sine Sønner: »See altid nøie paa Tænderne hos den Pige, I agte at frie til! Tænderne — det er Maven; Maven — det er Humeuret, og et ligeligt godt Humeur er det uundværligste hos en Kone.« Anviisningen var ikke ufeilbarlig. Tænderne kunne være gode, endog særdeles smukke, uden at det ligelige Humeur i mindste Maade følger med!

Igaar og idag have vi været paa Jagt — og idag har her været stor Herremiddag med de fleste af Egnens Godseiere. Jeg slutter disse Linier i den silde Aftentime. De andre Herrer sidde endnu og »super« i Axels Stue. Jeg synes, han selv er mindre afholdende overfor Banco end før — men muligt tager jeg feil. Jeg vil haabe det.

Disse Epistler, bedste Petræa, antage efterhaanden Character af de Dagbogsblade, Du er vant til at faae fra mine Reiser, og saaledes morer det mig selv at skrive dem. Forhaabentlig ogsaa Dig at læse dem — skjøndt Din nok-

som bekendte, kritiske Sands just ikke altid
gjør Dig til den mildeste Dommer overfor Din
gamle Broders Præstationer.

Naa — Spøg tilside og de bedste Hilsener
fra Din

Frederik.

Ekenæs, 25de Sept.

Kære Wanda!

Saa mit Brev har gjort dig rasende? Og jeg
er »blind som en Muldvarp« overfor mig selv!
Jeg »var og er og bliver en erotisk Kvinde og
slet intet andet i Himlen og paa Jorden!«

Ja, det vil sige, at du har bestemt mig til at
være det.

For alt i Verden, siger du, maa jeg ikke gaa
hen og regne mig til »Hvad vi vil'erne« — jo,
jeg forstaar nok det Udtryk — men hvis det er
Stemmerets Forkæmperinderne, du mener, da
har de virkelig min fuldeste Tilslutning.

Forresten er jeg først og sidst *mig selv* — er
min egen Gruppe og behøver ikke at søge hen
til andres.

Du kan have Ret i, at Kvindens Emancipa-
tion førte hende fra den forsmædelige Lod at
skulle giftes for at forsørges til det frigørende,
hæderlige Selverhverv — men i vore Dage atter
paa en langt mere personlig og menneskeværdig
Maade har ført hende tilbage til Erotiken, som
er hendes Livselement — — Du glemmer blot,
at der gives Undtagelser fra enhver Regel.

Jeg for mit Vedkommende savner Alvor i dit
Livssyn. Det er dog det gamle »at sidde blot og

vente paa en Bejler«, som du anbefaler med lidt nymalede Ord.

Vist har vi alle haft den Tid, hvor vi mente, at Livet kun bestaar af *det der sker*. Husker du. da vi løb som tretten—fjortenaarige herovre gennem de lange Alleer og altid havde Hjærtbanken, altid følte os i en uforklarlig Spænding, fordi hele vor lille Person var sprængfyldt med Forventning om det, der skulde ske! Det vil sige, om *den*, der skulde komme — med Brudgomsridt — og løfte os op foran sig paa Sadlen — og ride med os langt, langt bort i det blaa...

Jeg ved godt, at der var en Gang, hvor enhver anden Form for Liv var mig ganske utænkelig, syntes mig værre end Døden —

Men — »det var då — nu har vintrar snöat,
och höstar regnat och vårar töat,
och somrar bränt med sitt heta sken
ja, det var då, det är längesen!«

Nu siger jeg dig, Wanda, at Livet bestaar ikke af det, som sker. Naar jeg undtager din Forlovelse, sker der jo saa jammerlig lidt, at de fleste Mennesker da var dømte til at gaa livløse omkring.

Nej, Livet bestaar af *det, man er*.

Synes det En ganske ringe en Dag, da tror jeg, man skal vogte paa, om ikke noget i En selv er blevet forringet. Thi er Ens Personlighed i Vækst, da kan Livet blive stort og rigt og dybt — selv om man aldrig skal høre Brudgomshestens flyvende Hov nærme sig Ens Jomfrubur — — —

— Her blev jeg afbrudt — og nu kommer jeg til at tilstaa, at jeg igaar havde et pludseligt Tilbagefald mod gamle Dage og længtes efter

dig saa varmt og levende, at jeg synes, du maa have følt det.

Mama havde ikke Ro i sin Sjæl, før vi fik inviteret Farbror Frederik en Dag til Middag med hele den vante Kreds. Jeg mente, vi kunde undgaa det — var sikker paa, at han ikke selv ventede det. Men hvis Mama ikke har vist nogen al den Venlighed, hun formaar, er hun sikker paa, at Vedkommende absolut maa gaa hen og dø, inden de kan mødes næste Gang. Og for ikke at skaffe hende Samvittigheds-Kvaler og Ængstelser hele Aaret rundt til næste Høst, gjorde jeg ingen Vanskeligheder.

Det blev saa igaar. Mama havde hørt Farbror sige, at han den Dag var ene hjemme, da de andre skulde paa en Tur, han fandt altfor trættende.

Tørnbloms var her, Oberstinden fra Solinge med sine to Døtre og Nevø — du ved, Diplomaten, han er hjemme i Besøg for Tiden — Provst Bergstrøm med hele Familien, Lagerstolpes, Dübens og nogle flere.

Medens jeg pyntede Bordet, maatte jeg tænke paa de mange Gange, du og jeg har gaaet sammen og lavet til Fest. Husker du Sommerballet, hvor Erik drak lidt vel meget? og Middagen, hvor Sigrid Lagerstolpe blev forlovet — og hvor du bagefter vilde have hende til at fortælle, om Gustav var falden paa Knæ?

Vildvinen om den store Altan er rød nu — som Skarlagen og Purpur. Jeg dekorerede Bordet med den og lutler blegrode Roser — La France og Capitain Christy — som remonterer saa smukt i Aar. De lyse og mørke Schatteringer af alt det røde saa saa dejlige ud — at jeg

var lige ved at gribe ned i hele Herligheden og slænge den ud over Gulvet i et blodigt Virvar!

For hvem? for hvem det hele? —

Aldrig burde man samle en Kreds, af hvilken de bedste er borte! Du — Annie Winge, Sigrød — og Erik, som er død —

Man skaffer blot sig selv de pinligste Fornemmelser.

Og meget værre blev det, da Farbror Frederik kom — saa livagtig og akkurat den samme som tidligere, at alle de andre Gange fulgte med ham og stirrede paa mig gennem hans Brillen...

Naturligvis kom han for tidlig — med den gamle Begrundelse, at det er bedre end at komme for sent, som om der kun var de to Muligheder — og man maatte slutte sin Paa-klædning i nervøs Hast. Skønt jeg kun var op-lagt til gravsort, havde jeg klædt mig i vinrødt for at føre Ironien til Ende. Husker du, den Gang du kom springende ind til mig i Underskørt med flagrende Haar: »Farbror er der — skal jeg tage imod ham? Han overlever ikke det Syn!«

Han begyndte som sædvanlig med, af lutter Elskværdighed, at afsløre en Dames Alder. Han spøjte med Elin fra Solinge over, at hun, da han gjorde hendes Bekendtskab, var første Gang i rigtig lang Kjøle — med et lille Slæb, som hun stadig i Smug vendte sig for at se — og da det endte med det uundgaaelige Opgør af, hvor lang Tid det vel kunde være siden, slog hun det hen med, at det laa nok en fjorten—femten Aar tilbage.

Men Farbror nærer for oprigtig en Velvilje for hende til at lade hende blive i saa grov en Vildfarelse.

»Femten! Nej — lad mig se — det er fire og tyve, siger og skriver fire og tyve Aar siden.«

Og han saa sig om i Kredsen, triumferende og veltilfreds, som om han havde gjort hende en væsenlig Tjeneste ved at røbe hendes fyrre-tyve Aar.

Hans Overbevisning om, at ingen vil forstaa hans værdifulde Bemærkninger, uden at de krydres med indstrøede svenske Ord af ubestemmelig Accent er stadig lige urokkelig. Og selvfølgelig fandt han Lejlighed til at citere, at »äfven jag har i Arcadien varit« — uden at nogen troede paa det, eller at Citatet egentlig passede.

En Vittighed, som kunde komme hele Kredsen tilgode, fik han da ogsaa afleveret ved Bordet.

Provsten holdt Tale for Mama, som han plejer, med dybsindige Øjne og smuk Stemme. Han forstaa jo ganske godt at variere det Thema og sagde denne Gang, at hun forekom ham som en levende Illustration til de historiske Ord, en ædel Kvindes Haand en Gang havde ridset paa en Rude, da hendes Livs skønneste Drøm brast:

»Jag är förnöjd med lotten min
och tackar Gud för nåden sin!«

Han vidste af egen Erfaring, hvor haardt man tidt maatte kæmpe for at naa frem til de Ord. Men i Mamas Liv var de blevne som den stadige Grundtone.

Lidt efter slog Farbror paa sit Glas og bad »mittherrskap« undskyldte, at han begærede Ordet, men han kunde umulig tie, da han havde grebet en af de ypperste Repræsentanter for svensk

Gejstlighed i letsindig Omgang med Sandheden. For hans danske Øren lød det ialfald, som om Provsten havde sagt, at han tidt maatte kæmpe haardt for at kunne sige: »jag är förnöjd med *Lotten* min«, (du ved, det er Provstindens Fornavn) og det fik han ingen ved dette Bord til at tro. Alle her, ikke mindst de mandlige Individer, følte, hvor let det maatte falde i dette ene, af Skæbnen begunstigede Tilfælde! Hermed bad han Selskabet tømme Pokalen »för prostinnan *Lotten* Bergström!«

Hun sad ved hans Side og var smilende henrykt.

— Men under alt det vendte jeg bestandig Hovedet til Siden og syntes, at jeg *maatte* møde dine leende Øjne og se dig staa dør i din blaa Kjole med de udskaarne Ærmer — — Jeg rakte efter dig i en stor, gabende Tomhed . . .

Det var, som om den brave Farbrors rædsomme svenske Gloser overlevede alt og alle — og gik rundt som Gengangere af en Tid, de ikke kunde kalde tilbage.

Oberstinden bemærkede, da der blev Tale om en eller anden Begivenhed fra hendes Ungdom: »Ja, man mærker, hvor gammel man bliver, derpaa, at *alt* er saa besynderlig længe siden.«

Det Ord krøb henimod mig som noget koldt og tungt — lagde sig over mig som en Vægt. Nej, vist var det ikke mærkeligt eller nyt — dog føltes det som en ny Smerte, fordi det ligesom klarede en Fornemmelse i mig selv.

Alt er saa længe siden!

Det blev ved at lyde om mig, da Farbror var den første, der stak en Blomst fra Bordet i

sit Knaphul og fik alle Damerne til at pynte sig med Vinløv og røde Roser — da han senere fik mig til at spille Chopin og Elin til at synge »Aftenstjærnen« — ja, du ved, den om det første Kys.

Jeg forstod, at det var altsammen forgangent — længe, længe siden — ligesom dine glade attenaars Øjne, din blaa Kjole med de udskaarne Ærmer, vor lystige, umotiverede Latter sammen — og meget, meget andet . . .

— Da jeg kom op paa mit Værelse om Aftenen og stod og saa ud i den sorte, susende September-Nat — med det store Landskab under, som jeg elsker at ane, naar man ikke længer kan se det — ja, da tror jeg næsten, at jeg gav mig til at græde. Rigtig til at stortude — —

Fordi alt var saa længe siden — — Og intet, slet intet var igen!

Jeg gav mig hen i den Forestilling. Jeg gav mig selv Lov til at græde over den — fordi jeg var meget træt, Wanda. Og da er man ikke saa staalsat længer.

Men det varede kun en lille Stund. Saa rettede jeg mig igen. Ja, alt det, der hører hjemme i »flydda, sällare dar« — det er længe siden altsammen! Men alt det er ikke *alt*. Skal ikke have været det for mig.

Nej, Livet er igen. Livet, som bestaar af det, man selv er.

Her skal ikke mere drømmes om Lykke og det vidunderliges Komme. Her skal arbejdes.

Her skal ikke flyves ud i det vildene blaa med Brudgomsridt. Her skal gaas — det er sundere. Fod for Fod, frem ad den stenede Vej, som fører til andre Menneskers lave Hytter, til

deres ensomme Kummer og mange Taarer. Vi glemte dem den Gang.

Vi begynder alle med at ville lade os tjene af Livet. Det er godt, om vi lærer at forstaa, at Livet skal tjenes — inden det er for sent at tage Tjenesten op.

— Da jeg gik i Seng, var jeg helt styrket. Men jeg tror nok, at jeg drømte om rødt Vinløv og Roser — og da jeg vaagnede, mærkede jeg, at min Hovedpude var vaad.

Sig nu ikke, at jeg giver dig Ret, Wanda, for det gør jeg ikke. Men dette Brev burde skrives om, thi afbrudt som det er blevet til, er det ikke godt for dig at faa Forstand af. Det har jeg nu ikke Tid til. Du faar det som det er.

Og en hjærtelig Hilsen skal du have med — baade fra de Dage, som var, og fra dem, som er.

Din hengivne

Ebba.

Skogstorp, 29de Sept.

Du veed vist af Erfaring, min kjære Petræa, hvor megen Priis jeg sætter paa Din søsterlige Omsorg for mig; men naar den gaaer saa vidt som i Dit sidste Brev, hvor Du ligefrem udtaler Ængstelse for, at jeg skal tilsætte noget af min personlige Værdighed ved at »lade mig alting byde« af den lille Friherrinde — da leder denne Din Omsorg Dig til en ganske ugrundet Ængstelse.

At vor smukke lille Værtinde er fremmed-artet af Væsen og kan være ret ubehersket i

sin Mund, ja sige reent umulige Ting, skal jeg være den sidste til at benægte. Men jeg mener, at man kan imødegaae hende saaledes, at den Eneste, der tilsætter nogen Værdighed derved, bliver *hende selv* — og jeg troer, det er lykkedes mig at indtage en saadan Holdning.

Dog selv om dette ei var Tilfældet, vilde jeg neppe følge Dit velmente Raad at bryde op herfra, thi jeg mærker, at Axel er glad for min Nærværelse. Den er paa en vis Maade en Afleder — mig kan hun nemlig godt lide — og da det er gaaet op for mig, at Situationen herovre har sine Skyggesider, vil Du forstaae, at jeg, snarere end at forkorte mit Besøg, vil gjøre Udvei for at forlænge det! I Nøden skal man kjende sine Venner, havde jeg nær sagt — skjøndt det Ord forhaabentlig dog endnu er for alvorligt at anvende.

Dagene gaae livligt og uroligt; den lille Frue flyver og farer, maa altid have noget for og burde netop holde sig lidt i Ro. Thi efter noget forviklede Helbredsforhold i Forsommeren — mellem os: en Abort, hvis Følger hun ikke heelt har forvundet — skal hun efter Lægens Anordning, som hun ikke respekterer, undgaae enhver stærk Bevægelse.

Forleden vare de alle til Landbrugs-Udstilling i Ystad med paafølgende Hotel-Middag, og jeg havde taget imod Indbydelse til Ekenæs, hvor man til Ære for mig havde samlet en Deel af de gamle Bekjendte. Det er en elskværdig, men noget stiv Kreds, og uden at rose mig selv tør jeg sige, at jeg lavede ganske velgjørende op i den. Anna Gyllenkrans takkede mig idetmindste for det, da jeg tog bort. Jeg følte mig ogsaa

ret i mit Es den Dag, naar jeg fradrager, at det var heelt underligt at kjøre derover i den gule Jagtvogn alene med Peer Kudsk. Jeg savnede min egen »gosse« — som altid var med i gamle Dage.

Ebba havde ordnet det Hele særdeles festligt, var stilfuldt klædt og syntes ganske uberørt af nogen Erindring om tidligere Tid. Hun saae idetmindste meget uforstaaende paa mig, da jeg kom med en lille Hentydning dertil. Den fine og blide Følelse, man kalder Veemod, synes at være hende fremmed. Anna derimod drak et rørt Glas med mig paa gamle Minder.

— En lille Tildragelse berørte jeg ved den Lejlighed for Ebba, da jeg ønskede Klarhed over, om et ret aparte Sammentræf virkelig havde fundet Sted.

Dagen før var Fru Mira ganske hovedkulds faret af i sin Ponyvogn. Der havde været en Misstemning mellem hende og Axel, og da han har udtalt et bestemt Ønske om, at hun ei kjører ud alene, troer jeg det var hende en Tilfredsstillelse at handle stik imod det.

Da hun kom hjem og strax smed sig paa Sophaen, sagde hun: »Nu har jeg seet det eneste Menneske, jeg kunde synes om, foruden gamle Bengta, paa denne *hedengangne* Egn.« (Skal være et Udtryk for, hvor kjedsommelig hun finder den.) »Men jeg vil ikke vide, hvem hun er — især ikke, om *De* kjender hende. For saa er hun heelt anderledes, end jeg tænker mig — og det maa hun ikke være!«

Jeg spurgte: »Hvor har De truffet den omtalte Person?«

»Oppe i Skoven. Jeg kjørte som en Rasende

— for De veed, mit Blod kogte. Saa var der Kludder med Seletøiet — Peer spænder for som en Klokke — og jeg gav mig til at hale i Tømmerne og stampe i Vognen for at faa det i Orden. Men det hjalp ikke. Ponierne steilede, jeg smeldede med Pidsken og raabte, og vi var lige ved at rulle i Grøften!

Saa kom der en Dame op ad Veien — naturligviis nordisk blond og høi som et Taarn. »Maa jeg hjælpe Dem?« sagde hun. Og ligesom hun tog i Seletøiet og lagde Haanden — en stor, hvid Haand — paa Dyrene, stod de stille som Lam. Og paa en Gang sad jeg selv aldeles rolig og saae paa hende uden at sige et Muk, medens hun bragte det Hele ilave. Saa sagde jeg blot »Tak!« Hun saae et Øieblik paa mig, hilste med en smuk Bøining af sit rolige, blonde Hoved og gled forbi.«

»Og saa?« spurgte jeg, ikke uden en vis Spænding.

»Ja, det er det Hele! Men det var alligevel mærkeligt; for jeg veed ikke, hvordan det kom — men jeg blev holdende dér, stille som en Mumie, midt i Skoven . . . Og ønskede at hun vilde komme tilbage.«

»Hvorfor?« sagde jeg, »Kludderet var jo i Orden.«

Hun saae paa mig med sine gnistrende Øine — og pludselig faldt det mig ind, hvor Alt vistnok var i Uorden i hende selv, og hvor dér kunde trænges til en fast og rolig Haand til at føre Tømmerne.

»Veed De, hvad jeg ønskede? Nei, det kan De ikke tænke Dem! Jo — hun skulde komme hen til mig og lægge sin store smukke, hvide

Haand over min — saadan! og saa skulde hun sige: *Jeg holder af Dig!* — Netop de Ord skulde hun sige: Jeg holder af Dig. Saadan sagde Lis altid, naar hun vilde trøste mig: »Græd ikke — jeg holder af Dig.« Men siden har jeg aldrig hørt Nogen sige det.»

»Nei,« sagde jeg smilende — for at sige noget — »De er vant til andet og bedre.«

Du vil næppe troe, min kjære Petræa, at hun ved disse uskyldige Ord geraadede i et besynderligt Raseri. Hendes Øine blev pludselig uaturlig store — »som Thekopper« kunde jeg gjerne sige — og hun knyttede sine smaa, hvide Hænder.

»Hvad er det De siger? Hvad er det! Bedre — bedre! Er jeg vant til det, som er bedre? Vil De høre, hvad jeg er vant til? En eneste

Ramse har jeg hørt alle Mænd aflire — som paa Spilledaase! »Jeg elsker, tilbeder, forguder — hader, afskyer, foragter Dig« — — Bedre — ha ha — synes De ikke jeg snart kunde trænge til lidt Afveksling, til lidt, som var bedre! Der er ikke Glimt, ikke Gnist, ikke Fnug, ikke Støvgran af Følelse i alle, alle Mænds Kærlighed tilsammen! — — Nei, nei, jeg kender den! Jeg ved hvad jeg siger!»

Da det blev muligt at komme tilorde yttrede jeg, at dette maaskee var rigtigt for Sydens Vedkommende, men ialfald ikke for Nordens. Thi hvorvel Forholdene desværre ikke vare som i min Tid —

Hun lo skingrende. »Nei, for den har aldrig været, Deres Tid — hverken i Syden eller i Norden, hverken paa Maanen eller paa Jorden!»

Saa turde jeg dog indestaa for, at Elskov efter nordisk Opfattelse ikke betød Letsindighed og lav Lidenskab, men netop en af de bedste, ædleste Følelser i Menneskehjertet.

Hun begyndte — uden egentlig Foranledning syntes det mig — at flænge Silkekvesterne af en Sophapude med smaa, rasende Fingre.

»Nei, det er sikkert, det er vist, at de nordiske Dromedarer ikke kjender til Lidenskab. Der er ikke Ild, ikke Ild i al deres slappe, lade, grove Elskov! De er træge, de er dorske og tunge og sløve — men saa sandselige — aa, saa umaadelig indædt — — saa umættelig sandselige! . . .

En Sydlænding omfavner og slaar lige brændende — lad saa være! Elskov er jo ogsaa en Svøbe, en Svøbe, den rigtige »Gottesgeißel« — men der er Flugt og Jag og Aandeløshed, der

er Glød og Gnister og Angst og Svimmelhed i Forholdet! Man veed ikke af sig selv — man faaer ikke Tid til at tænke sig om — og det maa man ikke, det maa man ikke!

Hvis man kommer til at tænke sig om — jeg siger Dem, saa er hvert Elskovsforhold brændemærket, dødsdømt! Derfor er det umuligt, umuligt med en nordisk Mand! Det er grimt, det er kluntet — det er qvalmende . . . Man har Lede — man skammer sig! Og alt det om høiere og renere og bedre Følelser bagved — det er Vrøvl, det er nordisk Vrøvl — — det er nordisk Løgn — Løgn!«

Hun var sprunget op og stampede denne Malstrøm af Ord ned i Gulvet for at give den mere Vægt. Du er jo nu i den [Alder, bedste Petræa, hvor man nok kan taale at høre saadant, men Du vil ikke undres over, at jeg reiste mig, da jeg ikke ønskede at forlænge en Samtale over et saa kildent Emne ført i meer end anstødelige Udtryk.

Katten afskar den yderligere ved at flyve som en hvæsende Furie imod en Glasdør — bag hvilken Ajax' Hoved kom tilsyne — hvorfra den atter med et Bump faldt ned, hvad der gav dens Herskerinde Anledning til at fare efter den og glemme alt andet over sin ømme, kjærtegnende Bekymring for den. — —

Ja, hun er en mærkelig og sørgelig Blanding af de forskjelligste Ingredientser — har en udmærket Forstand, men er fuldstændig blottet for Fornuft — veed en Mængde og er dog aldeles ucultiveret, kan have det meest udsøgte Væsen og er dog ganske ubændig! Den Personlighedens harmoniske Udvikling, som vi kalde

Dannelse — som ikke er Kundskaber eller Manerer, men noget uendelig værdifuldere — troer jeg, at hun er heelt uimodtagelig for. Og flere af hendes Ord lede jo Tanken hen paa den meget uheldige Ballast, som kaldes en Fortid.

Naa, dette blev et meget langt Sidespring!

Da jeg var paa Ekenæs, forhørte jeg mig — som ovenfor berørt — hos Ebba, om hun »dagen förut« havde været paa en af de lange, ensomme Spadseretoure, som er hendes Moders Rædsel.

Hun svarede med et andet Spørgsmaal: »Hvorfor troer Farbror det?«

Jeg fortalte da, at jeg havde hørt et Menneske gjengive et Møde med en Dame, som efter Beskrivelsen nok kunde ligne hende, og slutte med at udtale Ønsket om, af hendes Mund at høre de alt anførte Ord.

Ebba blev mig Svaret skyldig, da hun idet samme var ved at gaae til Pianoet.

1ste October.

Den Bekymring, Tilstanden herovre har vakt hos mig, er idag bleven endeel forstærket.

Vi have i Formiddag været paa Ridetour til en gammel, historisk mærkelig Borg i Omegnen. Som altid sørgede Axel for en Hest til mig, hvis Besindighed han kunde indestaae for, og holdt sig paa Udtouren ved min Side, medens hans Kone fløi foran med nogle unge Adelsmænd, der ere rykkede ind igaar — som Afløsning for det forrige Hold Jagtgjæster — og som

hun opmuntrer til en Courtise, der er mig ret usmagelig at see paa.

Hun vrager ikke saa absolut de nordiske Mænd i sin Færd som i sin Tale!

Halvt i Spøg raadede jeg Axel til at lade mig »fare i Fred« og hellere slutte sig til den ungdommelige Fortrop. Ved Bestemmelsesstedet traf vi dog nok hinanden — ialfald ved Frokosten. Den var sendt forud med en Tjener og Pige.

Da han ikke gjorde Mine til at følge dette Raad, vedblev jeg: »Det synes mig rigtigere, at Du er ved Din Kones Side, naar hun er omsværmet af saamange Courmagere.«

Han trak blot paa Skuldrene.

Jeg blev lidt ivrig: »Undskyld, at jeg siger det reentud, min Ven, men Du overlader hende vel meget til sig selv. Hun er ung, meget smuk, noget coquet, ukjendt med nordisk Sæd og Skik — og kan meget let blive misforstaaet. Der er adskilligt, som Din Nærhed kunde forebygge.«

Han holdt Hesten an og saae mig fuldt og fast i Øjnene. Der var to Ting, som slog mig i det Øjeblik: hans mandige Skjønhed, som han sad dér ligesom støbt til det prægtige Dyr — og saa dette, at det var første Gang jeg mødte hans Blik, siden jeg kom hertil.

»Der er noget, Farbror, som man ikke kan forebygge eller forhindre — fordi det *maa* komme« — han talte lavt, men særdeles tydeligt — »det hedder *Nemesis*.«

Denne pludselige Aabenhjertighed kom mig saa overraskende, at jeg blot kunde spørge: »Hvad mener Du med det, min Ven?«

»Blot det, Farbror selv maa vide. Mit Forhold til Mira er grundet paa en Troløshed« — —

»Det kan jeg ikke give Dig Ret i,« skyndte jeg mig at indvende. »Der var intet Løfte, ingen erklæret Kjærlighed, som bandt Dig til en Anden.«

»Det er Troløshed alligevel,« gjentog han roligt. »Derfor kan det ikke blive andet end Elendighed. Og jeg synes — at det *skal* heller ikke være andet.«

Det afficerede mig stærkt at høre ham udtale sig saa uforbeholdent om det, jeg endnu gjerne vilde lukke Øinene for. Men jeg sagde ham, som jeg mener, at fordi man i eet Forhold af sit Liv har noget at bebreide sig, er det ingen Grund til at ville ødelægge et andet med — især da det ogsaa gaaer ud over et andet Menneske, som man har et alvorligt Ansvar for.

Han gjentog blot til alle mine velmente Ord: »Der er noget, man ikke kan afvende! Man maa høste, som man har saaet — det veed vi Landmænd.«

Derefter satte han sin Hest i Trit igjen, og jeg taug. Jeg kjender det fra tidligere Tid, at naar Axel har sat sig fast i en Forestilling, kan hverken Engel eller Djævel faae ham fra den igjen.

Besøget paa det gamle Herresæde tog endeel Tid. Derefter samledes man om Frokosten, som var ganske malerisk dækket paa en Grønning ligeoverfor Borgens graa Mure.

Vi have i denne Tid den meest straalende »indianske Sommer« som de sige her. Luften er solvarm, Himlen af den reneste blaa Farve, og mod dens klare Baggrund tage Skovene med deres brogede Løv sig pragtfulde ud. Denne Dag var ganske særlig skøn, og ved Frokosten

gik det overordentlig livligt til, men det kunde ikke bortjage min Forstemthed.

Efter Maaltidet tilbød Fru Mira, som pludrede lystigt med alle Gjæsterne, at opføre en ungarsk Dans henover Dugen og begyndte virkelig derpaa under Herrernes — brølende Bifald, maa jeg næsten kalde det. Men Axel reiste sig øieblikkelig og lod Hestene føre frem — til min ikke ringe Lettelse.

Thi denne Dands imellem Tallerkener og væltede Champagneglas forekom mig meget utiltalende og anstødelig — hvad »friherrinnan« absolut ikke syntes at kunne indsee.

Paa Hjemtouren strøg hun pludselig hen til mig. »Jeg skal have spurgt Dem om noget, Onkel Frederik. Vi kan følges ad et Stykke.«

Dette var nu lettere sagt end gjort. Jeg havde speculeret i at kjøre hjem i Vognen med Madkurvene — da den Befordring i Længden anstaaer mig adskillig bedre end en Hesteryg — og opgav det kun, fordi der blev for lidt Plads; men risikere Liv og Lemmer for at holde Trit med hende havde jeg i hvert Fald ikke isinde.

Trods min gjentagne Opfordring: »Langsamer voran, langsamer voran — dasz die baierische Truppe mitkommen kann!« fløj hun stadig leende forud, saa en egentlig Samtale blev umulig at føre; men i Stumper og Stykker fik vi vexlet et Par Bemærkninger.

»De kjender vel Svenskeren Hans Andersenovre hos Dem, ikke?«

»Hvis det skal være Danskeren H. C. Andersen — ja, saa har vi unegtelig et lille Kjendskab til ham!«

»Der er i en af hans Fortællinger — jeg hu-

sker ikke hvilken — noget, som er rasende comisk, om to Honningkage-Mennesker, som ligger paa Disk sammen og elsker hinanden, men ikke siger et Kny om det.«

»Ja, lad mig see — den staaer i« — —

»Honning-Damen lader evig glad ved blot at være paa Disk med »ham«. Han er indvendig mere »glubende« — eftersom han er en nordisk Mandsperson — og ønsker blot at være en virkelig Skoledreng for at kjøbe og æde hende; men da han ogsaa kun har nordisk Intelligents, finder han ikke paa noget at sige hende. Kan De huske den?»

»Ja — nu veed jeg; den fortælles i »Under Piletræet«.

»Siig mig — der er jo herovre en Honning-Jomfru, som Axel har »ligget paa Disk med« i adskillige Aar? og svigtet for min uværdige Skyld, ikke sandt?»

Jeg bad hende udtrykke sig lidt tydeligere, da min Intelligents desværre jo ogsaa kun var nordisk.

Men hvad hun sagde til det, kunde jeg ikke høre, eftersom hun satte af i en Galop, der jog mig en Støvskey i Næsen og fik min adstadige Rosinante gjort saa balstyrig, at jeg havde al mulig Møie med at berolige den.

Efter Touren har jeg hvilet; det lykkedes mig at faae en god lille Skraber — paa en Timestid eller mere — og nu kommer jeg nok til at klæde mig om til Middagen.

2den October.

Jeg har idag — meget imod min Villie — været Trediemand ved en høist uhyggelig Scene.

De andre Herrer vare tagne tidligt paa Jagt. Axel vilde først slutte sig til dem efter Frokost, da han havde Regnskaber at gennemgaae med Lund- ja, om det er -green, -blad eller -qvist han hedder, kan jeg aldrig huske, men han er Bogholder her paa Gaarden.

Jeg vilde heller følges med Axel end med de Andre, da jeg følte mig lidt mørbanket i alle Lemmer efter Riddet igaar. Men jeg har en Fornemmelse af, at hans Kone havde tænkt at gjøre det modsatte, og at Axel havde forpurret det ved at sige til Herrerne, da de imorges vare samlede til Opbrud, at de ikke maatte vente paa »hennes nåd«; hun tog ikke med. Jeg troer nok, han har villet forebygge en Gjentagelse af hendes »Livlighed« paa Touren igaar.

Hun var paafaldende bleg og hendes Læber meget røde, da kun kom ind til Frokostbordet. Jeg greb hende flere Gange i at see paa Axel fra Siden med et underligt gult Blink i sine Øjne. Naar han talte, faldt hun ind med et lille hvast Udbrud af Kritik eller haanlig Modsigelse, men var overstrømmende elskværdig imod mig. Han var rolig og behersket som altid: kun et Par Gange saae jeg ham lukke Hænderne saa fast sammen, at Knoerne blev ganske hvide.

Ved Caffen blev der budt noget delicat Honningbrød om, som »Mamsellen« havde bagt.

»Nei, Honningkager! Ak, Honningkager — ikke sandt, Onkel Frederik?« sagde Fru Mira og borede sine spidse, hvide Tænder ned i et Stykke.

»Ja, de kunne være gode,« sagde jeg, som om der kun var Tale om dem, vi spiste. Derefter spurgte jeg Axel — i den Tanke at afskjære hende Ordet — om han mindedes den Honningkage, jeg havde medbragt til ham fra Nürnberg, da han var Dreng.

»Ja,« sagde han, »den var saa smuk at see til i sin fine Æske, at jeg besluttede aldrig at spise den — blot gjemme den til at see paa. Men Naturen gik over Optugtelsen, og jeg spiste den heelt — endnu den selvsamme Dag.«

Vi reiste os fra Bordet — og Friherrinden kastede sig i en Lænestol, medens Katten rullede sig sammen i hendes Skjød som et stort, graat Nøgle.

»Nei, tænk dog, Onkel Frederik, at Axel var saa klog dengang — og skulde blive saa dum senere, at han lod Honning-Damen ligge og blive tør! Han var dog en *virkelig* Skoledreng — og kunde baade have kjøbt og ædt hende!«

Axel, som havde tændt sig en Cigar og var ved at forlade Stuen, blev pludselig staaende i Døren og vendte sig imod hende.

»Hvad er det, Du taler om?« spurgte han og trak Øienbrynene sammen, som naar han anstrenger sig for at udfinde et eller andet.

»Aa, det er blot noget, Onkel Fritz og jeg spøjte sammen om igaar.«

»De maa undskylde,« sagde jeg hurtig og meget bestemt, »jeg husker blot, at vi talte om et Eventyr af Andersen, som ikke har det fjerneste med Axel at gjøre.«

»Hvad er det, Du taler om?« spurgte han igjen.

Hun lo til mig: »Lad nu ikke saa uskyldig,

Onkel Fritz! De veed jo ligesaa godt som enhver anden, at der var saadanne to Kage-Mennesker, der laa paa Disk herovre og elskede hinanden med høie og rene Følelser. Men han var for keitet til at erklære sig — skjøndt han var »glubende« nok indvendig! Saa kom der en — lille graa Kat ligesom Miezi, der strax fik Færten af, hvordan den Mand skulde tages. En lille Silkepote lagt paa hans Knæ — saa var han reent fra Sands og Samling!»

»Mira!« det lød som et Raab, og jeg saae Axel føre begge Hænder op til sin Pande som En, der endnu forgjæves søger at klare sine Tanker. Jeg havde givet hans Kone flere hastige Vink om at holde inde — men hun blev ved med ligefrem rivende Tungefærdighed: »Alle de høie og rene Følelser var strøgne af ham i et Nu og hans elskede Honning-Frøken derhjemme baade vraget og glemt! Nu græmmer hun sig nok over, at hun ikke forstod det bedre, for hun vilde jo dog heller have været ædt op med Hud og Haar — trods sin nordiske Jomfruelighed!»

Nu gik Axel lige hen imod hende, og der maa have været noget i hans Ansigt — han havde Ryggen vendt imod mig — som skræmmede hende; thi hun blev endnu blegere, ja, heelt askegraa i Kinderne, sprang op med et Sæt, saa hun stod opreist i Stolen og strakte Katten frem for sig, medens hun skreg — hvinende høit:

»Han slaar mig — han slaar mig . . . Jeg foragter Dig — jeg foragter Dig!»

Jeg havde skyndsomst reist mig for at lægge mig imellem dem; men Axel rakte Haanden ud

til Siden som for at standse mig og gik videre frem imod hende. Saa blev han staaende og talte med næsten ukjendelig, hæs Stemme — i langsomme, afbrudte Sætninger:

»Du — Du kan aldrig foragte mig, som jeg foragter mig selv — fordi jeg kunde bukke under for Dine elendige Kunster — — Jeg slaaer Dig ikke — Du kan være rolig. Du skal ikke faae mig længer ned endnu! Men hvis Du nogensinde meer vover at spye Smuds over — over *den*, som jeg ikke er god nok til at nævne — saa jager jeg Dig ud af mit Huus! Hører Du — jeg jager Dig ud!«

Han gik ud af Stuen, og hun lod sig atter falde ned i Lænestolen, medens hun lo, saa stødviis og unaturligt, at det meer lignede Krampe end Latter.

»Jeg fik næsten en Forskrækkelse — ikke sandt? Han kan dog blive lidt *halvveis* rasende! Det troede jeg ikke engang! — — Hvad var det, han truede med? Vil han jage mig ud? Naa, saa let bliver man ikke af med sin Kone. Skilles vil jeg ikke — jeg er catholsk og kan ikke gifte mig igjen. Men leve fra hinanden — heller end gjerne, heller end gjerne for mig!«

Jeg var oprørt og tog Bladet fra Munden: »I dette beklagelige Optrin var hele Uretten paa Deres Side, det maa jeg sige Dem! Med mine gammeldags Principer maa jeg, selv under disse Forhold, ansee Skilsmisse for den *sidste* Udvei at gribe til. Men jeg vil indstændig raade Dem til ikke nogensinde mere at opægge Axel som idag. Han kan muligt lade sig henrive til større Hidsighed og gjøre Alvor af Trudslar — som dog ikke kunne være Dem behagelige.«

Hun strakte sine smaa Fødder mageligt ud for sig og lagde Hænderne sammen under Nakken: »De mener mig det godt, Onkel Frederik — jeg er rørt over Dem! Men værre end idag bliver det ikke. De burde jo dog kjende Deres egen Pappenheimer! Han har Fiskeblod i sig — som alle disse nordiske Mammuthdyr. — Veed De, hvorfor jeg var saa edderarrig? For arrig var jeg! Fordi han vovede at hindre mig i at komme med paa Jagt — uden at sige mig det!»

»Deri gjorde han ret,« sagde jeg. »Det er langt fra passende, at De skulde være saa længe ene med alle disse unge Springfyre — og De seer medtagen ud efter igaar.«

»Ja« — hun nikkede — »men det bliver min egen Sag! Han skal ikke understaae sig til at bestemme over mig! Jeg kunde have kradset hans Øine ud!« Hun slog med Nakken. »Og saa er der ikke engang saa meget rødt Blod i ham, at han kan blive *heelt* rasende — selv naar man rører ved hans *Dulcinea*! Det var nu feigt af mig — det skal jeg gjerne indrømme Dem, for jeg kjender hende jo slet ikke. Men saa kunde han jo have slaaet mig, ikke sandt? Nei, *saa* vred kan det dog ikke gjøre ham! Aa, at nogen Qvinde gider elske en Mand! Hvorfor skyder hun ham ikke ned — med en af hans egne hundrede Jagtbøsser? Det havde jeg gjort for længe siden!» — —

Det gjør mig ondt at slutte Brevet med denne lidet opbyggelige Samtale, men det er blevet saa overordentlig langt, at jeg maa see at faae det afsted.

Jeg har selvfølgelig ikke nødig at bede Dig

om ei at lade den mindste Hentydning til Forholdenes sande Natur herovre undslippe Dig overfor Nogen. Du fordømmer selv ligesaa strengt som jeg enhversomhelst Indiscretion overfor det Huus, i hvilket man er Gjæst.

At jeg ikke mere kan see forhaabningsfuldt paa Tilstanden her, vil ikke undre Dig. Jeg griber mig i, de hundrede Gange om Dagen at gaae i en underlig ængstelig Spænding, som om et eller andet skjæbnsvangert forestod. Den lumre Stilhed, der i Reglen gaaer forud for Uveiret, synes mig at hvile over dette Sted. Men maaskee vil alting stille sig for mig i et gunstigere Lys, naar jeg atter kan betragte Tingene paa Afstand.

De bedste Hilsner fra Din hengivne

Frederik.

P. S. Du har altid sagt, at jeg er retfærdig — og for at være det her, maa jeg tilføie, at der alligevel er noget ved hende — som *maaskee* endnu kunde udvikles. Men Axel er kommen galt ind paa det med hende!

5te October.

Min kjære Petræa!

Saa dybt rystet er jeg, at jeg har Vanskelighed ved at føre Pennen! Hiin underlige Ængstelse eller Forudanelse, som havde grebet mig, er af Begivenhederne kun altfor sørgeligt bleven bekræftet. Jeg vil i denne Aftenstund, hvor en dødelig Bekymring hviler over hele Huset, med

nogle Ord forsøge at sætte Dig ind i den tunge og bedrøvelige Situation.

Da jeg imorges modtog Dit Brev — for hvilket Du herved takkes — fandt jeg det halvt besynderligt, at Du, hvis Principer jeg anseer for at være ligesaa conservative som mine egne, kunde skrive, at »i det foreliggende Tilfælde vilde Skilsmisse — heller idag end imorgen — være den eneste heldige Løsning — thi de to Mennesker tage dog ellers Livet af hinanden.«

Lidet anede det mig, at jeg nu — neppe tolv Timer senere — skulde give Dig Ret i, at det havde været den bedste Udvei.

— Jeg havde i Løbet af Morgenstunden været ude i Granskoven for at samle Champignons — som er Axels Yndlingsspise — til Frokosten og vendte hjem gennem Alleen, da jeg hørte Ajax gjøe som en besat.

Den lille graa Kat var kommen glidende ud ad Forstuedøren og belavede sig paa at entre op i et af Lindetræerne, da den uventet stødte paa sin Modstander.

Den hvædede og skjød Ryggen op, medens Hunden satte frem imod den i korte Spring. Tre Gange foer Ajax tilbage, ramt i Snuden af Kattens skarpe Kløer. Jeg kunde see, at denne dog var angst og beredte sig til, under et af Fjendens Tilbagespring, at fare forbi den op i det nærmeste Træ — men denne Gang var den lille, smidige Skabning ikke lynsnar nok i Vendingen.

Idet den vilde stryge forbi Ajax, snappede denne med et rasende Hyl efter Katten — slog sit store Gab om dens Bug — bed til — rystede den og slængte den henad Jorden. Det stod kun paa i Sekunder, men det var et hæsligt Syn!

Jeg havde forgjæves kaldt og fløitet ad Hunden og ilede nu til, sammen med en af Staldkarlene, men kom for seent til at redde Katten. Den laae strakt i Gruset — med lukkede Øine; dens lille graa Krop skjælvede i krampagtige Trækninger, og den strakte Poterne ud fra sig.

Det var mærkeligt at see paa Ajax! Den stod aldeles urørlig — med ludende Hoved og Halen trukken ind mellem Benene — ligesom greben af Angst over det, den selv havde gjort.

Med eet lukkede den lille Kat sine Øine op, rettede sig med Besvær efter flere forgjæves Forsøg og begyndte langsomt og vaklende at snige sig op imod Huset — med den gjennembidte Bug slæbende lavt imod Jorden. Ajax fulgte den fra Siden med Øjnene, og gav sig til at hyle, sagte og ustandseligt.

Jeg gik efter Katten — greben af en virkelig Ynk — for at see, hvor den vilde tye hen, og for at løfte den, hvis den skulde segne om.

Den gled videre uden at give en Lyd fra sig, med Bugen langsmed Jorden, medens enkelte Bloddraaber mærkede dens Vei. Det saae ud, som om den dryssede de røde Coralperler af sin Hals, en efter en . . .

Den gled gennem Forstuen — saa op ad Trappen. Det blev mig for jammerlig en Forestilling at see den arbeide sig op ad Trinene, og jeg bøiede mig ned for at løfte den op. Men da saae den paa mig med saa jagende en Angst i sit Blik, at jeg ikke nænnede at røre ved den.

Op — op — — meer og meer vaklende — meer og meer tøvende ved de sidste besværlige Trin — saa slæbte den sig tversover det store Loftsrum i en skraa Linie, hen til det mørke

Hjørne, hvor den pleiede at have sin Killinger liggende — og dér bøiede den sit kuglerunde, graa Hoved ned imod Gulvet med et underlig blødt Dunk, næsten lydløst og dog uhyggelig hørligt deroppe midt i Stilheden. Saa strakte den sin gjennembidte Krop — og med et Par Trækninger endnu var den død . . .

Lille vævre Miezi! Jeg forsikkrer Dig, at medens jeg stod og saae paa den, havde jeg glemt baade dens skarpe Kløer og mindre heldige Egenskaber og følte mig kun piinligt berørt af dens ynkelige Afslutning. — —

Det næste, som optog min Tanke, var dette, hvordan man skulde faae den bedrøvelige Tildragelse skjult eller aabenbaret saaledes, at den ikke gav Anledning til den Storm, jeg med Rette, maatte befrygte.

Jeg dækkede foreløbig det lille døde Dyr med et Tæppe, som hang deroppe paa en Snor, gik ind paa et af Værelserne, fra hvilket en Vindeltrappe fører ned til Køkkenregionerne, og søgte derfra ud i Haven for om muligt at faae fat paa Axel; Karlen havde sagt, at han var dernede, og jeg haabede, at hans Kone ikke var staaet op endnu.

Efter en forgjæves Runde kom jeg atter ud foran Huset og fandt Karlen staaende paa samme Sted i Samtale med Gartneren. De saae begge højt bestyrte ud.

Af dem erfarede jeg nu, at næsten i samme Øieblik som jeg gik ind i Huset efter Katten, var »hennes nåd« kommen styrtende fra sit Paaklædningsværelse — som har Glasdør ud til det Frie — i Slobrok og med det lange, sorte Haar hængende om Skuldrene. Hun havde hørt Hun-

dens rasende Gjøen og nok tænkt, at den maatte være efter Katten.

Hun kaldte paa »Miezi — Miezi!« og vred sine Hænder, da Katten ikke kom. Karlen havde da fortalt, hvordan den var bleven bidt — og i samme Nu raabte hun: »Hold paa Ajax!« (den var der desværre endnu) og foer ind i Forstuen, hvorfra hun kom tilbage som et Lyn med sin Ridepidsk i Haanden.

Karlen turde ikke andet end tage fat i Hundens Halsbaand, skjøndt han nødigt gjorde det, og hun svang Pidsken, medens hun skreg: »Jeg slaar den ihjel — jeg slaar den ihjel!«

Hunden krøb henad Jorden, saae op imod hende med blodskudte Øine og hylede høit, da hun ramte den med det første, hvinende Slag —

Men idet hun løftede Armen til det næste, blev den standset i Flugten af et jernfast Greb. Axel var kommen fra Staldene, stod med eet Spring bagved hende, tog fat om hendes Haandle og vristede Pidsken fra hende.

Hun sled for at komme løs og skreg: »Jeg vil slaar den ihjel — jeg vil slaar den ihjel! Den har dræbt min Miezi! hører Du? den har dræbt min Miezi!«

Axel sagde: »Det har den gjort vel i. Du rører den ikke!«

»Har den gjort vel? holder Du med den?« raabte hun med skingrende Røst. — »Har Du sat den ud paa det? skal den ogsaa bide min Strube itu? Den Morderhund — den Morderhund!«

Han gik hastig op imod Huset, idet han drog hende med sig — for at faae Ende paa disse Udbrud, som hun udslyngede paa Tydsk og Svensk imellem hinanden.

Hun stred imod og blev ved at raabe: »Jeg vil pidske den ihjel! Er det *hende*, som har sendt den Morderhund hertil! Er hun da en Morderske!« Og de saae hende bøje sig ned som for at bide ham i Haanden.

Han drog hende ind i Forstuen — saa hørte de Dagligstuedøren smækkes i, og bleve staaende aldeles betagne af det uhyggelige Optrin, som de maatte befrygte fortsattes derinde. — Ja, alt dette fik jeg fortalt i faa Ord og har først senere hørt det mere udførligt.

Saa hastigt som mine gamle Been kunde bære mig, ilede jeg frem til Dagligstuedøren.

Idetsamme blev den reven op — og Axel stod foran mig med heelt forvildede Øine og med sin Kone paa Armene.

»Kald paa Doris — kald paa Doris!« raabte han. »Luk Døren op til Sovekamret — hun er styrtet om — hun er syg!« —

Jeg trykkede gjentagne Gange paa den electricke Knap og hastede foran for at lukke Døren op. Han fulgte efter, bar hende som et Barn paa Armene og lagde hende paa Sengen. Hun var dødninghvid — med sammenpressede Læber og lukkede Øine — og hele hendes Legeme skjælvede i krampagtige Trækninger.

Som hun laa der — den fine, smækkre Skikkelse, svøbt i den bløde, graa Fløiels-Slobrok — mindede hun mig saa aldeles om den lille døende Kat ude i Alleen, at jeg i mine bestyrkede Tanker neppe kunde holde de to Tildragelser ud fra hinanden, men blandede dem sammen til eet.

Nogle Bloddraaber piblede frem fra Haaret over Panden og trillede ned langsmed den hvide

Kind. Jeg hørte siden, at hun i Faldet havde hugget Hovedet mod en Egetræs-Skammels skarpe Kant.

Alt, hvad der senere fulgte, staaer for mig som en bølgende Forvirring, der næsten ikke er til at udrede.

Doris, den tydske Kammerjomfru, og Stuepigen kom styrtende til, begyndte varsomt at løsne hendes Klæder og at stænke hende med Eau de Cologne — der blev telefoneret efter Sygepleierske, sendt Ilbud efter Doctor og efter gamle Bengta fra Stathuset, som Fru Mira i et klart Øieblik havde nævnt.

Da Lægen kom, var hun nogenlunde ved Bevidsthed, men talte aldeles ikke. Han undersøgte hende saa omhyggeligt som muligt, men jeg troer neppe han kom til Ende dermed, thi hun jamrede sig saa hjerteskjærende, at han maatte holde inde.

Han erklærede Saaret i Panden for ret ufarligt, men maatte befrygte, at en indre Bristning havde fundet Sted.

Han forbandt Saaret, ordinerede Is paa Panden og paa Underlivet, absolut Ro og lovede at komme igen inden Aften.

Alle Jagtgjæsterne tog bort i Løbet af Dagen, og en underlig Dødsstilhed bredte sig efterhaanden ud over hele Huset.

Saalænge hans Kone laae bevidstløs hen, veg Axel ikke fra hendes Seng; men da hun slog Øinene op og saa ham, dreiede hun Hovedet til den anden Side, og han gik ind i sin Stue, hvor jeg hørte ham vandre rastløs op og ned.

Hvergang jeg kom ind til ham, lagde han begge sine Hænder paa mine Skuldre og sagde:

»Jeg slog hende ikke — jeg kan ikke have slaaet hende — trods alt det hun sagde . . . Men hun maa have troet, at jeg vilde det — — for paa engang standsede den forfærdelige Strøm af Ord — hun gav et Skrig og sprang op paa en Stol — ligesom forleden. Og den væltede med hende henad Gulvet . . . Det er saa forvirret — saa frygtelig forvirret det Hele — men jeg kan jo ikke have slaaet hende!«

Det var ham som en Trang at gjentage dette atter og atter; og hvergang sagde jeg: »Nei, min Ven, nei, det kan Du ikke have gjort.«

I Løbet af Eftermiddagen blev der telegrapheret efter en berømt Læge i Lund — Axel havde ikke Ro, før en Anden var tilkaldt — og efter en catholsk Præst, som Doris mente at have hørt sin Frue udtale Ønsket om. Jeg veed ikke ret, hvortil der blev sendt Bud efter ham — jeg synes de sagde Kjøbenhavn, men det er neppe troligt, thi han kom for et Øieblik siden med det sidste Aftentog, samtidig med Svartelegrammet fra Professoren, at han vilde indfinde sig imorgen tidlig. Disse Catholiker ere mærkværdig expedite og hurtige i Vendingen!

Du mærker nok, at den chronologiske Orden i denne skjæbnesvangre Dags Begivenheder er noget brudt for mig, og at jeg beretter dem hulter til bulter; men det vil Du ikke undre Dig over. Den synes mig at have været endeløs — som et ondt Aar.

Adskillige Gange har jeg listet mig hen i Døren til Soveværelset; og hvergang har den lille Syge ligget stille med Hovedet lidt paa Siden og lukkede Øine.

Ved Hovedgjærdet sidder gamle Bengta —

med sit tærnede Bomuldstørklæde knyttet under Hagen — skifter Isposerne og giver Patienten smaa Ispiller i Munden, medens hun ryster

paa Hovedet og mumler hen for sig selv — som om hun nedlagde en bestemt Protest mod et eller andet.

Af og til undslipper der den Syge en sagte

Jamren, der minder om et Barns Klynken, og
hendes mørke Øienbryn trækker sig sammen

som i Angst; men da er det mærkeligt, hvor
det synes at berolige hende, naar Bengtas grove

Haand med de krogede Fingre stryger hen over hendes lange, sorte Haar, og den Gamle giver sig til at snakke smaat for hende paa sit eget Maal.

Ude i Paaklædningsværelset sidder den takkelige Sygepleierske, som hun har vinket bort fra sin Seng.

Axel har intet nydt hele Dagen og ikke undt sig et Øiebliks Ro. Da Skumringen begyndte at glide ind i Huset, hørte jeg ham ude i Forstuen. Han tog en Bøsse ned fra Væggen og kaldte paa Ajax med den ham egne Fløiten.

Jeg gik hastig derud — thi den Idee med nu at gaae paa Jagt syntes mig at tyde paa en pludselig Sindsforvirring og ængstede mig.

Hunden kom farende og sprang ellevild op ad Axel. Idet jeg saae Udtrykket i hans Ansigt, forstod jeg, hvad han havde isinde!

»Jeg gaaer med Ajax ned i Plantagen,« sagde han med lidt Anstrengelse. »Jeg er her snart igjen. Hun ligger stille nu, som om hun var ved at falde isøvn.«

»Kjære Axel,« sagde jeg — thi jeg vidste, hvad det maatte koste ham — »synes Du virkelig, at Du *maa*?«

Han nikkede tungt, men meget bestemt. »Ja — det skal gøres. Det vilde berolige hende — det er ogsaa kun relfærdigt. — Kom, Ajax!«

Med inderligt Veemod saae jeg dem forsvinde mellem Alleens Lindetræer — hvorfra den lille graa Kat saa ofte har stirret ned mod sin gjøende Modstander, og hvor den imorges laa strakt i Gruset som et døende Offer for Hundens stærke Tænder.

Axel gik langsomt og saae ned for sig. Ajax

foer frem og tilbage, glad over at skulle følge med sin elskede Herre. —

Medens han var borte, saae jeg flere Gange til Patienten; hun laa stadig rolig.

Saa gik jeg ned gjennem Alleen for at møde Axel — naar han kom *ene* tilbage.

Da jeg saae ham nærme sig — underlig høi i Skumringen, som nu laa mørk og tæt over Landskabet — snørede mit Hjærte sig virkelig sammen. Jeg trykkede hans Haand, men sagde ikke noget; jeg følte, at han foretrak det saaledes.

Han spurgte blot: »Ligger Mira stille endnu?« Og jeg svarede: »Ja, det seer ud, som om hun sover.«

— Lægen er kommen igjen og bliver her inat paa Axels Anmodning. For lidt siden er som sagt den catholske Præst ogsaa antruffen. Han gjør Indtryk af at være en tactfuld og forekommende Personlighed.

Jeg har lige drukket Thee sammen med ham og Lægen. Præsten vilde ikke forstyrre den Syge, da hun endnu ligger som i Slummer, men vaager med Axel — som paa ingen Maade vil gaa til Ro — for strax at være ved Haanden, hvis hun skulde slaa Øinene op.

Jeg gaaer nu tilsengs og vil forinden tage et af gamle Doctor Møllers kjørende Pulvere, da jeg selvfølgelig har nogen Uro i mit Hoved. Jeg haaber dog at kunne falde isøvn, saasart jeg faaer varme Fødder. Jeg har sagt, at de øieblikkelig maa vække mig, hvis noget skulde forefalde, men haaber, at det ei maa blive nødvendigt. — Jeg sender først dette i Løbet af Dagen imorgen.

Natten er efter de sørgelige Forhold gaaet nogenlunde. Mellem tolv og et blev hun urolig og talte noget — ret usammenhængende, mente de Andre. Men Præsten, som strax gik ind til hende og derefter sad i noget nær en Time ved hendes Seng, sagde, at hun da var heelt ved sin Samling — kun altfor svag til at føie flere Ord sammen. Jeg tvivler ikke om, at han har gjort det for hende og derved netop har faaet det ud af hende, som han gjerne vilde høre: at hun hviler urokkeligt og af hele sin Sjæl i den ene saliggjørende Kirkes Skjød. Naa — selvfølgelig glæder det mig ret, om han virkelig har kunnet berede hende til det store Skridt, der forestaar os alle, det, mod hvilket alt andet synes smaat! Men jeg troer dog, at den *fulde* Samling er og bliver en lille Overdrivelse.

Derefter faldt hun hen i en Døs, men ved Firetiden blev hun atter urolig, saa Lægen blev vækket og gav hende en Morfin-Indsprøitning; efter den faldt hun atter hen.

Jeg har lige kigget ind til hende gennem Døraabningen. Hun ligger som igaar med Hovedet lidt paa Siden og de blaalige Øienlaag tungt ned over Øinene; men jeg kan ikke skjule for mig selv, at hun seer langt meer *døende* ud idag. Aandedrættet gaaer ogsaa mere besværligt. Det slog mig, at hun ligesom er bleven mindre — uendelig lille og hjælpeløs seer hun ud i den store, brede Seng. Man kan ikke andet end ynkes — netop ynkes over hende, og bede Vorherre løse op for hende saa mildt som muligt. Thi anden Udgang er der nok ikke.

Ved Ellevetiden kom den anden Læge. Han

følte Pulsen, Hjerteslaget, løftede hendes Øjenlaag og hviskede strax til sin Collega: »*Agonia* er jo begyndt!»

Senere.

Hun er død, min kjære Petræa! Den evige Dommer være hende naadig! Hun døde stille, maa man sige. Det lidt rallende Aandedræt blev meer og meer stødviis afbrudt — tilsidst hørte det ganske op; et Par smaa Trækninger gik igjennem hendes fine Legeme, og Hovedet faldt dybere ned til Siden mod den gamle Bengtas rynkede Haand — — saa var Alt forbi!

Jeg kan ikke skrive mere idag, da jeg føler mig træt og meget angreben. Axel vil vaage igjen inat hos den Døde; alle mine Overtalelser for at faae ham tilsengs have ikke frugtet. Jeg bliver foreløbig nogle Dage hos ham; nu kan jeg desværre med fuld Føie anvende Ordsproget, at i Nøden skal man kjende sine Venner.

Din *Frederik*.

Ekenæs, 13de Oktober.

Kære Wanda!

Jeg har ladet flere Dage gaa, før jeg besvarer dine hjertelige Linier, skønt du beder mig — trods din »forlovede« Korrespondance — veksle Brev med dig ligesaa regelmæssigt som i vore yngste unge Dage.

Tak fordi du elsker mig »saa brændende« under mine Tilbagefald, at du ønsker, der al-

drig maa være andet i mit Liv — og beder mig endelig være saa skrøbelig og ufuldkommen som mulig, da jeg bliver langt sødere derved. Jeg forbeholder mig dog at omgaas varsomt med dette velmente Raad!

Jeg har ikke skrevet, fordi jeg ikke har følt mig oplagt dertil. Du har en Gang sagt, at en Egn er ligesom en Familie: hvad der hænder paa den af Sorg eller Glæde berører alle. Jeg har tænkt paa det i disse Dage.

Den unge Friherrinde paa Skogstorp er død — ganske pludselig. Som Følge af et Fald over en Skammel i hendes egen Dagligstue, saavidt jeg ved. Hun havde nok en Underlivs-Skrøbelighed, som derved blev dødelig forværret.

Hun var et af de Mennesker, som andre uvilkaarlig beskæftiger sig med og stadig ved mange og nye Historier om. Endnu efter hendes Død summer de om Ens Øren, saa man kunde ønske at være døv for en Ugestid eller mere. Men kendt eller afholdt var hun ikke.

Jeg har maattet tænke en Del paa dette fremmede Menneske, som kom hertil for at dø — fordi jeg nylig ved et Tilfælde har truffet hende.

Jeg var en Morgen gaaet længere end ellers — helt op i Skoven — og stødte dér paa et lille Køretøj, i hvilket der sad en Dame i graa, meget parisisk Spaseredragt, med en lang, vajende Strudsfjer i sin Hat. Hun rykkede i Tømerne, medens hun skreg i vilden Sky, og Ponnierne for Vognen stejlede, saa de var nær ved at vælte den.

Jeg fik fat i Seletøjet, som var lidt i Ulave, og bragte det hastig i Orden igen; de smaa Dyr var ogsaa snart beroligede.

Hun sagde »Tak, Tak« med en smilende Livlighed, der saa lynsnart afløste hendes stampende Raseri, at jeg i min Forbavselse saa et Øjeblik længere paa hende, end jeg havde villet.

Hun hilste mig straalende yndefuldt — med en Bøining af sin smidige Hals og med den lange Pisk. Der var noget baade af en Prinsesse og af en Beriderske i denne Bevægelse. Og hun var rentud — henrivende smuk!

Men hvad der slog mig, og hvad jeg endnu saa levende genkalder mig er dette, at jeg havde den Følelse at staa overfor *et Barn*. Ja, *barnlig* var hun slet ikke — men dog Barn. Hun saa ud som et stakkels løssluppet, overmodent et, der i sin Barndom aldrig havde faaet Lov til at være Barn — og som derfor i sin voksne Alder ikke kunde blive til andet.

Nu synes du jeg vrøvler! Jeg kan heller ikke forklare det jeg mener. Men kan du ikke tænke dig, at Barnlighed, som trænges unaturlig tilbage i de Aar, hvor den hører til, senere kan bryde sig Vej i forvrænget Skikkelse og hindre en harmonisk Udvikling?

Det lyder maaske kunstigt, men det er ganske ligefrem — og jeg følte, at noget saadant var sket med dette Menneske, som jeg for første Gang stødte sammen med. Hun syntes mig langt mere hjælpeløs, langt mere hjemløs end mine smaa fattige Piger . . .

Og medens jeg gik fra hende — ja, tænk dig, den Følelse var over mig, at jeg maatte vende om, gaa hen til hende igen og sige — som før om Seletøjet: — »Kan jeg ikke hjælpe Dem?«

Men saadan noget gør man jo ikke! Da jeg nok kunde tænke mig, hvem hun var, vilde det

ogsaa for mig have været vanskeligt at sætte mig i Forbindelse med hende. — —

Nu er hun død. Der siges, at hendes korte Ægteskab var uden al Sympati og Forstaaelse.

Wanda — er dog ikke Erotik af alle Følelser i Livet den tarveligste, den ynkeligste, den foragteligste! Kan idetmindste være det. Der findes jo ingen anden Følelse — Forældres, Søskenes, Venners — i hvilken *Godhed* for den anden, selv om den er fattig nok, dog ikke er en overvejende Bestanddel. Men i Erotik behøver der ikke at være Gnist af Godhed, ja, næppe af Menneskelighed — samtidig med, at den giver det ene Menneske en dødelig Magt over det andet. Er det dog ikke forfærdeligt? Kunde man ikke ønske, at Erotik var ude af Verden? Intet kan nedværdige, intet kan ødelægge, intet kan dræbe Liv som den!

Jeg skal nu ned i Haven og Driverierne. Jeg vil se at finde Roser, mange Roser! De skal bindes sammen til dette fremmede Menneske, som kom hertil for at dø — og som i Morgen drager bort igen.

Det er dette, man ender med at bruge sine Roser til: at smykke de døde . . .

Ja, du har endnu anden Brug for dine! Gid du maa kunne naa frem til din Glæde! Den brister for saa mange.

Din ufuldkomne og bedrøvede

Ebba Gyllenkrans.

14de Oktober.

Min kjære Petræa!

Flere tunge Dage ere langsomt gaaede hen over Huset, siden jeg sidst skrev. Min bedste Tak for Dit lange Brev til mig og fra Axel for Dine deeltagende, velvalgte Ord til ham!

Den lille »friherrinnan« er i Eftermiddags ført bort herfra. Hun skulde ikke begraves her. Meget opfyldt var hun altid af sin Slægt og alle sine Ahner, med den lige Linie op til Attila, og skjøndt hun just ikke yndede at dvæle ved Døden, har jeg flere Gange hørt hende omtale den »Familiengruft« i hendes Hjemstavn, hvor hun skulde bisættes — »thi her — nede i denne kolde Jord, hvor jeg aldrig har kunnet slaa Rod — har jeg intet at gjøre.«

Axel har i denne Anledning maattet veksle flere Breve og Telegrammer med Stedfaderen, og, som sagt, idag blev hun sendt tilbage til Hjemmet. Bedre om hun aldrig havde forladt det — maa man uvilkaarlig tænke.

Den catholske Præst, som bistod hende til det sidste, blev her de første Par Dage paa Axels indtrængende Anmodning. Soveværelset, hvori hun døde, var heelt omdannet til et lille Sørgecapel, hvor hendes hvide Kiste stod paa en Katafalk med høje, brændende Lys omkring, og hvor Blomstervældet daglig blev fornyet. Præsten holdt hver Morgen Bøn derinde, og idag, hvor han kom tilbage, feirede han en lille, ret stemningsfuld Høitidelighed, før Kisten blev lukket og kjørt bort.

Den Præst har virkelig været en særdeles behagelig Gjæst at være sammen med. Alvorlig og yderst tilbageholdende, men talende med

Indsiget og Interesse om hvilketsomhelst Emne man optog, fuld af Deeltagelse overfor Axel og ikke i fjerneste Maade forsøgende at gjøre Propaganda for sin Kirke, hvad da — overfor mig idetmindste — heller ikke havde den ringeste Udsigt til at lykkes!

Axel er overordentlig nedbøiet; ikke støiende, ikke med stærke Anfald af Graad, men med et Udtryk i sine Øine, som tidt har ængstet mig. Og hvergang jeg er kommen ind i hans Stue, har jeg truffet ham i samme Stilling, med Albuerne mod Bordet og Hovedet skjult i sine Hænder. Naar jeg da har lagt Haanden paa hans Skulder, og han har seet op, har det stadig været et og det samme:

»Farbror, jeg kan jo ikke have *slaaet* hende! Jeg kan ikke have løftet Armen imod hende!«

Og hvergang jeg har svaret: »Nei, min Ven, det kan Du ikke« — har han tilføiet med sammentrukne Bryn: »Men hun maa have troet, at jeg vilde det — for hun blev angst!« —

Jeg føler, at han har været taknemlig over at have mig her i denne Tid. Han er jo reist med idag over Wien til Familie-Herresædet. En tung Reise! men jeg forstod ham, da han strax bestemte sig til den.

Der var strøet Grønt og Blomster paa hele Veien op til Stationen, og det var rørende at see, hvordan Høie og Lave kappedes om at lægge deres Kjærlighed for Dagen. Ja, selvfølgelig til Axel! Hun var kun lidet kjendt; og der var neppe Nogen herovre, som hang ved hende — uden gamle Bengta, som stod i Spidsen for Statfolkene idag, og, medens Toget drog forbi, rystede energisk paa Hovedet og talte høit med

sig selv — stadig som om hun nedlagde en bestemt Indsigelse mod et eller andet.

Jeg bliver her til imorgen, da der er nogle Omordninger, jeg gerne vil aftale med Bogholderen og Husjomfruen; de skulle alle finde Sted, inden Axel vender tilbage. Det synes mig, at Sporene efter hende bør udviskes saa meget som muligt.

Han har selv foræret den tyske Doris Meublerne fra hendes Frues Sove- og Paaklædningsværelse; de komme bort i Løbet af den nærmeste Tid, da hun reiser hjem for at giftes. Jeg vil mellem os virkelig haabe, at hun afhænder dem i Kjøbenhavn; thi at udstyre sit Hus med hvide, lakerede Meubler, betrukne med himmelblaat Plüsche, hvori smaa Rosenbouquetter, det vilde da være — demoraliserende for et Menneske af hendes Stand!

Denne min sidste Aften har jeg lovet at tilbringe paa Ekenæs og tager snart afsted; det er endnu Maaneskin, ellers havde jeg ikke indladt mig derpaa. En af de første Dage efter lille Fru Miras Død fik jeg et Par Linier fra Anna Gyllenkrans, hvori hun bad mig snarest muligt see over til dem, da baade hun og Ebba længtes efter at høre lidt nærmere om den sørgelige Tildragelse.

Jeg tog derover samme Eftermiddag og satte dem saavidt ind i Forholdene, som jeg mente at kunne gjøre det — selvfølgelig glidende let henover den forudgaaende Uenighed imellem Axel og hans Kone, paa Grund af den lille graa Kats bratte Endeligt. (*Den sørgede jeg for, at en af Karlene fik gravet ned i en Krog af Haven.*)

Taarerne løb ned ad Annas Kinder, medens

hun talte om al den Sindsbevægelse, Axel maatte gaee igjennem. Ebba var meget bleg, og da jeg talte om min egen »gosses« tunge Gang ud i Plantagen med sin kjære Hund, udbrød hun: »Har han skudt Ajax! Saa vil han føle sig meget ene.«

»Ja,« sagde jeg — »der er jo Hunde nok paa Skogstorp, men *den* havde han særlig knyttet sig til.«

Ingen af dem spurgte mig ud om, hvad jeg ikke ønskede at nævne, eller kom med den mindste Hentydning til det lidet lykkelige Samliv, de nok have hørt adskillige Rygter om. De ere begge gjennemfine og have en Tactfølelse, man altid kan lide paa.

Idet Ebba fulgte mig ned til Vognen, sagde hun pludselig: »Farbror« — standsede et Øjeblik og vedblev saa: »Hvorfor sendte Farbror ikke Bud efter mig, medens hun laa og droges med Døden? Jeg vidste jo af ingenting — ingenting.«

»Kjære Ebba,« sagde jeg yderlig forbavset, »det faldt mig ikke ind; thi det laa dog virkelig temmelig fjernt.«

En svag Rødme steg op i hendes Kinder: »Ja — nei — jeg mente blot — Farbror har dog selv fortalt, at der var et Ord, hun ønskede at høre af mig . . . Nu synes jeg, hun skulde ikke være død uden at have hørt det.«

Hun vendte hastig Hovedet bort — jeg tænker, det var for at skjule, at hun fik Taarer i Øinene. Det pleier hun ikke saa let.

Imorges kom der et deiligt Kors fra Ekenæs, heelt af Roser i alle Farver. Mellem Blomsterne var stukket et lille Kort, og paa det stod der med Ebbas smukke Haandskrift: »*Jag håller af dig.*«

Jeg fortalte Axel, som læste det med nogen Forbauselse, om det lille Sammentræf mellem de To oppe i Skoven og saae for første Gang en Taare glide ned over hans blege Kind.

Saa gik han ind og lagde Rosenkorset, med den Hilsen det gjemte, paa den Dødes Bryst.

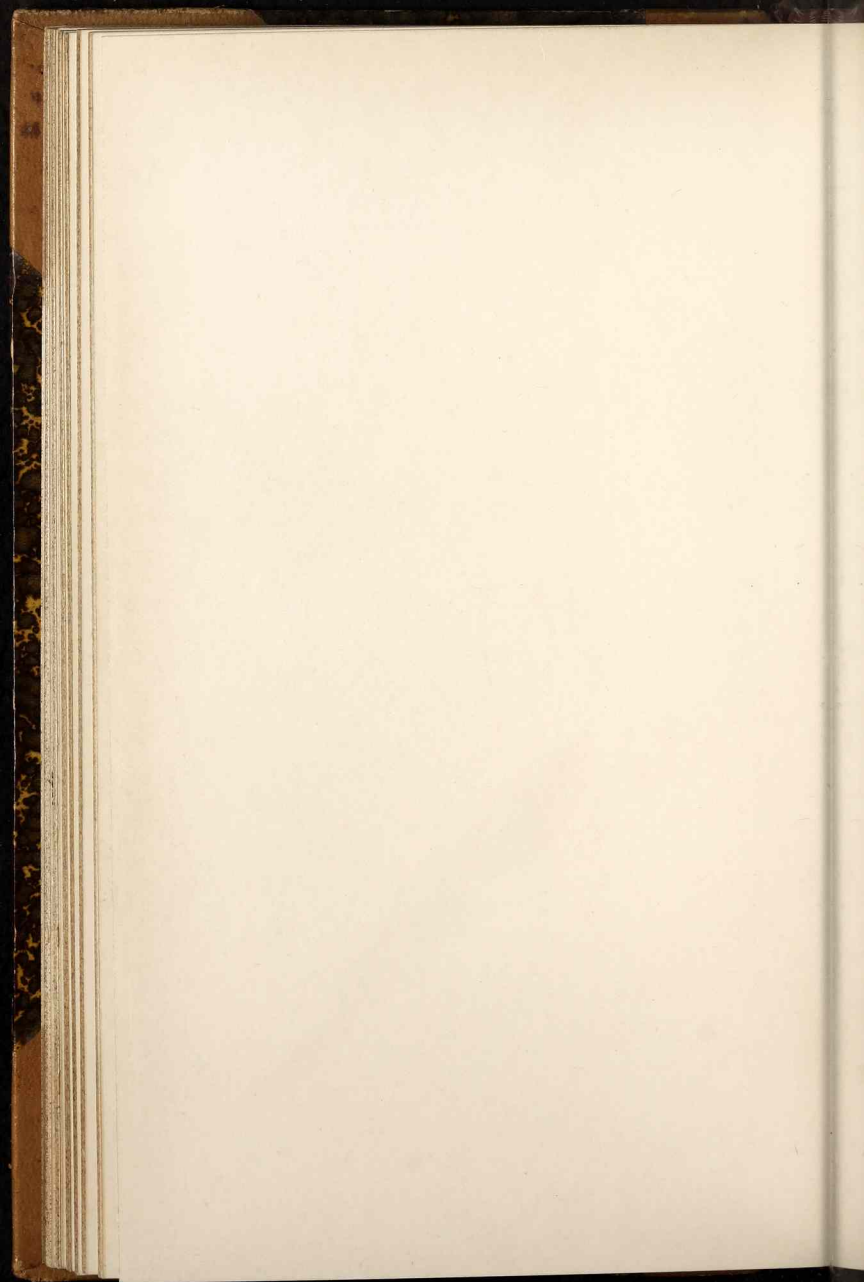
— Ja, nu glæder jeg mig ikke saa lidt til min vante Tummerum, Din utrættelige Omsorg og vort fredelige Samvær i den solbeskinnede, hyggelige Leilighed. Jeg længes efter andre Omgivelser! Det er nu fuldstændigt Efteraar med Støvregn og hylende Blæst, som pidsker de sidste Blade af Træerne. Da begynder Landet altid at være mindre tiltalende — men i Forbindelse med de sørgelige Forhold bliver her særdeles uhyggeligt!

Underlig bevæget, meer angribende end egentlig forfriskende, har jo dette mit Ophold været. Med glade Forventninger begyndte jeg det — dybt rystet afslutter jeg det! Naa, mere mundtlig — og paa Gjensyn, bedste Petræa!

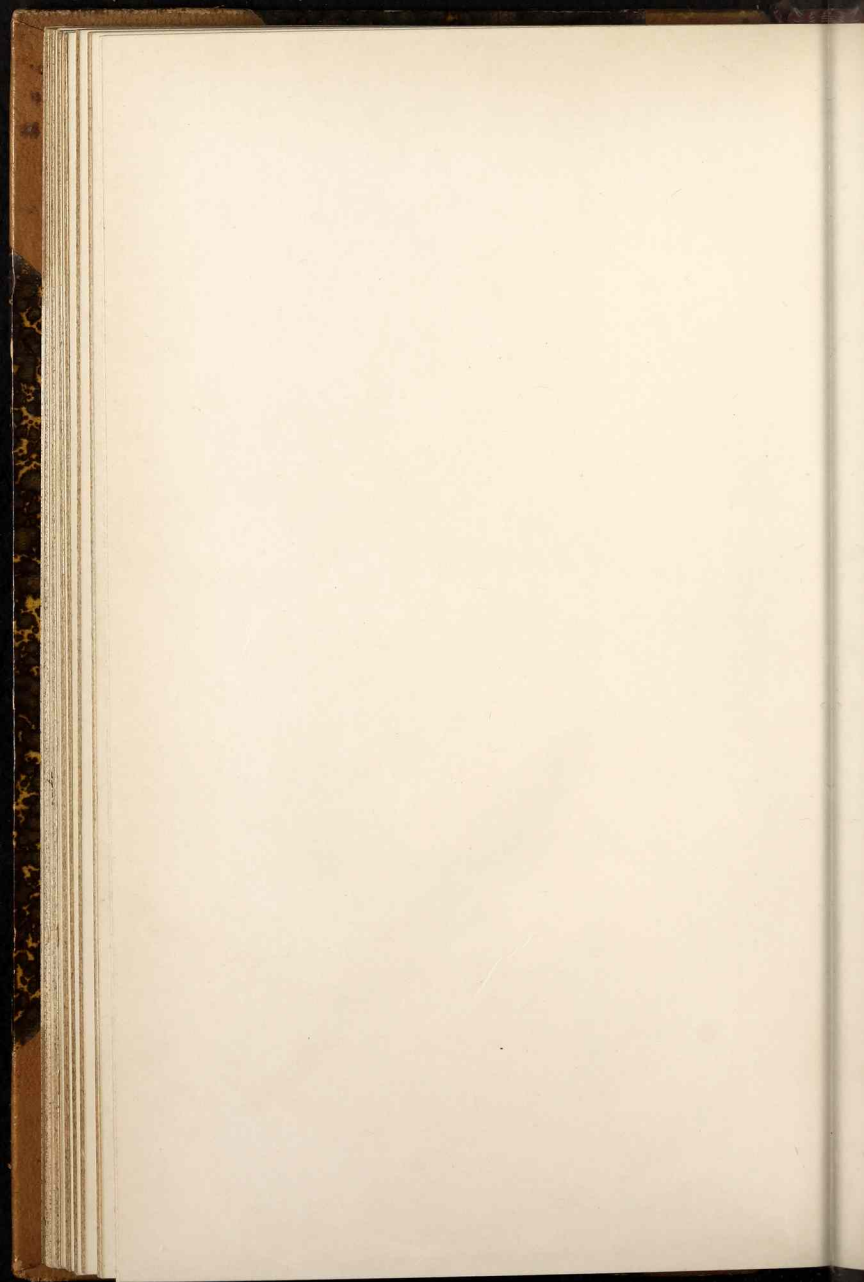
Din Broder

Frederik.

P. S. Det er min Agt at komme med Eftermiddagsfærgen fra Malmø.

II

Ekenæs, 1ste August 18—

Kæreste Wanda!

TAK — Tak — men nej, jeg *kan* virkelig ikke komme! Det er kærligt, at du saa snart vil have mig over til dig! Din fem Maaneders Lykke skulde dog endnu være uforstyrret af Trediemand.

Du vil ikke tage imod Afslag, uden at jeg giver en gyldig Grund for det — og hvad skal jeg sige! Nej, det er dog ikke mine Fattighuslemmer! Heller ikke mine »evige« Smaapiger — som selvfølgelig nu har Ferie. Heller ikke Mamas Helbred, som ikke er mere skrøbeligt end ellers. Men — det er mange Ting tilsammen, som det bliver for langt at regne op!

Dog maa du tro, jeg længes efter at se dit Dukkehjem og dig selv som lille Dronning i det — med den »Masseklogskab« i dit nydelige Hoved, som du har faaet ind under dit lange Ægteskab. Mama og jeg morede os meget over, at du nu vilde kunne give »Alverdens Koner gode Raad!«

Ringede det ikke for dine smaa Øren igaar? Farbror Frederik og jeg talte om dig i de højeste Toner. Han er kommen for et Par Dage siden — ja, til Skogstorp.

Ved dit Bryllup betroede han mig allerede,

at han iaar tænkte at komme noget tidligere herover, da det af flere Grunde passede ham bedre. Jeg tror, en af Grundene var den, at han ikke ønskede at være her paa samme Tid som i Fjor for ikke at blive for stærkt mindet om det Ophold. Desuden tænkte han vist, at Axel Sparre trænger mer til ham nu end i Jagttiden, hvor der dog vel kommer flere Gæster. Godhjærtet og trofast er han jo — paa sin gammeldags »façon«.

Han erklærede, at vi iaar fik ham meget at se, da han bruger en eller anden Kur med lange Ture, saa han behøver ikke at gøre Ulejlighed med Vogn, naar han vil besøge os. Mama sagde, at hun saa helst, det blev daglig — og jeg tror, jeg sagde noget lignende. Jeg ser ham virkelig gerne.

Han arbejder paa at faa Axel Sparre med paa en større Udenlandsrejse. Farbror er jo stadig, trods sin Alder, en ihærdig »globe-trotter«.

»Men jeg frygter meget for, at han ikke vil gaa ind paa den nøje overtænkte og vel udarbejdede Plan. Det vilde være beklageligt, thi noget maa der gøres for ham.«

Mama spurgte, om Axels Helbred havde lidt?

»Det just ikke — ialfald ikke i nogen næneværdig Grad. Men Livsmodet er aldeles borte. Jeg ved ikke, om det blot er Sorgen fra ifjor — men der hviler et tungt Tryk over ham, som enhver — enhver, der holder af ham — maa gøre sit til at hjælpe ham af med.«

»Rejser hjælper ikke altid,« sagde Mama — hvem de aldrig har hjulpet. »Jeg vilde snarere sige: Arbejde. Og han tager sig ogsaa af mange Ting, har jeg hørt« — —

»Ja, han har været særdeles virksom i dette Aar — blandt andet faaet et lille Folke-Bibliothek istand. Det er indrettet i en Stue, som — stod ledig og har Glasdør ud til det fri. Bogholder Lund—kvist—berg—blad staar for Udlaanet.«

Jeg gav mig til at le.

»Men kære Ebba!« Mama vendte sig forbavset om.

»Han hedder -gren, Farbror, Lundgren.« Det var dumt, men jeg lo stadig.

»Naa, i Himlens Navn, lad ham da det,« sagde Farbror og rejste sig for at tage Afsked. »Nej, som sagt, min »gosse« volder mig ikke saa lidt Bekymring.« —

— — Hvad det dog er for en Sommertid — for en vidunderlig Begyndelse paa Avgust! Straalende dejlig og blændende klar! Maaske ligger det i, at hele Forsommeren var saa kold og regnfuld, at der nu er som en hel opsparet Vaar, der bryder frem! Fuglene synger — ja virkelig — Løvet er helt frisk endnu, der er lidt lys Nat tilbage, som skælver gennem Mørket, alle Blomster er komne saa sent, at de staar i deres fejreste Flor og dufter Insekterne ganske berusede . . .

Det er slet ikke den fornuftige og lidt adstadige Sommer det plejer at være i Avgust. Den er ung, helt ung endnu — ør og svimmel af sin egen sprudlende Livskraft!

Nej, jeg maa ud! Den river En med, den Sommertid. Jeg er bleven sytten Aar — er ikke mere syv og tyve satte og fornuftige, men sytten unge, taabelig glade, dejlige Aar! Har I noget lignende derovre? I dit Hjem vel nok, ikke sandt?

Nej, Skat, jeg kan ikke komme! Det maa blive til en anden Gang. Men tusind og tusind Tak! Tænk paa mig iblandt — og skriv snart igen!

Din hjærtelig hengivne
Ebba Gyllenkrans.

Skogstorp, 4de August.

Kjære Petrea!

I den meest tropiske Temperatur skriver jeg disse Linier ved aabent Vindue. Jeg haaber, at Veiret er ligesaa skjønt paa hiin Side Sundet, og at Taarbæk maa vise sig i sin meest yndefulde Skikkelse! Aftenerne derude ved Vandet savner jeg, saavel som mit daglige Bad. Vi have her henvend to solhede Miil til Østersøen, saa vi komme ikke ret ofte derved.

Nei, som sagt, jeg foretrækker den tidligere Ordning med at være mine tre Maaneder med Dig paa Strandveien — tagende ind til og ud fra mit Contoir — og senere, naar Du er flyttet til Byen, nyde min Ferie herovre. Men Du kender jo Grundene til at jeg iaar bestemte mig til denne Ændring i Planen.

Saavidt jeg kan mærke, er Axel glad ved at have mig i sin Ensomhed. Han er om Dagen ret optagen af Rughøsten, som er begyndt under de heldigste Auspicier; men henad Aften have vi gaaet lange Toure, og efter Thee pleie vi at sidde ved Skakbrættet.

Her er velgjørende roligt, men selvfølgelig noget tomt og trist. Den lille, sydlandsk blæn-

dende Skikkelse fra ifjor med alle sine indtægende Sider og beklagelige Feil maa jeg ofte mindes. Forresten er det ret besynderligt: den, jeg meest levende kommer til at tænke paa, er saamænd den lille graa Kat! Jeg seer den endnu fare som et Lyn henover alle Plainerne, jeg synes den stryger sig op ad mig mellem Fløiels-puderne i Sofaen, og naar jeg gaaer gjennem Alleen, er det flere Gange hændt, at jeg har løftet Hænderne op til Hovedet for at værgе mig imod at faae det smidige Dyr ned over mig. Hvert Øieblik mener jeg ogsaa at høre den nervepirrende Lyd af dens skarpe Kløer, der kradse Barken løs oppe i et af Lindetræerne...

Jeg har nok vidst, at Katte vare seiglivede — men at Seiglivetheden strakte sig til efter Døden, havde jeg ikke tænkt!

Axel er nedbøiet og ordknap, som da Du saae ham i Vinter, og lider af Søvnløshed. Jeg vilde gjerne have ham bort for en Tid — heelt ud af disse Forhold — eller Forholdene paa en eller anden Maade gjort lysere.

Igaar Aftes aabnede han sit Hjerte noget mere for mig, end han ellers har for Skik: han har altid været særdeles indesluttet med sine Følelser.

Vi sad i Gran-Plantagen og saae paa den pragtfulde Solnedgang. Lyngen er begyndt at blomstre, og hver af dens smaa Klokkeг glødede som Metal under Solens sidste røde Straaler.

Axel havde sin Gordon-Setter med og legede halvt aandsfraværende med den. Plantagen stemmer ham altid til Tungsind, vistnok baade ved Mindet om den trofaste Ajax og ved Udsigten til Ekenæs's hvide Taarn; det har noget mærke-

Den Dag var en af dem, hvor Axel og jeg længtes mod hinanden saa stærkt og levende, at jeg syntes, Længselen maatte kunne sprænge alle dumme Misforstaaelser og Forbehold.

Jeg dansede ud med ham, og vi blev længe ved, fordi — ja, jeg tror, han havde ondt ved at slippe mig. Endnu efter at vi var stansede, mærkede jeg et dvælende Tryk af hans Arm omkring mit Liv.

Jeg stod og tænkte over, at jeg vilde bede ham gaa med mig bort fra Tummel og Menne-sker — ind i stille Kølighed — ad en eller anden lille grøn Sti, hvor vi kunde være ene — og endelig, endelig mødes helt! . . .

Lidt efter spurgte han, om vi ikke skulde danse ud. Der var en saa bleg og ubehersket Inderlighed i hans Ansigt, at jeg slog Øjnene ned og kunde høre mit Hjærte banke. »Nej, jeg vil ikke danse mere, men —«

Saa stansede jeg. Da jeg skulde bede ham gaa bort med mig — ind i Skoven, i Ensomheden, tøvede jeg. Hvorfor? Jo, du — jeg blev angst . . . For at han dog skulde se forbavset ud og intet vilde faa sagt mig paa Turen — angst for at den vilde falde ynkeligt ud, at hans stærke Længsel kun var til i min egen Indbildning — angst for at være den aktive Part og synes ham ukvindelig.

»Jeg vil ikke danse,« sagde jeg igen, »men« — tog Tilløb og stansede atter. Jeg kunde ikke faa det frem!

Hans Ansigt var ligesom stivnet ved mit Afslag — kun det hørte han.

»Som du vil,« sagde han kort.

I næste Nu dansede han ud med Sigrid La-

gerstolpe. Og da han kom tilbage, foreslog jeg Clas en lille Tur i Skoven. —

Ak, stakkels Clas! Jeg var ikke til at slaa et Ord ud af paa den fortvivlede Tur! Jeg var ikke langt fra at blive hans Dødsfjende, blot fordi han gik dør ved min Side, ad den yndigste grønne Sti — —

Da vi kom til Pladsen igen, dansede Axel som en rasende med Bønderpiger. Og lo saa højt, at det sved i mine Øren — —

Jeg foreslog Mama at tage hjem.

Det var Fuldmaane den Aften. Blændende koldt og dødninghvidt laa dens Skin over Landskabet mellem skarpe sorte Skygger . . . Siden har jeg aldrig kunnet taale at køre, naar det var Fuldmaane . . .

— Nu sad jeg der i al den gyldne Stilhed og saa et lille Egern danse fra Gren til Gren i et af Træerne ved Pladsen.

Aa, hvor velsignet, at det skærende kolde Maaneskin fra den dødelig onde Aften nu kunde blive opslugt af varm Sol! Aa, hvor velsignet, at *alt det* nu var længe siden — —

Misforstaaelse, Kulde, Fjærnhed, hans bitre Bortrejse efter Faderens Død og meget andet — alt det var længe, længe siden! Nej, borte, helt borte, slettet ud var alt det fremmede, han havde indlemmet i sit Liv!

Og nær — saa nær, at jeg kunde række Hænderne ud og røre ved det — var alt det glade, det varme, det forstaaende, der havde været imellem os fra — ja, helt fra vor Barndom. Alle de Gange, hvor vi havde staaet med opladte Hjærter overfor hinanden — begge saa rede — og dog ikke havde grebet til, nu kom de igen,

blidt og stilfærdigt og vilde slaa Følge med mig . . .

Jeg tænkte, at Axel og jeg bagefter skulde gaa til alle de Steder, hvor vi havde skuffet og saaret hinanden — og gøre det om, gøre det om altsammen!

Axel — elskede, elskede Axel! jeg rykkede i Tømmerne. Ulla for op med et Sæt — og det bar ud af Skoven. — —

— Ankomsten — nej, jeg havde egentlig slet ikke tænkt paa, hvordan den skulde gaa for sig. Men som jeg nærmede mig Skogstorp, syntes det mig umuligt at rasle ind i den store Gaard, se Tjener og Pige komme frem for at hjælpe mig af Vognen og gaa ind for at melde mig.

Nej, det gik ikke! Istedetfor at køre op gennem Alleen, drejede jeg af ned imod Stathuset, steg ud og bad gamle Bengtas Nils passe Køretøjet for mig, da jeg vilde skaane Ulla for den sidste Bakke. Du ved, der er stærk Stigning gennem Alleen. Jeg haaber, at Forklaringen syntes ham nogenlunde rimelig.

Bengta var ved sin Væv, men kom ud for at neje. Med det samme sendte hun mig et saa mistænksomt lurende Blik fra Siden, at det gjorde et eget Indtryk paa mig. Jeg følte, at jeg blev rød — som selve den onde Samvittighed — og vendte mig uvilkaarlig tilbage imod hende, medens jeg gik. Da saa jeg hende staa og ryste paa Hovedet efter mig — paa en højst besynderlig Maade.

Jeg slap gennem Alleen uden at støde paa nogen. Min Angst havde været Farbror Frederik; jeg var sikker paa at skulle se ham komme anstigende — forbavses til det yderste og gribe til

en skæmtende Tone for at skjule det: »God-aften, min naadige! Godaften — —«

Jeg syntes med et, at det var altfor voveligt — utilgiveligt næsten — at jeg ikke havde skrevet forud. Jeg kunde jo blive udsat for umulige Situationer — som vilde ødelægge det hele . . .

Men saa fik igen den underlig trygge Følelse Overhaand, at der mellem mig og Axel var en lige Vej, som ingen kunde bryde eller blot krydse, saalænge jeg selv holdt den fast.

Da jeg var nærved Gitterporten, saa jeg Lade-fogden komme tværs over Gaarden med et Par Hunde i Hælene, og traadte tilbage, indtil han var forsvunden i Staldene. Saa gik jeg atter frem — mer og mer bævende . . .

Der er saadan en Resonans i den Gaard — kan du huske det? men aldrig har jeg mærket det som denne Aften. Det var, som om jeg vakte en Mængde slumrende Stemmer til Liv med hvert eneste Fodtrin . . . Jeg svævede saa let som mulig fra Sten til Sten, og da jeg stod paa Trap-pens brede Flise og tog efter Vejret, var Stemmerne faldne til Ro og Gaarden atter helt stille — fuld af gylden Aftenfred ligesom Skoven.

Jeg kom igennem Forstuen og slap ind i den lange Gang. Du ved, den har Vinduer mod Vest og laa badet i Guldsol. Jeg sneg mig ned ad den paa Taaspidserne og stansede udenfor Døren med det store Hjortegevir over . . .

Den Dør — den Dør! — — Ja, dør stod jeg — rede til at krybe ned i et Musehul, hvis jeg blot havde kunnet opdage et!

Paa det Tidspunkt var jeg forresten bleven sikker paa, at der ikke var nogen hjemme — jeg mener, at Axel ikke var det. Jeg vilde banke

paa — naturligvis — men derefter gaa ganske roligt ind og sætte mig paa hans Læder-Chaise-longue, blive afkølet — jeg var saa varm og rød og grim som mulig! — og faa bragt mit Hjærte lidt til Ro. Maaske ogsaa tænke over, hvad jeg vilde sige, naar han kom og stod i Døren . . .

Nej, nej, blot ikke det! Hvor fejge vi dog kan være, selv om vor Fejghed før har været os blodig dyr! Hvert Øjeblik kom den fristende Tanke ind over mig, at jeg jo straks kunde smutte om bag en almindelig venlig Tone, glide ind i en conventionel Samtales Skjul, bortforklare min Hensigt paa mer end én Maade . . .

Nej — aabent Visir denne Gang fra det første Øjeblik! Jeg maatte kæmpe for at fastholde dette.

Jeg bankede sagte paa . . . Det gav først en Smule Lyd den tredie Gang.

»Kom ind!«

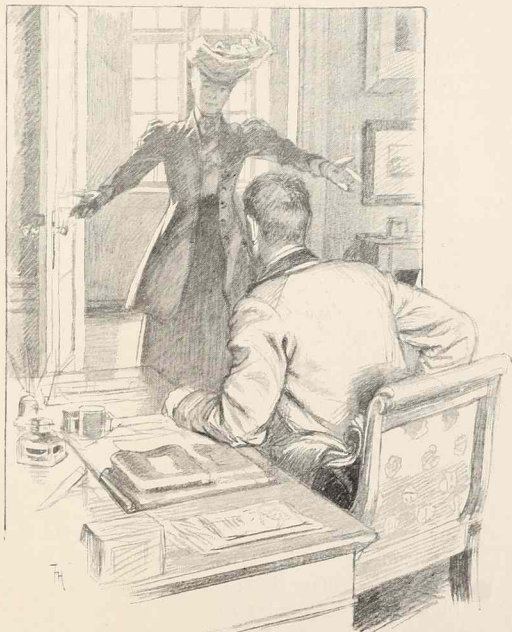
Stemmen, Nærheden — hans Nærhed! Axel! den virkelige Axel — ikke nogen Fantasi-Axel, som straks forstod alt — men den virkelige forbavsede Axel . . .

Som med et Slag var jeg iskold i mit Ansigt, havde kun én eneste forfærdet Tanke: afsted — afsted — saa flyvende hurtigt som mine Ben kunde bære mig — men blev dog staaende — uden at ane hvad jeg skulde gøre . . . Og gjorde det ligesom ikke selv — —

Aa jo, det var mig, det var netop mig! Jeg var helt, helt med i det . . . Men intet var over tænkt eller besluttet — —

Og Gud være lovet — jeg krøb ikke i Skjul. Jeg gik frem »paa Tro og Love« — ligesom med lukkede Øjne . . .

Døren blev aabnet — ja, af mig . . . Der faldt en Mængde Solguld ind i Stuens Mørke — det lagde sig i en lysende Flage ud over Gulvet.

Jeg saa Omridset af en Skikkelse, som vendte sig om fra Skrivebordet — henne ved Vinduet — —

Saa — — nej, du kan ikke være med længer!

Jo — lidt endnu. Du elsker jo selv . . .

Saa tror jeg nok, at jeg rakte begge mine

Hænder ud i al Solglansen — »Axel, her er jeg»
— Stemmen kunde ikke mere — —

Jeg hørte en Stol blive væltet — »Ebba!»

Det, der fulgte — nej, om jeg vilde, jeg kunde ikke beskrive det!

Nej, for det vi sagde eller gjorde, det var jo slet ikke det, der skete — skønt jeg har gemt det alt sammen, hvert mindste Ord, hver eneste Bevægelse — —

Det, der skete, kan kun føles: *vore Hjærter fandt hinanden.*

Det var saa umuligt, det var saa uopnaaeligt — — og da det skete, var det saa ligetil, næsten som uundgaaeligt. Nej, hvordan det var, det kan kun føles, som vi følte det — som vi føler det — for den Stund bliver aldrig *forgangen*. Vi ejer den lyslevende derinde, hvor vi oplevede den. — —

Husker du, hvor Axel er dejlig? Husker du det rigtig? Aa, du har ingen Anelse om det — for du har ikke haft hans Ansigt i dine Hænder, ved dit Hjærte. Du har ikke set ham græde — det havde jeg heller aldrig set før . . .

Han vilde sige mig det alt, alt sammen . . . Og jeg svarede, at jeg vidste det alt sammen — at der var ikke den Ting i hans Liv, som ikke var mig klar — men at jeg dog vilde høre det fra Ende til anden. Blot ikke i Aften. I Aften skulde der ikke rigtig tales. I Aften skulde vi blot mødes — mødes — —

— »Axel» — jeg tror nok, jeg havde begge Armene om hans Hals — »tænk, nu maa jeg afsted! Det er vist blevet sent.«

Det varede alligevel noget. Det var ikke til at slippe — ikke til at faa *ham* til at slippe.

»Hvordan kommer du hjem? Og hvordan er

du egentlig kommen? Flyvende, kan jeg tænke — flyvende lige herind med Solen i Favn. Saa bærer jeg dig hjem — det passer ogsaa bedst! Mener du ikke jeg kan?»

Jo, jeg vidste det, før han løftede mig, at det er de stærkeste Mands-Arme i Verden, som jeg har givet mig ind i.

»Nej, Axel — for jeg har Ulla med — det er nok bedst, jeg joller hjem med den. Jeg har kørt den ned til Stathuset.«

»Saa maa vi ned og finde den —« han drog læmpeligt min Arm gennem sin.

»Ja — nej. Maa den ikke heller blive hentet herop? Maa den ikke?»

Han kyssede mine Hænder. »Maa den ikke?» Hvor hun kan *bede*, den Dronning!»

Ja, jeg lagde vist en egen Inderlighed i den ganske ligefremme Anmodning. Thi pludselig stod gamle Bengta for mig. Det var dumt maa-ske — men jeg kunde ikke taale, at hun skulde se fra Siden paa Axel og ryste paa Hovedet efter os.

Vognen blev hentet. Jeg ved ikke, hvad Per Kusk tænkte, medens han var nede efter den. Men Axel talte saa naturligt til ham og hjalp mig saa roligt og ridderligt op i Vognen, at jeg ogsaa blev helt naturlig derved.

Siden blev han nok lidt stormende urimelig igen — nej, elskede, elskede Axel! . . . Jeg mener kun, at jeg nær aldrig var kommen hjem.

Han fulgte mig gennem Alleen — gaaende. Saa, da jeg vilde tage Afsked, sprang han op i Vognen og kørte med. Og naturligvis maatte jeg spørge ham, om han huskede — da vi kom til Dansepladsen — — Og naturligvis maatte vi saa

holde og ud af Vognen for at se, om vi nu kunde finde den lille grønne Sti . . .

Og naturligvis — aa, jeg elsker ham, jeg elsker ham — —

Han sagde hele Tiden: »Er det ikke en Drøm? Skal jeg ikke vaagne igen — til alt det, som er ondt og virkeligt?»

Og jeg sagde: »Nej — for det er jo nu, du er vaagnet. Alt det andet var Drøm — en ond Drøm. Kan du ikke forstaa, at det er *Virkelighed* — den eneste rigtig virkelige — at vi to er sammen?»

Han slog Armene om mig og sagde, at jeg var virkelig nok, Gud ske Lov! Saa betroede han mig, at han altid havde tænkt sig — nej, saa taabelige, taabelige Forestillinger Axel har haft om mig! Jeg blev ganske rød i Kinderne — for jeg er ikke halvt saa ophøjet som han tror!

Han fulgte mig næsten hjem, ikke helt — da jeg vilde have den Aften for mig selv . . . Ikke dele den med Mama engang!

»Men i Morgen kan du komme — til hende med. Det er jo kun om —«

»Om en Evighed!« Jeg ved ikke hvorfor — men jeg fik Taarer i Øjnene, da han sagde det.

»Om en Evighed,« gentog han og kyssede Taarerne af mine Øjne. Hjærtenskær!

— Det blev næsten svært at drikke The med Mama. Hun var meget misfornøjet med mig. Jeg havde været saa længe borte, at det var ganske ængstende. Og Bregnerne havde jeg glemt!

Men jeg fik hende god igen, før vi skiltes. Lille Mama.

Der var Duft som af duggede Roser ind gen-

nem Vinduet i min Stue, og det store, mørke Landskab strakte sig derude i dyb, fredfyldt, kvægende Slummer . . .

Og jeg stod ganske stille deroppe og følte, hvor Hjærtet sang og lo i mig . . . Aa, det har grædt, kun grædt saa længe — »bittrare tårar än ögat förmår« — —

Det er en jublende Solskins-Morgen, og jeg har været oppe med Fuglene. Jeg kunde ikke sove for Lykke.

Det er stadig over mig, det vidunderligste af alle Øjeblikke, da jeg lukkede Døren op — og hele Guldglansen gled ind i Axels mørke Stue — — og han kastede sig ned i den ved min Side . . . Aa, at være den der kan slaa Døren op til Lys og Liv for det Menneske, man elsker, og drive alle Skyggerne bort — det er næsten ikke til at rumme!

Først har jeg skrevet til Axel — langt, langt. Den gamle Postmand skal have det med, naar han kommer forbi. Saa har Axel det lidt op ad Dagen. Han kan ikke komme herover før i Eftermiddag.

Saa har du faaet denne Udgydelse, som jeg ikke læser igennem, thi ellers sendte jeg den ikke. Nej, Wanda, absolut ikke! Og jeg synes, at du dog for en Gangs Skyld skal have et Udbrud lige fra mit Hjærte. Saadan skriver man vel kun en Gang i sit Liv.

Mon du elsker, Wanda? mon du rigtig elsker? At elske og at være elsket! Aa, det er næsten altfor dejligt at leve!

Din elskende, lykkestraalende, levende

Ebba Gyllenkrans.

8de August.

Ja, min kjære Petræa, den heldige Vending i Forholdene, den Lykke for min egen »gosse«, som jeg ønskede, men næppe turde haabe paa, er ganske uventet dalet ned over ham — virkelig som fra Himlen. »Unverhofft kommt oft —« det maa jeg her sande og tager saa oprigtig Deel i al hans Glæde, at jeg føler mig helt forynget derved.

Du skal høre, hvorledes »det vidunderlige« gik for sig. Medens vi igaar tændte vore Cigarer efter Middagsbordet, foreslog jeg Axel som sædvanlig at gaae en Tour. Men han svarede, at foreløbig havde han Breve at skrive og kunde først senere komme ud at møde mig. Jeg sagde da, at jeg kom tilbage over Stationen, eftersom jeg havde en Besked at indhente hos Stationsforstanderen.

Ved Ottetiden vendte jeg hjemad. Solen var lige dalet, og et Guldskjær laa endnu over Mark og Eng. Men der kom ingen Axel imod mig. Lidt før jeg naaede Indkjørselen til Skogstorp, stødte jeg paa gamle Bengta, som sad paa en Steen ved Landeveien, og spurgte hende, om hun ikke havde seet noget til Friherren.

Hun rystede paa Hovedet, men tilføiede med et besynderligt Smil, at »nog« fik vi ham snart at see.

Og virkelig — næsten idetsamme dreiede et Enspænderkøretøi ud af Alleen, og i det sad — ja, jeg vilde neppe troe mine Øine — Ebba Gyllenkrans i egen høie Person! Axel gik ved Siden af med sin Haand paa Vognkanten og Ansigtet vendt imod hende. De syntes saa fordybede i hinanden, at de ikke havde Øie for nogetsomhelst andet.

Hun standsede Vognen, som om hun belavede sig til at tage Afsked; men han sprang op i den, tog Plads ved Siden af hende, og de kjørte rask op ad Skoven til!

Saa overraskende var dette kommet, at jeg maatte sætte mig paa en Steen ligeoverfor den Gamle, thi Benene rystede formelig under mig. Det var en af de største Glæder, jeg kunde opleve — dog turde jeg ikke heelt overlade mig til den, før jeg fik den yderligere bekræftet.

Men da Axel langt om længe kom hjem og saae mig staae i Gaarden, speidende efter ham, omfavnede han mig saa stormende, at jeg fik et meget haandgribeligt Indtryk af hele Situationen! Derefter løftede han mig, trods min Modstand, ind i Forstuen under tusinde Undskyldninger, fordi han ikke havde mødt mig.

Da jeg mærkede, at han ikke tænkte at give nogen egentlig Forklaring, sagde jeg ganske ligefrem efter Theen: »Jeg saae Dig sammen med Ebba. Hun har nok været her.«

Saa brød det ud af ham, at naar Farbror havde seet dem, var der jo intet at skjule. Og han fortalte mig, hvorledes han sad ved Skrivebordet, da Døren gik op, og Ebba stod der »saa deilig som en Gudinde« i skinnende Solglands og rakte Hænderne ud imod ham. —

»Og alt var godt — alt var klart og afgjort mellem os i samme Nu. Det er ikke til at begribe — men det *er*, det *er*!«

Naa, jeg ønskede ham af ganske Hjerte til Lykke og takkede i mit stille Sind den prægtige Pige, der havde hidført denne glædelige Løsning — rigtignok paa en lidt aparte Maade, der ikke ligner hende selv. Hun pleier at gaa mere

formfuldt tilværks. Og man maa jo fremdeles beklage, at de to rare Mennesker ikke have kunnet finde paa at blive enige for flere Aar siden. Da havde meget været undgaaet.

Idet vi reiste os for at gaae til Ro, rakte og strakte Axel sig og drog Veiret dybt. »Aa — her er Lys og Luft igjen! Det gjør godt!« Saa blev han staaende med et lille Smil om Læberne: »Veed Farbror, hvad hun svarede, da jeg spurgte hende, naar hun vilde komme for at blive hos mig? Hun sagde: »Jo før jo heller.« Gud vel-signe hende!«

»Ja, min Ven, det maa vi nok sige to Gange. Naa, Godnat og sov vel — paa al Din Lykke.«

»Ja, Farbror — nu skal jeg sove.«

Det gjorde jeg da ogsaa — men mine Tanker vare satte i saa stærk Bevægelse, at jeg havde et Virvar af urolige Drømme. Først saae jeg gamle Bengta, rystende paa Hovedet og med noget svøbt i sit Forklæde — saadan sad hun nemlig paa Stenen ved Veien. Pludselig slap hun dette noget ud af Forklædet — og det var den graa Kat, som foer hvæsende frem . . . Saa var lille Fru Mira der og havde — jeg begriber ikke hvorledes — faaet mig op paa den meest balstyrige Hest, paa hvis Ryg jeg svedte Angstens Sved . . . Saa var Katten der igjen og skærpede sine Kløer oppe i et af Lindetræerne, indtil den irriterende Lyd blev saa stærk, at den vækkede mig. Men da var det Tærskemaskinen, som var sat i Gang.

Axel er taget tidlig til Byen, men han ventede at være tilbage til Frokost ved Ettetiden. Jeg har gaaet Haven rundt et Par Gange efter min Morgencaffe, og en Smule Hovedpine efter Nattens Uro har ganske fortaget sig.

Senere.

Bedste Petræa — med den vise Solon maa jeg fastslaa: »Pris ingen lykkelig, før han ligger i sin Grav.« Jeg veed virkelig neppe, hvorledes jeg skal forklare Dig den piinlige og høist urimelige Situation, som med eet har afløst den glade Stemning fra igaar. Ikke at nogen udvortes Ulykke er hændt — men Provst Hansteen har Ret, naar han hævder, at de værste Hjem-søgelser og Plager ere de, som Mennesket selv skaber sig.

Da jeg ved Frokosttid mødtes med Axel, fandt jeg ham saa bleg og mørk under Øinene, at jeg, der beredte mig til et skjemtefuldt Til-raab, strax maatte spørge, om han var syg?

»Nei, nei — jeg har blot ikke sovet.«

»Nei, Lykken« — jeg standsede uvilkaarlig, thi han saae ud som En, der intet har med den at gjøre.

Vi spiste i Taushed; han rørte næsten intet, men sad hvert Øieblik med Hovedet i sine Hænder. Jeg spurgte, om han tog til Ekenæs før Middag, men han rystede blot paa Hovedet.

Efter Frokost gik han ud i Marken. En Timestid senere saae jeg ham vende tilbage; hans Ansigt blussede nu stærkt af Solheden, men lige angreben saae han ud. Han gik ind paa sit Værelse — jeg tænkte for at tage sig en Middags-hvile, men da jeg gik forbi Døren, hørte jeg ham vandre rastløst op og ned derinde.

Jeg betænkte mig et Øieblik — saa gik jeg ind til ham. Da sad han ved Skrivebordet med Hovedet i Hænderne. Foran ham laae et Brev fra Ebba, som hun har sendt ham i Løbet af Morgenstunden.

Jeg lagde Haanden paa hans Skulder: »Hør, kjære Axel, hvad gaaer der af Dig?»

Han saae op — akkurat med samme Blik som i de piinlige Dage ifjor: »Farbror, jeg — nei, det bliver aldrig godt.»

»Hvad mener Du? hvad i Alverden er der iveien?»

»Ikke noget nyt — det er altid det samme.»

Han reiste sig og gik atter op og ned. »Jeg troer, Farbror, at jeg maa have slaaet hende... Nei, nei — det kan jeg da ikke have gjort! Men løftet Armen imod hende — for hun blev angst — og søgte at slippe fra mig. Det var det Spring op i Stolen, som slog hende ihjel. Den væltede med hende.»

»Hvorfor graver Du alt dette op nu, min Ven? Hvad skal det være godt for?»

»Jeg har ikke gravet det op — jeg lader det nok ligge! Det er kommet — — Troer Farbror paa Gjengangere?»

»Nei, det skal Himlen vide, at jeg ikke gjør! Og du da heller ikke?»

»Nei — nei, naturligviis. Men hvis jeg nu sagde, at den graa Kat gaaer igjen —«

»Saa vilde jeg kalde det en daarlig Spøg.»

»Ja, det er det ogsaa — — Men et Spøg, et andet Alvor: jeg har ikke Ret til Lykken, for jeg har voldet et Menneskes Død — og bare ladet Ajax undgælde for det —«

»Hvad er nu dette for en — meningsløs Forestilling?»

»Jeg troer nok, Farbror, at hvis der er Mening i noget, er det vel i det man kalder Nemesis. Gjengældelsen kommer man ikke udenom i sit Liv — man søger blot imellem at bilde sig det ind.»

»Men alt det er jo ikke nyt. Hvorfor skal det frem nu?»

»Fordi det er kommet inat. Jeg har jo sagt det — her er noget, som gaaer igjen.»

»Kunde Du ikke i lidt forstaaelige Vendinger lade mig vide, hvad Du mener?»

Han kom hen og satte sig hos mig i Chaiselonguen. Saa fortalte han mig, at han igaar Aftes var falden hurtigt og tungt isøvn — men vel en Timestid efter var vaagnet med et Ryk. Idetmindste syntes han, at han vaagnede — med en uklar Forestilling om, at Gordon-Setteren, som sover i hans Arbeidsværelse, havde givet sig til at hyle. Nu var der imidlertid ganske stille — — men han fik en ubeskrivelig Fornemmelse af, at der var *noget* derinde i Stuen . . . Det rørte sig ikke endnu — men det var der. Hans Høresands syntes unaturlig skærpet, hans Øine vare vidt aabne — paastaaer han — og stirrede ud i Mørket . . . Men han kunde ikke rette sig op i Sengen, eller blot røre et Lem — —

Da begyndte det at pusle omkring ham — lydløst, men hørligt for ham . . . Saa kom det glidende frem ved den ene Side af Sengen — — det var, som om smaa, skarpe Kløer hagede sig fast i Sengetæppets Silke og arbeidede sig opad — opad . . . Saa holdt Lyden inde — — men det var, som om en lille iskold Pote plantede sig blødt og lidt tøvende paa hans høire Haand, der laa ovenpaa Lagenet, ubevægelig og tung som en Steen — —

Saa kradsede Kløerne ned ad Tæppet igjen — det gled ud af Stuen — ned ad Gangen — tabte sig i Forstuen — — Men nu kom det igjen over hans Hoved — hvor det store Loftsrum

ligger. Med tilbageholdt Aandedræt fulgte han, hvordan det slæbte sig frem — langsomt — bristende — hen over Loftsgulvet. Han laae med alle Nerver spændte og lyttede efter, om han skulde kunne høre det bløde Fald i Hjørnet — — Jo, nu kom det — uhørligt næsten, men dog døende tungt — —

Saa brast Sveden frem over hele hans Legeme — han foer op i Sengen med et Raab, tændte Lys og kaldte paa Hunden.

Den kom luskende med dæmpede Hyl — men sprang glad op imod ham, da den saae ham sidde opreist i Sengen.

»Efter det var det mig umuligt at lukke et Øie — jeg prøvede ikke engang paa det før det blev lyst; jeg var blot angst for at falde isøvn igjen.«

»Det har været et Mareridt,« sagde jeg, »et høist ubehageligt et! Det gjør mig ondt, at jeg har fortalt Dig om den graa Kats sidste Øieblikke — ellers havde Du undgaaet den piinlige Drøm. Forøvrigt har det lille Dyr ogsaa spøgt hos mig inat. Jeg har endog i Søvn ganske livagtig hørt den kradse i Lindebarken, men det har ikke i mindste Maade afficeret mig.«

»Ja, det er heller ikke det, Farbror, det er ikke det — skjøndt jeg synes jeg maatte blive gal, hvis jeg skulde have den Fornemmelse om igjen. — Men nu er det altsammen kommet tilbage. Hele den Skygge fra ifjor, som hun jog bort igaar med Solskinnnet — nu er den kommen tilbage — værre, meget værre.«

»Vist ikke nei,« sagde jeg. »Saasnart Du seer Ebba igjen, skal den nok faae Been at gaae paa.«

Han rystede tungt paa Hovedet: »Nei, den er her — det kan ikke nytte, at vi vil snakke os fra den! Og nu gaaer jeg og tumler med dette, at — — hun skal ikke ind i den.«

»Hvad behager!«

»Nei — der hænger *noget* over dette Huus — jeg vil ikke drage det ned over hende. Aldrig!«

»Ja, hun lader sig nu ikke saadan afvise, kjender jeg hende ret, og det skal nok stille sig anderledes for Dig, saasnart Du har talt et fornuftigt Ord med hende.«

»Jeg tager heller ikke derover — nei, ikke idag. Jeg skriver til hende, at jeg ikke er vel. Det er sandt nok. Aa, man tænkte, at man var færdig med den Elendighed! Saa begynder den forfra igjen! — Nu skriver jeg til Ebba.«

»Saa tager hun da strax herover!«

»Ja, det er sandt! Nej, hun maa ikke komme. Hun skal ikke ind i Skyggen! Jeg maa slaaes med den alene.« — Han satte sig ved Skrivebordet, bøiede sig ned og kyssede hendes Brev. »Jeg maa skrive, saa hun *ikke* kommer.«

Jeg var ved at spørge, om han var gal; men saa slog det mig, at meget bedre end at raisonnere her med ham var det at tage sporenstregs over til Ekenæs og faae fat paa Ebba. Og ganske stilfærdigt gik jeg ud af Stuen.

Lidt efter var jeg paa Veien — under min store havannafarvede Parasol. Det var ubehageligt — og meget uforsigtigt i Grunden at indlade sig paa at trave en god halv Mil i de hede Eftermiddagstimer, men jeg vilde ikke gjøre Allarm om Vogn, da Axel skulde være uvidende om mit Forehavende. En Deel af Veien fører heldigviis

igjennem Skov, og jeg foer frem med Lempe. Dog maatte jeg oftere gjøre Holdt og lette paa Hatten for at tørre min Pande.

Da jeg kom til Ekenæs, saae jeg Ebba staae og speide fra den store Balcon. Det gjorde mig ganske ondt at bemærke, at hun havde klædt sig heelt festligt i hvidt og bar deilige, mørkerøde Roser ved Brystet.

Hun løb øieblikkelig ned ad Trappen, da hun opdagede mig, og jeg saae, at hendes Kinder blev omtrent ligesaa hvide som hendes Kjole.

»Er Axel syg?« spurgte hun aandeløst, medens hun rakte Haanden ud imod mig.

»Nei, min kjære Pige, han feiler ikke noget. Han har blot ikke sovet inat og faaet lidt Skrupler, som han skal hjælpes af med igjen.«

»Hvad er der?« hun var stadig lige bleg.

»Ikke noget at tage sig nær! Vi kunne — ja, vi kunne maaskee sætte os herude. Der er mere kjøligt inde — og jeg er noget varm.«

Hun spurgte strax opmærksomt, om jeg ikke ønskede noget, men foreløbig turde jeg ikke drikke.

Vi satte os paa en Havebænk, og i faa Ord fortalte jeg hende om Axels uhyggelige Drøm, de Reflexioner den havde vakt og den Ængstelse han følte for at drage hende ind i det han kaldte sin Skygge.

»Men Ebba kan, Gudskelov, faae ham ud af alle de forkerte Forestillinger! Derfor tog jeg strax herover.«

Hun havde siddet ubevægelig og hørt paa mig med sænkede Øine. Nu begyndte den ene Taare efter den anden at glide ned over hendes Kinder. Hun viskede dem bort — men da de

kom igjen, flere og flere, bøiede hun Ansigtet ned imod sit Lommetørklæde.

»Jeg var saa glad, Farbror . . . Nu er det forbi!«

»Kjæreste Ebba« — jeg blev maalløs.

»Nei, nei — jeg mente det ikke. Det er blot — der er noget, som ikke kommer igjen — noget, som var saa deiligt — — Aa, det er som om man aldrig skulde have Lov til at være rigtig glad!«

Hun lod Hovedet synke ned mod Bordet i stærk Graad. Jeg var noget forbavset over hende, men havde hjertelig ondt af hende. Thi hun havde naturligviis glædet sig overordentlig til Gjensynet med Axel — og det var jo ikke ganske det samme at see mig komme under den havannafarvede.

»Men nu tager Ebba med mig til Skogstorp, ikke sandt? Mama gaaer nok ind paa det; thi det er det eneste, som kan hjælpe ham.«

Hun rettede sig hurtig. »Nei, Farbror, her kan jeg ikke hjælpe. Det er jo kommet, fordi jeg var hos ham igaar.«

Nu stod min Forstand stille.

Hun sad og stirrede frem for sig som En, der tænker nøie efter.

»Det er kommet, fordi jeg var hos ham. Nu vilde han kaste det heelt bort og bare være lykkelig — saa reiser det sig stærkere — — Og jeg kan ikke drive det bort! Den Uret, Axel kan have havt imod mig, den kan jeg slette — men det, som er over ham nu, det er hans Uret mod et andet Menneske. Den kan jeg ikke rokke.«

»Men, kjæreste Barn, saadan tænkte I jo slet ikke igaar.«

»Vi glemte det, Farbror. Vi var saa glade!«

»Og skal nu hele Glæden gaae istykker paa Grund af en Drøm! Eller Rotter! Ebba er da for klog til at mene, at det har været andet?«

»Aa, Farbror, det er saa ligegyldigt med den Drøm! Ja, naturligviis er det forfærdeligt at tænke paa, at han ligger dør alene — og kun har Hunden at kalde paa! Men det hjælper ham ikke, om jeg kommer — for det er *Skylden* — det er hans Skyld mod et andet Menneske, som er over ham nu.«

»Da faaer Ingen mig til at troe, at »gossen« har slaet hende! Jeg saa dem sammen, da hun tirrede ham allerværst, og beundrede hans Selvbeherskelse. Naturligviis er det muligt — det er jo i det hele piinligt, at hun døde efter den Scene — men det er dog hendes egen Hidsighed, som — —«

»Farbror, det er heller ikke blot den ene Ting, men der var saameget andet ved det Ægteskab! Aa ja, jeg veed nok, at han taalte næsten ikke at see hende, fordi han syntes, hun var hans Troløshed imod mig . . . Men han *har* havt Uret imod hende. Det er Uret at binde et Menneske til sig — paa blot og bar sandselig Grund og aldrig søge at høine Forholdet. Ja — han mente maaskee, det var Troskab imod mig at holde det saa lavt — men det var ikke ret!«

»Nei, men Forholdet var sandelig ikke let at høine, for hun var ikke til at opdrage paa.«

»Maaskee — men hvor *kunde* han da — —?«

»Ja, kjære Ebba, alt det kan jo ikke gøres om.«

»Nei — det er saa fortvivlende!«

Jeg maa indrømme, at hun skuffede mig. Jeg

havde tænkt, at hun strax resolut var tagen med mig for at tale Axel til Fornuft. Hun mærkede det vistnok, thi hun tilføiede hurtigt: »Farbror, jeg slipper jo ikke Axel — aldrig! Alt dette binder mig blot fastere til ham — om det var muligt. Jeg har kun een Tanke: at være hos ham Dag og Nat — —«

»Naa, foreløbig mente jeg da kun —«

»Men jeg gjør det blot værre for ham nu, hvis jeg kommer . . . Jo, jo, for jeg er Lykken — jeg mener for ham — og det er den, han synes han ikke har Ret til. Og naar han selv beder mig blive borte — tør jeg ikke komme! Han skal have Ro til at naae igiennem dette. Der er ingenting istykker eller forbi — det er blot, at vi maa give en Smule Tid . . . Nu skriver jeg et Par Ord til ham. — Bliver Farbror her til Middag?«

»Nei, tusind Tak — jeg har ikke sagt noget til »gossen«, saa jeg maa hjem snarest.«

»Saa skal jeg sørge for, at Vognen er der om lidt. Men Farbror vil nok drikke en Kop Thee i min Stue, medens jeg skriver, og være saa elskværdig at tage Brevet med? Mama hviler.«

Hun var nu atter den rolige Verdensdame hun pleier at være.

Da hun var færdig med Brevet, sagde hun: »Jeg siger til Axel, at jeg forstaaer ham saa godt — ogsaa hvis han helst seer, at vi i nogen Tid ikke skriver til hinanden — idetmindste ikke skriver om — — Maaske beroliger det ham, at vi slet ikke nævner noget om vor — om vort — — Han veed, at jeg er heelt med ham — i Alt!«

Jeg kan ikke glemme de Øine, hvormed hun

saae paa mig, da jeg steg op i Vognen og tilraabte Kudsken, at han kunde kjøre.

Hun gjorde en Bevægelse som for at løsne Rosenbouquetten, hun bar ved Brystet — men betænkte sig og sagde: »Nei — den kunde maa-skee give ham en urolig Nat — —«

Jeg kom hjem for lidt siden og slutter disse Linier, medens jeg venter paa, at Middagsklokken skal ringe. Ebbas Brev til Axel lod jeg Tjeneren bringe ind paa hans Værelse.

Ja, gid nu nogle Dages rolig Overveielse maa bringe ham til at indse, at han ikke gjør det allermindste godt igjen ved ei at turde gribe den Lykke, der tilbyder sig, men at han blot kan skaffe sig flere af de Selvbefreidelser, han alt har nok af.

Det synes underligt, men jeg har oftere bemærket, at kraftige, hensynsløst modige Mænd som Axel paa visse Puncter kunne være paafaldende vege og lette at rokke. Det er ikke to Aar siden, at han uden et Secunds Betænkning stak paa Hovedet ud i det modbydeligste Vandhul efter en af de utallige Statunger — og den, der i sin Tid har seet ham kaste sig frem mod de løbske Heste for den Vogn, hvori Ebbas Moder sad, vil gjemme hans Billede som en Type paa Uforfærdethed. Men nu kan en død Kat bringe ham ganske og aldeles fra Concepterne!

Imidlertid haaber jeg som sagt, at disse urimelige Forestillinger atter ville forsvinde og de glade Planer for Fremtiden gjenoptages.

Med de bedste Hilsener

Din hengivne Broder
Frederik.

16de August.

Kæreste Wanda!

Dit søde Brev er læst flere Gange. Det er ligesom Arme om min Hals — saa kærligt i sin Forstaaelse! Du har virkelig taget Del i min Lykke.

Min Lykke — ja, siden jeg skrev til dig, har jeg maattet tænke paa de Ord, jeg har læst en Gang, at Lykken er en alvorlig Ting. Vi elsker jo alle den Lykke, der *ikke* er det — den, man kaster sig ud i som i en blomstrende Solskins-Eng — — Husker du Engen foran Skoven, hvor vi vadede i Blomster og Sol?

Min Lykke er bleven mindre sorgløs, Wanda! Jeg mener, at det er et Fremskridt — selv om jeg ikke straks kunde føle det saaledes.

Jeg har ikke set min kæreste Kære i flere Dage. Ser du — der kom et pludseligt Tilbage-slag i hans jublende Stemning fra den Aften. Mindet om hans tidligere sørgelige Forbindelse — alt det, jeg ikke har Magt over, og som fører mange Selvbebrejdelser med — knugede ham paany. Det er saa naturligt, at netop som han stod foran den nye, den virkelige Lykke, maatte Fortiden rejse sig igen. Det var kun, hvad man kunde vente. Men vi tænkte os ikke om den Aften — vi var blot ude i Solskins-Engen, dukkede os i Lys og Blomster — — Og mente som Børnene, at det vi lukkede Øjnene for, var ikke mere.

Farbror, som kom Dagen efter istedetfor Axel — jeg taaler ikke rigtig at tænke paa det Øjeblik, da jeg saae hans noget tynde Ben spanke frem under en stor Parasol! — — fortalte, at det pludselige Tungsind var kommet

over »gossen« som Følge af en Drøm eller Halucination om en stakkels lille Kat, som tilhørte den afdøde Friherrinde, og som Ajax ifjor bed ihjel. (I den Anledning var det, at der mellem hende og Axel opstod en hæftig Uenighed, som havde hendes Død til Følge.)

Axel selv skrev ikke noget til mig om dette, men nævnede kun, at Skyggen fra ifjor var over ham igen, at han ikke turde drage mig ind i den, men maatte slaas med den alene.

Mit Hjærte fløj til ham, kan du vide ... Og dog lod jeg Farbror køre ene tilbage.

Forstaar du, at jeg ikke fulgte med?

Jeg forstod det selv i Øjeblikket — men om Aftenen, da jeg vilde stige i min Seng, forstod jeg det pludselig ikke længer — forstod kun, at det var umuligt, umenneskeligt, at jeg lod min egen Elskede ene med den Uhygge, som maaske kom igen i Nat.

Jeg sprang hen til Vinduet og saa efter, om jeg ikke kunde klatre ned ad Espalieret ... Og saa løbe, løbe gennem Mørket — netop som i Folkevisen »aabenhoved og barefod, i Silkesærk alene« — komme frem til hans Vindue, staa og kaste Smaasten op imod det, indtil jeg saa hans kære Ansigt deroppe og saa hviske: »Elskede, det er mig! Elskede, jeg vil ind og være hos dig for at jage al den Skygge bort, som piner dig — Elskede, prøv, aa, prøv om jeg ikke kan det.«

Det var ikke nogen Fantasi, det var som et virkeligt Forsæt, Wanda! Og da jeg slap det, græd jeg som en fortvivlet imod Vinduesposten ...

Men saa stred jeg mig igennem, til mine Tanker atter var klare.

Og saa vidste jeg det saa sikkert igen, at det var rettest foreløbig at lade ham i Ro. Ikke for at undgaa at komme ind i hans Skygge — den

Tanke skræmmer ikke, den drager blot! Men netop fordi jeg ikke kan undgaa at *sprede* Skyggen, naar jeg kommer. Det vil sige tilsyneladende. Den viger ikke for Alvor! den samler sig blot værre — meget værre til en anden Gang.

Det er et alvorsfuldt Øjeblik i et Menneskes Liv, naar hans Skyld rejser sig imod ham. Det maa ikke forflygtiges eller gaas udenom.

Jeg tror, at det er i Reglen saadan med os, Wanda, at det falder os svært at forstaa dette med alt det onde, som skal bo i os. Vi kan ikke føle os saa overvættes syndige.

Naar Morbror Lave kunde sige: »Jeg forsikrer dig, Ebba, der er ikke en Ting i dit Liv, som kan kaldes *Synd*,« saa sagde jeg ham imod — naturligvis. Men paa en Maade kunde jeg dog synes, at han ikke havde saa helt Uret. Og mon vi ikke alle er tilbøjelige til at finde, at Synd — det er et meget for stort, for brutalt Ord at anvende om noget af det vi gør eller siger.

Saa en Nat — en sort og stille Nat — er der noget, som rører sig i vor Stue. Uden Lyd, men dog pinefuldt hørligt. Vi ved ligestraks, hvad det er for et Spøgeri. For vi, som ikke kender til at være Syndere, vi gaar dog alle med en ubehagelig Følelse af, at bagved os ligger der *Skyld*. Og vi ved ogsaa, at Skyld har *Genganger-Liv*.

Husker du fra vi badede sammen, at jeg ikke kunde udstaa Tang, aldrig sprang ud hvor jeg saa den gro — og at jeg kaldte den »*Plante-Spøgelse*«. — Saadan synes jeg, at vor Skyld gror — som Tang igennem mørkt Vand — og skyder op, naar vi mindst venter det, som Spøgelset efter vore Handler, Ord — og Tanker, kunde jeg gerne sige. For de Tanker, som vi synes, at vi har helt for os selv, medens vi giver os Lov til at tænke dem — bagefter har vi en Følelse af, at ogsaa de kan sive ud og yngle og vokse.

Jeg kender til det, Wanda. Gennem mange søvnløse Nætter i de sidste Par Aar har det be-

søgt mig, alt det onde der var skudt op, hvor jeg havde traadt min Vej — netop dér, hvor jeg mente det bedst og tænkte, at jeg stod mest uangribelig. . . .

Aa jo, det kan spøge endnu paa Ekenæs — og jeg tror ikke, der er noget Hus, selv af de mest grundmurede og hæderlige, hvor det ikke kan pusle om Natten, hvor der ikke kan røre sig noget, som i al sin Lydløshed bryder den tryggeste Søvn. — — Maaske ikke noget bloddryppende Genfærd, men ialfald en snigende Skygge — en listende lille graa Kat, som planter sin kolde Pote paa et eller andet Sted, saa man pludselig husker — — —

Hvor man *husker* saadan en sort og stille Nat!

Kender du ikke til det? Man kan ende med at synes, at al den Vold og Uret og Nød, alle de fortvivlede, forkvaklede Forhold, der er i Verden, er Ens Skyld altsammen, Ens eget tunge Ansvar — at det raaber til En som Profeten til Kong David: »Du er Manden, Herre!«

Der er mange Mennesker, som ikke ved andet Raad overfor dette end det ynkelige, der frister os alle: at glemme om Dagen for at blive angst igen om Natten, at gemme sig hver Morgen bag hele Hverdagslivets falske Betryggelse — for, hver Gang Mørkets Ensomhed er der, at høre hvordan det lister sig frem imod dem, uansteligt, ubønhørligt. . . .

— Men Tanken om alt det onde, man har gjort eller voldet, kan ogsaa blive til Gode — det blev den for mig. Den kan føre os ind i *Selverkendelse* — til den ganske ligefremme og uundværlige Forstaaelse af alt det onde, der saa dog

maa bo i os. Til at begynde med er det en trang Vej at gaa. Det er forfærdelig svært at se sig selv lige ind i Øjnene, lige ind i Hjertet. . . . Og skulde man blive staaende ved det, var der ikke vundet andet end Fortvivlelse.

Men, Gud være lovet, Vejen gaar videre!

Jeg synes, det er det største Øjeblik i Ens Liv, hvor man staar raadløs, i Angst og Bæven, foran den mørkeste Bundløshed i sig selv — og saa opdager at *derfra*, netop ud *derfra*, er Vejen banet for os op imod Lyset — »en lige Vej, en kongelig Vej« — —

Men for at naa den, maa man tværs igennem sin Skyld — helt ind til sin Synd. —

Jeg tror, det er den Vej, Axel nu skal gaa. Derfor kan dette sikkert blive til aandelig Fremgang for ham — den bedste som findes — blot han ikke bliver fristet til at gaa udenom, men strider sig igennem Mørket med alle Gengangerne, til han naar frem imod Lyset.

Jeg synes, at jeg aldrig har været ham saa nær som nu, hvor jeg holder mig borte til en Tid for ikke at sprede. Jeg har ham dog saa tæt inde ved mit Hjærte — som kun en Moder kan holde sit eget elskede, mørkerædde Barn. Jeg løfter ham saa højt, som kun en Moders Arme kan række — — —

Aa jo, det moderlige er stærkt i mig, som jeg sagde dig en Gang! Det omfatter min egen Elskede, det bærer ham . . .

18de

Ja, nu er der gaaet et Par Dage — og Hjærtet synger og ler i mig igen, og hele Tilværelsen er Sol og blaa Luft! Jeg skal se min Allerførreste!

Han har sendt mig Brev imorges, og spurgt om han maatte komme? Om han maa! Aa, aldrig i Verden har det været mere unødvendigt at indhente en Tilladelse, kan du nok vide! Men dejligt, dejligt at han gjorde det — saa fik jeg et Par dyrebare Ord mere fra ham og kunde selv sende et Par — — Nej, det blev ikke saa helt faa! Han havde Bud herovre, som ventede efter Svaret.

Han spurgte i sit Brev, om jeg syntes, at han havde været hensynsløs, vankelmodig, ikke til at have med at gøre?

Allerkæreste Kære!

Om jeg ikke vilde vide af ham mere?

Axel — Axel!

Eller om jeg forstod ham?

Aa — længe før han forstaar sig selv!

Om jeg kunde tænke mig dette, at han havde ment, der laa en Skygge over hans Vej — og at det var hans største Angst at drage mig ind i den?

Elskede, Elskede — der er i hele Verden kun én Skygge for mig — saa haabløs mørk — den *ikke* at se ham!

Men at det nu var, som om Angsten fortog sig, og Skyggen svandt ved rolig Eftertanke — og at Længselen efter mig blev saa uovervindelig, at han syntes, han maatte dø, hvis han ikke fulgte den —

Aa, jeg *har* været i Døden alle disse Dage!

Og om jeg ikke tror, det vil lyde som »Brudgomshestens flyvende Hov«, hvis jeg i Aften hører ham komme paa Roland?

Jo, jo — skønt jeg ikke kender Roland, ikke kender hans Heste mer. Det glemmer han —

synes vel det er umuligt, at jeg ikke ved om noget, som er hans. Og det er det da ogsaa. Aa jo, vist kender jeg Roland, vist kunde jeg skelne dens flyvende Hovslag fra alle andre Hestes i Verden!

Videre skriver han, om jeg husker, hvad de stolteste stolte Læber svarede, da han spurgte mig, *naar* jeg kom for at være hos ham Dag og Nat? og om jeg tror, de vil sige det igen i Dag?

Aa, hvor skulde jeg ane, hvad det var!

Men jeg skrev, at hvis de omtalte Læber har svaret andet end »saa snart som muligt« eller noget lignende — saa vil jeg aldrig vedkende mig dem mere!

Og naar han kommer — og de kan faa Lov til at tale — skal de sige alt, hvad han helst vil høre af dem! For det er deres eneste, eneste Stolthed, at de kan bære alle de Kærligheds-Ord ud til ham, som ellers maatte sprænge mit Hjærte! — —

— Wanda, du skal se mig, som jeg er, helt som jeg er, derfor skriver jeg saa aabent. For Begyndelsen til Brevet, den er jo mere — — ja, jeg mener, du kunde tro, jeg var mere stærk, mere urokkelig klippefast.

Nej, naturligvis tager jeg ikke en Tøddel tilbage af det, jeg har skrevet! Det er endnu min fulde Mening: der er kun én Vej ud af det Mørke, der hedder Skyld. Jeg vil ogsaa fastholde det overfor Axel. Men jeg kan ikke lade være at blive glad — lidt overmenneskelig glad — naar han ikke længer holder sig borte, naar han kommer . . .

Aa, naar han kommer — nej, blot der skælver i mig den mindste Anelse om, at han nær-

mer sig — saa er det som Flugt ud i Solen!...
Alt andet bliver borte! Jeg kan ikke huske noget af det mer — jeg kan virkelig ikke!

Og naar han er hos mig og jeg hos ham —
saa *er* der kun vore to bankende Hjærter, som
slaar mod hinanden og længes ind til, længes
ind i hinanden ...

Og de kunde fylde hele Verdensrummet med
Liv — —

Der er flere Ting, du spørger om, Wanda,
som jeg ikke kan besvare nu. Jeg har ikke Ro
dertil, og alt andet bliver saa smaat — saa in-
tetsigende!

Mama? jo, hun blev glad, da jeg sagde hende
det, men har naturligvis fundet det *meget* be-
tænkeligt med de Skrupler, Axel siden fik. Jeg
mener, hun har taget det som Tegn paa et Tung-
sind hos ham, som hun ængster sig over paa
mine Vegne — hvilket er mer end overflødigt.

Nej, som sagt, alt dette kan virkelig ikke
nævnes nu. —

Allerkæreste Kære — han kommer!

Tusinde Kys fra

din hengivne

Ebba G.

19de August.

Bedste Petræa!

Alt hvad Du skriver i Dit Brev af 13de ds.
om Axels Sindsstemning og Forholdene herovre
— klart og forstandigt som det var at vente —
er som talt ud af mit eget Hjerte. Det glæder

mig, at vi her, som paa saa mange andre Punkter, ere aldeles enige, og det glæder mig endmere at kunne tilføie, at vi, hurtigere end jeg turde haabe, synes at skulle faa Ret i vore Formodninger om en snarlig Bedring.

Thi det lader til, at Axel selv, efter nogle Dages rolig Overveielse og nogle Nætters uforstyrret Søvn, er kommet til det fornuftige Resultat, at den Rugen over Fortiden, som en piinlig Drøm havde fremkaldt, er sygelig, og at det bliver meer end meningsløst at lade denne Fortid spærre for Lykken.

Særlig igaar bemærkede jeg, at hans Stemning var kjendelig lysere, og efter Middagen sagde han mig, med den stærke og klare Røst, der i nogen Tid har været underlig tilsløret, at han red ud. Han vilde forsøge en Tour med Roland. (Du veed, Axel har en sand Passion for og megen Færdighed i at ride Heste til. Denne, som jeg har seet ham øve paa Ridebanen, er en meget ung og særlig smuk Hest, men ikke saa lidt sky.)

Jeg sagde, at jeg ubetinget vilde foretrække at see ham sprænge af paa en anden; men han rystede paa Hovedet og sagde smilende nei, det var den meest »flyvende« Ganger, han havde, den eneste, der rigtig passede til denne Fart. Men jeg skulde ikke ængste mig; den Hest var ikke født, som kunde kaste ham af. Naa, det var lidt store Ord, men han sidder jo usædvanlig fast i Sadelen.

Da han ikke vendte hjem til Thetid, begyndte jeg dog at blive urolig tilmode. Henad ti hørte jeg heldigvis Hovslaget mod Gaardens Stenbro, skyndte mig ud og saae ham springe af Hesten med et særdeles oplivet Ansigt.

Idet vi gik ind i Huset sammen, sagde han: »Jeg skal hilse fra Ebba og »tant« Gyllenkrans.

»Naa, du har været der,« sagde jeg uden at yttre nogen Forbauselse. »Saa undrer det mig ikke, at du kommer saa seent.«

»Nei — det er mere underligt, at jeg overhovedet kommer, at jeg ikke blev derovre hele Natten i en Krog af Haven for at stirre mod hendes Vindue. . . . Jeg maa derover igjen strax imorgen. Jeg kan ikke undvære at see hende.«

»Der er jo heller ingen Grund til at lade det være,« sagde jeg, som om det var den naturligeste Ting af Verden — hvad det da ogsaa maa kaldes. Jo mindre man synes at have bemærket hans sygelige Skrupler, jo lettere vil han vistnok komme over dem.

Jeg vil bekjende, at jeg dog virkelig følte mig lidt spændt paa, hvad Natten vilde bringe; men da jeg for noget siden gik ned til min vante Morgentour i Haven, saae jeg ham ifærd med at svinge sig i Sadlen, og han hilste mig saa vel-fornøiet, at jeg strax kunde indsee, at hans Hvile ikke havde været brudt af noget Genfærd — hverken i Menneske- eller Dyrelignelse.

Da jeg kom tilbage og traadte ind i Forstuen, stødte jeg paa en lang, noget kroget Skikkelse med et sort Silketørklæde over Hovedet og et stort Knytte i Haanden, som stod derinde og mønstrede alle Gjenstande paa en egen mistænksom Maade.

Det var »gumman Bengta«, som, efter megen Neien fra hendes og mange »Hva' sa'?'« fra min Side, langt om længe fik forklaret mig, at hun var ved at drage af til sin Datter, der er gift i Nærheden af Malmø. (Naa, Lykke paa Reisen!

Det er ikke noget Tab, hverken for Egnen eller for Stathuset.)

Nu vilde hun blot tage Afsked og takke Friherren saa tusinde Gange — —

»Ja, han er ikke hjemme.«

Jeg saae, at hun ikke troede det, thi hun sendte et hastigt, lurende Sideblik til alle Stolene derinde — ret som om Axel kunde være forpuppet under en af dem!

Jeg sagde da udtrykkelig, at han var redet ud, og at vi ikke ventede ham hjem før henad et, men at jeg nok skulde overbringe hendes Hilsen.

Hun har altid været mig en lidet tiltalende Gestalt, som stakkels Fru Mira i sin Uberegnelighed havde fattet en ganske meningsløs »Vorliebe« for — og nu er hun bleven mig end mere imod, siden Ladefogden har betroet mig, at der fra Stathuset har været udspreidt Rygter, som gaaer ud paa intet mindre, end at Axel med Forsæt skulde have voldet sin Kones Død, og at disse Rygter efter al Sandsynlighed stamme fra gumman Bengta — der dog var bleven kongelig aflagt for det Døgn, hun sad og holdt en — det maa man indrømme hende — meget trofast Vagt ved den lille »friherrinnans« Dødsleie.

Men, som sagt, jeg saae hende uden Beklagelse rokke af. Med hende forsvinder et Minde meer om den uhyggelige Tildragelse ifjor, og det glæder mig virkelig, at Axel gik glip af det ham tiltænkte Besøg. Thi som jeg stod og fulgte hende med Øjnene, medens hun med Hovedrysten og sære Fagter dreiede ud ad Gitterporten, greb jeg mig uvilkaarlig i at kunne forstaa lidt af vor store Tycho Brahes overtroiske Frygt for at møde en gammel Kjærling. — —

Senere.

Du maa nu have modtaget mit Telegram og veed altsaa om den frygtelige Ulykke, der har ramt os. Min kjære, kjære Axel! Han ligger derinde bleg og blodig — døende maaskee! Dog nei — det forbyde Gud!

Hvordan skal jeg kunne skrive om det, som jeg neppe taaler at tænke paa! Jeg har ikke et Minuts Ro paa mig. Hvert Øieblik maa jeg hen at lytte ved hans Dør. Lægen tør ikke give noget bestemt Haab.

Det er som en Drøm — en ond, ond Drøm — jeg griber mig stadig i, at jeg ikke kan forstaae det, ikke troe det. Og den forfærdelige Pludselighed, hvormed det kom!

Ved den Tid, hvor vi kunde vente ham hjem til Frokost, var jeg gaaet ned til Gitterporten ud imod Alleen. Det forekom mig, at jeg kunde høre Hovslag nede fra Landeveien, og jeg blev staaende for at see ham komme ridende op imod mig. Min prægtige Dreng — det Syn har altid frydet mit Hjerte! Men Lyden hørte op — og jeg tænkte, at jeg havde taget feil. Du veed, jeg er ei længer saa absolut sikker paa min Hørelse.

Saa — ja, det Syn vil jeg mindes lige til min Dødsdag — saa var det, at de kom — bærende med ham op gennem Alleen ... Min egen, egen gosse!

Jeg kan ikke skildre dig min Bestyrtelse og Smerte! Roland var bleven sky, ligesom den skulde dreie ind i Alleen. Det gamle Gespenst, Bengta, havde nemlig siddet ved Veikanten og reist sin lange, knoglede Skikkelse med en Pludselighed, der havde gjort Hesten reent balstyrig af Angst. Den sprang tilside med et Sæt, som

vilde have slynget enhver mindre dreven Rytter af — var derefter faret lige mod Muren, som

skiller Alleen fra den lille Lund, var tørnet imod den med et forfærdeligt Choc — og styrtet om.

Høstfolkene, som lige vare komne ud paa Marken til den anden Side af Alleen efter deres

Middagshvile, havde seet det og vare ilede til. De fandt den gamle Hex siddende med Axels Hoved i sit Skjød, nikkende og snakkende med sig selv.

Medens de løftede ham op imellem sig, havde hun hele Tiden sagt, at det var »den der Katten«, at hun havde reist sig for at fange Katten, og om de ikke havde seet, hvor den sprang frem fra Lunden lige ind mellem Benene paa Hesten, saa den blev vild af Angst. Det er nemt at regne ud, at det ikke skal hedde sig, det var hende, som voldte Ulykken!

Hesten var død paa Stedet — Axel selv bevidstløs. Ja, kjære Petræa, da de kom bærende med ham, bleg og blodig — da ønskede jeg virkelig, at mit gamle Liv kunde være gaaet i Løbet istedetfor hans!

Medens vi telefonerede, telegraferede og sendte Bud, huskede jeg med den piinligste Nøiagtighed de tunge Dage ifjor og havde en besynderlig Følelse af, at det var dem, der vendte tilbage. Gjengangere troer jeg ikke paa — men Gjenganger-Dage har man virkelig undertiden en uhyggelig Fornemmelse af at opleve!

Et gribende Øieblik var det, da Ebba Gyllenkrans kom. Jeg sørgede jo for, at der straks blev sendt Bud til Ekenæs, og hun var her forbausende hurtigt — i samme Nu, forekom det mig næsten.

Jeg stod med Lægen og Bogholderen i Axels Arbeidsværelse, da hun traadte ind. Ganske uvilkaarlig stillede vi os alle tre op paa hendes Vei, og jeg skal aldrig glemme den Maade, hvorpaa hun gik forbi os uden at hilse, uden at see til-højre eller tilvenstre — ikke som om det var

noget, hun satte sig udover, undlod med Villie; men man følte, at hun af alt i Verden ikke kunde faae Øie paa andet end den ene Dør — den aabne Dør til hans Sovekammer; og den dybe Ro, der faldt over hendes Ansigt, da hun sad ved hans Hovedgjærde med sin ene Haand over hans, kan jeg slet ikke beskrive dig.

Axel var bevidstløs i henved fire Timer, og jeg gik med den knugende Angst over mig, at han aldrig meer vilde slaa Øinene op, da det endelig skete — rigtignok kun for et Par Sekunder, men det var dog, som om man trak Veiret igjen. Han saae træt og forbauset frem for sig — Ebba knælede ned ved Sengen for at møde hans Øine og spurgte sagte og tydeligt: »Kære Axel, hvordan har du det?«

Han sagde »Godt« — og lukkede atter Øinene til, medens han mumlede: »Der var saa mange Gnister« — —

Lægen troer, det er Ryggen, som har taget Skade, og Stødet i Nakken har vist givet en lille Hjernerystelse. Professoren fra Lund kommer heldigviis allerede iaften. Ebba har strax taget hele Overcommandoen, bestemmer alt hvad der skal gøres, sætter de andre i Virksomhed med en mærkværdig Tankeklarhed og Snarraadighed og sidder ved hans Leie rank og rolig, men lige-saa bleg som den kjære Axel.

Hendes Moder er kommen for noget siden og vil selvfølgelig blive her sammen med Datteren. Ebba vilde have Moderen hjem igjen inden Natten, men det vilde Anna jo ikke høre Tale om.

Jeg opfangede da de Ord fra Ebba: »Hvis der kan blive mindste Mulighed for det, lader

jeg mig vie til Axel — for at I kan have Fred til at lade mig ene med ham.«

Anna brast i Graad, og jeg forstod hende. Hvilken knugende tung Udsigt — den Vielse ved hans Smertensleie istedetfor det glade Bryllup, som var vort kjæreste Haab. »Vore elskede Børns Forening« — som hun selv sagde.

Jeg er meget hos Anna, da det beroliger hende at tale med mig; og jeg føler, det styrker mig selv at skulle holde hende oppe. —

Doctoren fra Lund er nu kommen og har erklæret: »Jeg anser det *ikke* for absolut haabeløst.«

Den druknende griber efter et Halmstraa — og vore Forhaabninger klynge sig nu til denne hans Udtalelse. Maatte de ikke beskæmmes!

Jeg gaaer ikke iseng inat, men hviler paa en Chaiselongue med en Plaid over mig — eller maaskee Duntæppet.

Imorgen telegraferer jeg atter om, hvorledes Natten er gaaet. Peer tager nu disse Linier med op til Stationen.

Maatte vi dog beholde ham! Han har været Lyspunktet i mit Liv!

Din dybt bekymrede Broder
Frederik.

Skogstorp, 7de September.

Kære Wanda!

Tak for alle de kærlige Ord, Du har sendt mig! Mamas sidste Brevkort har vel sagt Dig, at Lægerne nu afgjort mener, at Axel vil leve.

Han har sendt mig bort fra sig, fordi jeg *skulde* hvile. Saalænge han kun var bevidst i korte Glimt, var det lettere for mig at sidde der Dag og Nat. Nu har jeg hans Omhu for mig at kæmpe med. — Min Hvile vil jeg da tage ved et Brev til dig. Jeg sidder ved hans Skrivebord, og Døren staar aaben ind til ham.

Du spørger hvordan, hvordan jeg kom over den Efterretning og gennem de forfærdelige Dage og Nætter? Jeg ved det ikke. Jeg har været hos Axel. Det er alt, hvad jeg husker.

Da ved vel, at vi har haft Bryllup for nogle Dage siden. Provst Bergstrøm var her og viede os.

Mama græd mange Taarer over den Bryllupsdag. Jeg fandt det helt besynderligt, at det var for min Skyld. Ja, det blev ikke den Dag, jeg havde drømt om, med Brude-Svende og Piger — helst fra hele Sverrigs Land — hvor jeg skulde gaa frem med Krans og Krone, Slør og Silkeslæb for et Alter skjult af Roser og svare ja for hele Verdens Øjne.

Denne var bedre. Aa nej — det er ikke bedre at se ham ligge dér — men for mig var der ikke noget tabt. Jeg var blot mer ene med ham. Og saadan som det kommer, alt det man faar sammen med den man elsker — netop saadan synes man, at det er bedst, at det er villet ud af Ens eget Hjærte.

Forresten Bryllupsdag — Vielse! Det slog mig saa underligt, at den kan man ikke beramme. Den maa komme af sig selv — man *faar* den. Da Axel sagde »*Hustru*«, svarede jeg rent uvilkaarligt: »Axel, det har jeg jo altid været.« Saa-dan føler jeg det.

En Gang da vi legede paa Grønningen som Børn, kom der en løbsk Hest farende forbi os paa Vejen. Og da dens jagende Hovslag tabte sig lidt, og vi trak Vejret igen, følte jeg den Trang, jeg altid har haft, til at andre skal vide mine Svagheder, for at de ikke skal tro fejl om mig, og sagde: »Jeg blev angst.«

Og Axel, som var sprungen frem foran mig, svarede: »Ja, det blev du.« Saa kyssede han min varme Barnehaand, som havde puttet sig langt ind i hans.

Jeg følte saa levende, at der skete noget med os i det Øjeblik, at jeg aldrig har glemt det, skønt jeg ikke forstod, hvad det var. Nu synes jeg at der var Bryllup den Dag paa Grønningen — ligesaa godt som forleden — og at mit Hjærte allerede den Gang svarede ja for Livet til at elske ham alle Dage i Lyst og Nød . . .

Nej — vort Bryllup maa ligge meget længer tilbage endnu. Jeg tror, det har været et Sted, hvor der ikke blev spurgt og svaret, fordi det var ganske overflødigt, hvor vi blev viede til at høre sammen som en Livsbestemmelse, en Livsbetingelse for hver af os. Thi aldrig har jeg været min egen. Altid været hans — helt og udelukkende.

— Det er sandt, jeg fik ikke svaret dig paa, hvordan jeg er kommen gennem disse forfærdelige Dage. Wanda, vil du tro, at det er de bedste, jeg har levet. Jo du — *for da tog jeg min Plads.*

Jeg er kun dødsangst for et eneste: for alt, hvad der kan skille mig fra den.

Nej, som det nu staar her, lyder det saa utroligt hjærteløst — som om jeg ikke havde lidt

med ham! Det har jeg, det har jeg! Du kan slet ikke tænke dig, hvad jeg har lidt! Det har været, som om Blodet randt ustanseligt af aabne Saar hos mig selv! Mit Hjærte gør saa jagende ondt endnu ved hans mindste Stønnen . . .

Da han saa sig om i et af sine første bevidste Øjeblikke og sagde: »Gud ske Lov, at det kom — og kun gik ud over mig« — da maatte jeg svare: »Axel — det vil jo sige: tifold ud over mig« — for saadan er det.

Men Lidelse hører jo med til Ens Plads — ellers manglede den fulde Delagtighed i Livet, som det nu er hernede. Den er dog intet imod den døde Tomhed ved at være udenfor!

Du vil maaske tænke som Mama, at jeg hele Tiden har troet, at Axel vilde leve, og at det Haab har holdt mig oppe? Nej, jeg har ment, at han maatte dø! Og alligevel —

Men Wanda, tænk hvad det vil sige: hans Haand i min Dag og Nat!

Medens jeg sad dér med hans Haand i min de tavse, lange Nætter, var det, som om vi to var ganske ene i en stor, stor Stilhed, hvor man ser langt udover Verden og langt *indover*.

Jeg syntes da, at der nede i Verden laa et mangeaarigt Samliv bag os — meget varmere, stærkere, inderligere end Mennesker plejer at leve det, og at mine Arme nu blot skulde slippe ham for et Øjeblik, dybere ind i Stilheden, indtil jeg selv fulgte efter . . . Og jeg kunde takke, fordi det var saadan, og fordi det ikke var ham, der skulde lades tilbage.

Og saa det, Wanda, at hans Ansigt hele Tiden har været roligt, næsten tilfreds! Det gjorde godt at sidde og se paa det!

Jeg har nylig set ham stormende glad — men jeg vidste, at han bar en nagende Uro bag, som han — som vi begge krympede os ved at berøre.

Nu er det ganske anderledes. Du synes maaske, det er underligt — jeg mener, at et Ulykkestilfælde kan give Ro i Sindet — men jeg, som kender ham, forstaar det godt.

Den eneste Gang jeg er kommen til at græde inde hos ham — en Dag, hvor han prøvede paa at løfte sit Hoved — sagde han straks: »Det var værre før. Det er meget værre at gaa *ustraffet* om.«

Jeg elsker ham for det Ord! Det ligner ham saadan! Ja, jeg ved nok alt, hvad der kan siges imod det. Dette med den *ydre* Gengældelse er jo en Barne-Forestilling, som vi er komne ud over; det er *aandeligt*, man skal afsone sin Skyld, det er indre Lidelse, man skal gennemgaa for den — og den Lidelse tager man selv op.

Ja — men det forstaar Axel maaske ikke. Der er jo *det*, han ikke har naaet endnu — og desuden er det vel i Reglen saadan med Mænd, at de tager ikke en Lidelse op, hvis de paa nogen Maade kan lade den ligge. Han har ikke vidst, hvad han skulde gøre med den Skygge, der laa bagved ham — og han har søgt at komme bort fra den.

Men hans Samvittighed er saa vaagen, saa uholdet ærlig, at han dog har været forpint af sin egen Holdning. Og da Lidelsen *er* der — uundgaelig og haandgribelig, saa han kan faa fat paa den — føler han den virkelig som en Lettelse. Forstaar du, saa levende stærk er hans Retfærdighedssans, at det er ham som en Trang

at *lide sin Uret ud*, hvor den ikke længer kan gøres god igen.

Ikke sandt du — vi andre ønsker blot, at vi *ikke* maa komme til at undgælde for det onde, vi har gjort? Mon vi ikke bortforklarer den ydre Gengældelse som en saa uandelig Tanke, fordi vi helst selv vil være fri for den?

Aa, han er hundrede Gange bedre end jeg!

Jeg har saa svært ved at forsone mig med, at han skal lide, at jeg nødig vil se noget godt deri — men jeg tvinges dertil, hvis jeg vil være ærlig. I *dette* er der Førelse — *dette* forstaar han — og ud fra det tror jeg, han vil kunne naa videre frem.

Og rigtigt er det jo alligevel, at Skyld maa lides ud. Der er en Sammenhæng mellem Skyld og Lidelse, som vi aldrig i Verden vil kunne bryde, om vi nok saa meget forsøger derpaa.

Skyld maa lides ud. Det var jo det, der skete med den bundløse Skyld vi stod i — oventil. Den blev lidt ud for os — vi blev fri.

Men overfor de andre er Kravet endnu dette, at vi skal betale, hvad vi er skyldige »indtil den sidste Hvid.« Og mon denne sidste Hvid ikke iblandt maa erlægges gennem Lidelse? — —

Kl. 11 Aften.

Axel er falden i Søvn. Jeg sidder oppe til et—to, saa lægger jeg mig i nogle Timer, og Sygeplejersken sidder herinde. Men den mindste Lyd fra hans Stue vækker mig.

Lægen var her for noget siden. Han begynder at gøre mig nervøs, skønt du ved, at »Ebba har ingen Nerver.«

Han sagde atter i Aften, at det gaar godt, over Forventning — og gentog det, som han plejer, da han var ene med mig. Men i de sidste Par Dage er han stanset efter det og har staaet, som om han smagte paa noget, han vilde føje til. Maaske tager jeg fejl — men jeg afskar ham i hvert Fald Lejligheden til at sige mere.

Alle Mennesker har den Tanke, at mig kan de sige alt, fordi jeg er »saa stærk«. Men ser du, Wanda, der er *det*, jeg ikke vil høre — for jeg *kan* ikke. Dér er jeg stærk — saa stærk som ingen aner det — i *Modstand*.

Det er ikke det, om Sygelejet skal være lidt længere eller lidt kortere. Hvad regner jeg Sygelejet? Jeg elsker at pleje ham! Jeg elsker, at hvert Sekund paa Dagen er optaget af ham! Saa længe jeg ikke kunde se udover det, var der en dyb Ro over mig. Men nu er der en Angst, der rejser sig, som jeg ikke vil se hen til, men som jeg synes stirrer paa mig, saa den tvinger mine Øjne hen paa sig.

Det, der kommer *efter* Sygelejet — det, der kommer efter — —

Axel kaldte, han vilde høre, om jeg ikke var i Seng. Jeg sagde »næsten.«

Jeg synes, du har spurgt om, hvordan Hesten kunde blive saa sky? Stakkels Roland — den døde! Det var for gamle Bengta. Hun var ved at drage herfra og havde sat sig ved Omdrejningen til Alleen. Hun rejste sig pludselig op. Jeg er glad, at jeg aldrig skal se hende mer. —

Du forstaar nok, Wanda, for mig kan det aldrig komme til at gøre den mindste Forskel, *hvordan* jeg har Axel. Naar man har alt, kan man ikke savne noget.

Men han, han — Den stærke, den hensynsløst sunde Udfoldelse af Manddomskraft, som er hans Liv — den maa ikke hæmmes, beklippes og afknares!

Axel — Axel med stakkels matte Hænder og lænkede Fødder — — det kan ikke tænkes, det maa ikke være! Her føler jeg, at jeg gør Oprør, at jeg strider imod. Alt andet — blot ikke det!

Men jeg ved, at det, hvorom vi siger: »*blot ikke det*« kan blive *netop det* — —

Og jeg ved, at hvad der kommer, kan kun blive den gode Fortsættelse paa det, vi har levet sammen her. Jeg kan ikke *føle* det saadan nu — jeg taaler ikke den Tanke — men kommer det, vil jeg kunne gøre det.

Hos ham vil der ikke være en Indvending, ikke en Klage. Hele hans Liv er den frie Bevægelse — men han samtykker forud i alt. Alt hvad der maa til for at lide ud.

Og han skal finde mig ved Siden af sig — rede til at tage meget mer op med ham, end der kan komme.

En Dag, hvor jeg stod bag hans Seng, spurgte han Lægen, om jeg ikke saa angreben ud. Jeg gik frem, og Lægen sagde: »Se selv.«

Axel saa paa mig. Saa lukkede han Øjnene med lidt Smil og hviskede: »Straalende kæk!«

Jeg er det ikke — Gud ved, jeg er det ikke, men saadan skal han finde mig.

For mig bliver det kun Lykke altsammen — gudbenaadet Lykke.

Nu er jeg saa træt, at jeg ikke længer kan se, hvad jeg skriver. Han sover igen roligt, men jeg synes, han er lidt bleg. Det er maaske fordi hans Ansigt ligger i Skygge. Du ved ikke, hvor

han er smuk. Elskede — Elskede! Aa, Gud
give — —

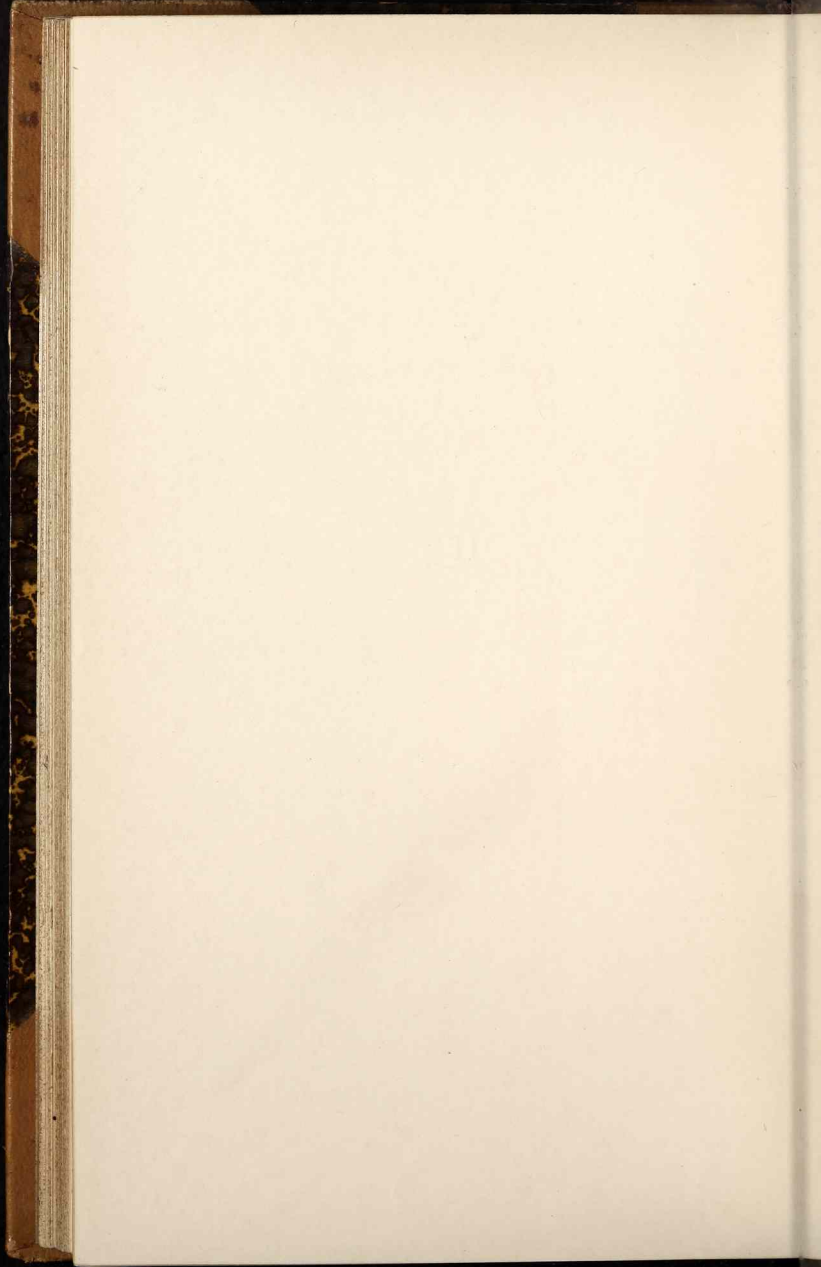
Tak fordi du føler med mig. Hjærtelig Hilsen!

Synes du ikke, det er mer end en Dronning,
der tager sit Rige i Besiddelse, hver Gang jeg
kan skrive mig

Ebba Sparre

Kære du — den ganske lille Hentydning i et
af dine sidste Breve er ikke overset, men gemt
i min hjærteligste Deltagelse.

III

Kjære Petræa!

I følge mit Løfte til Dig, endelig ei at vente, indtil jeg er kommen tilbage igjen med at give Dig et lille Indblik i Hjemmet her, skriver jeg disse Linier — ihvorvel en laconisk Hilsen paa aabent Brevkort forekommer mig at være fuldt tilstrækkelig under en blot fem à sex Dages Adskillelse.

Jeg vilde ubetinget have foretrukket, at lille Wanda og jeg vare tagne herover hver for sig, thi jeg maatte under Reisen idelig sande Din oftere gjentagne Ytring: »Wanda er sød — men hun har aldrig lært at beherske sine Stemninger.«

Paa Farten til Malmö var det »Dengemand«, der uafbrudt spøjte i hendes Hjerne. Hvert Øieblik kom hun stormende hen til den lille Lækrog, jeg ikke uden Møie havde fundet mig og kunde ikke begribe, at hun var reist fra ham, at hun ikke langt heller havde taget ham med — spurgte, om jeg ikke troede, han havde faaet Mavekrampe, var styrtet paa Hovedet ud af Vuggen eller var ved at døe af Savnet — hvad jeg af min fuldeste Overbevisning kunde sige nei til, og samtidig forsikkre hende om, at naar denne unge Verdensborger havde sin Bed-

stemoder, sin udmærkede engelske Barnepige og »last not least« sin Flaske, var der ikke den ringeste Sandsynlighed for, at han skjænkede sin »tre Maaneders Mama« en Tanke, og at det havde været Vanvid at tage ham med. Det manglede da blot, at vi skulde have havt ham til at musicere for os paa Veien!

Ligefra Toget satte sig i Bevægelse, begyndte hun at speide efter Skogstorp — og foer i den Anledning fra det ene Vindue til det andet, stadig tumlende over mine Been, som hun paastod altid laae, hvor hun mindst ventede dem, skjøndt jeg da ikke bruger at kjøre rundt med dem. Jeg mindede hende om, at der var adskillige Stationer, før vi kunde vente at faae Øie paa det kjendte Tag, men det beroligede hende ikke. Hun syntes, at hver Steen, hver Busk paa Marken var gamle Bekjendte, som skulde hilses paa, at dér, langs det Gjærde, maatte hun være gaaet med Ebba, at det maatte være netop den Grøft med Forglemmigei, hvor de havde faaet vaade Fødder, etc. . . .

Og da vi endelig holdt ved Stationen, maatte jeg slæbe alt hendes »Handgepäck« ud foruden mit eget, thi hun fløi som en Raket ned paa Perronen, hvor Ebba stod i en smagfuld, mørkeblaa Dragt og bød Velkommen med sit smukke Smil.

Wanda brast ligestrax i larmende Graad — hvad jeg paa det indstændigste havde fraraadet — og kastede sig om Ebbas Hals, idet hun raabte: »Nei, hvor Du er smuk — aa, Ebba, Ebba, hvor Du er bleven smuk! Du er jo ligefrem deilig!«

Ebba omfavnede hende kjærligt, men glemte

jo ikke at faae mig skilt af med alt mit overflødige »Hab und Gut«, og da vi sad i Vognen, virkede hendes Ro efterhaanden heelt velgjørende paa Wanda.

Ebba forklarede, at hun var taget til Stationen, fordi Axel var lidt træt den Dag, »men saa staaer han i Forstuedøren og tager imod.«

Ja, dér stod han, støttet til en Stok! Men han løftede ikke Gjæsterne ind over Tærskelen, som han yndede at gjøre i gamle Dage — og efter at have rakt os Haanden, maatte han sætte sig tungt ned i en Lænestol.

Da vare mine Taarer ved at bryde frem, medens Wanda nu var lutter Smil; jeg troer, Ebbas Nærhed strammer hende op. — —

Saa var det Hjemmet! Ja, her maa jeg hvert Øieblik tænke paa Juliane Trocks besynderlige Paastand, at hun paa Luften i Stuerne strax kan mærke, om det er et lykkeligt Ægtepar, som lever derinde. Uden at ville tiltræde hendes Mening, maa jeg indrømme, at der paa Skogstorp, heelt ud i Forstuen, er en Duft af Harmoni og stille Glæde, som hensætter Enhver, der træder over Hjemmets Tærskel, i en usigelig behagelig Stemning.

Ebba er en udmærket Husmoder og Værtinde, og seer ud som en Dronning, enten hun færdes i de store, smukt udstyrede Stuer (i hvilke der er skeet gennemgribende Forandringer) eller hun inspicerer Urtehaven, Staldene eller Hønsegaarden. Det er forbausende, hvad hun overkommer, thi hun har stadig Ledelsen af Børnehjemmet paa Ekenæs, som er udvidet iaar.

Men det fryder især mit Hjerte at see hende

sammen med Axel. Du kan vist tænke Dig, at hun ikke har det med Følelsesudbrud eller med mange søde Ord; men hendes Ansigt straalere, naar hun seer paa »gossen«.

Hans Helbred? Ja, det var jo en stor og glædelig Forandring for mig, der i Eftersommeren forlod ham udstrakt paa et maaskee haabløst Smertensleie, at see ham oppe, istand til at færdes mellem os Andre. Men til fuldkommen Helbredelse er der vel endnu langt frem.

Jeg opdagede snart, at hans Tilstand helst ikke skal bemærkes, og at man ikke directe skal spørge, hvordan det gaaer; men saameget har jeg dog erfaret, at Lægen fra Lund, som ventes imorgen til Middag, ikke anseer det for udelukket, at Axel vil kunne gjenvinde sin hele Førlighed.

Han har sine Hænders fulde Brug, selv om hans Haandtryk ikke ganske er det fra gamle Dage; men med Benene gaaer det endnu smaat, skjøndt jeg har forstaaet, at der er skeet forbausende Fremskridt efter en ny Slags Massage, han er begyndt at bruge.

Ebba veed alt, hvad han kan taale eller ikke og siger det saa naturligt og roligt: »idag tager Axel nok med« eller »idag vil han blive hjemme«, som om han var ligesaa fri i sine Bevægelser som vi Andre.

Han var med i Kirke igaar, men idag er han bleven tilbage medens de Andre kjøre Tour. (Anna Gyllenkrans er her foruden et Par andre Slægtninge.) Wanda har jo ikke Ro i sin Sjæl før hun faaer seet alle de Steder, hvor hun var »ung og haabefuld og drømmerig« sammen med Ebba. Jeg undslog mig for at tage med i Anled-

ning af dette Brev og skal hilse Dig fra den kjære, nye »friherrinnan«, at hun haaber, Du følger med mig næste Gang. Saa vil Du jo med Dit eget skarpe Blik kunne overtyde Dig om, hvorvidt jeg har seet rigtigt gennem mine Brillen.

Jeg lukkede mig dog ikke strax inde efterat de vare kjørte, men havde først en lille hyggelig Stund i Axels Stue, hvor han talte mere uforbeholdent med mig, end naar der er Andre tilstede.

Jeg lagde min Haand paa hans Knæ og sagde ham ganske aabent, hvor det havde glædet mig at see ham være kommet saa vidt.

Han smilede lidt. »Ja — ja . . . Og jeg kunde næsten undvære baade Arme og Been, Øren og Øine, naar jeg har Ebba. Hun er reent mærkelig til at kunne være netop det jeg savner. Hun er mærkelig! Jeg var ikke kommen til at opleve saa meget af hende, hvis jeg ikke —«

»Nei, og saa var det jo godt for noget, at det kom,« sagde jeg opmuntrende.

Han nikkede. »Det var godt for mere, Farbror.«

»Javist, min Ven, der er en Styrelse i hvad der skeer med os.«

Han sad og saae frem for sig som i sine egne Tanker. »Det er alligevel ikke det værste at miste sit Helbred . . . Det er dog mer — ligetill. Nei, som jeg gik her ifjor og sloges med Skygger — og havde en Uret liggende bag mig, som jeg havde kunnet gjøre ustraffet — det var ved at gjøre mig gal! — — Det er en frygtelig Følelse, at man gaaer *ustraffet* om. Dette er bedre — selv om — — «

Jeg maa tilstaae, at jeg her ikke ganske kunde følge hans Tankegang — men Tænkning har heller aldrig været hans stærkeste Side. Han syntes at finde en Art Tilfredsstillelse ved at lide dette paa Grund af den Episode med den stakkels Hedengangne — som dog ikke i nogen Maade ændres derved, og som da ogsaa helst maa være gjemt og glemt.

»Det er godt at hørte, hvad man har saaet,« vedblev han. »Det er saa naturligt for os Landmænd. Og det kalder til Eftertanke.«

»Naa ja, den kunne vi jo alle have Brug for,« indrømmede jeg ham nu villigt. »Men jeg hører, at der ogsaa er gode Udsigter for Din Helbredelse.«

»Ja, Lægen siger det — og Ebba troer det.«
— Summa summarum: her er Tilfredshed og Glæde tilhuse — Ebba siger selv, den bedste Lykke af alle. Et eneste kunde ængste hende: at den er for stor.

Ja, nu hører jeg dem vende tilbage fra Touren, med Latter paa Vognen — der er aldrig heelt frit for Støi, hvor Wanda er med — og Middagstimen nærmer sig.

Hun og jeg — det er lille Wanda jeg mener — tænke at drage herfra paa Tirsdag Formiddag. Jeg maa finde mig i det en Gang endnu. Min Hjemkomst bliver da ved den sædvanlige Tid. De bedste Hilsener og Ønsker om en glædelig Fest fra

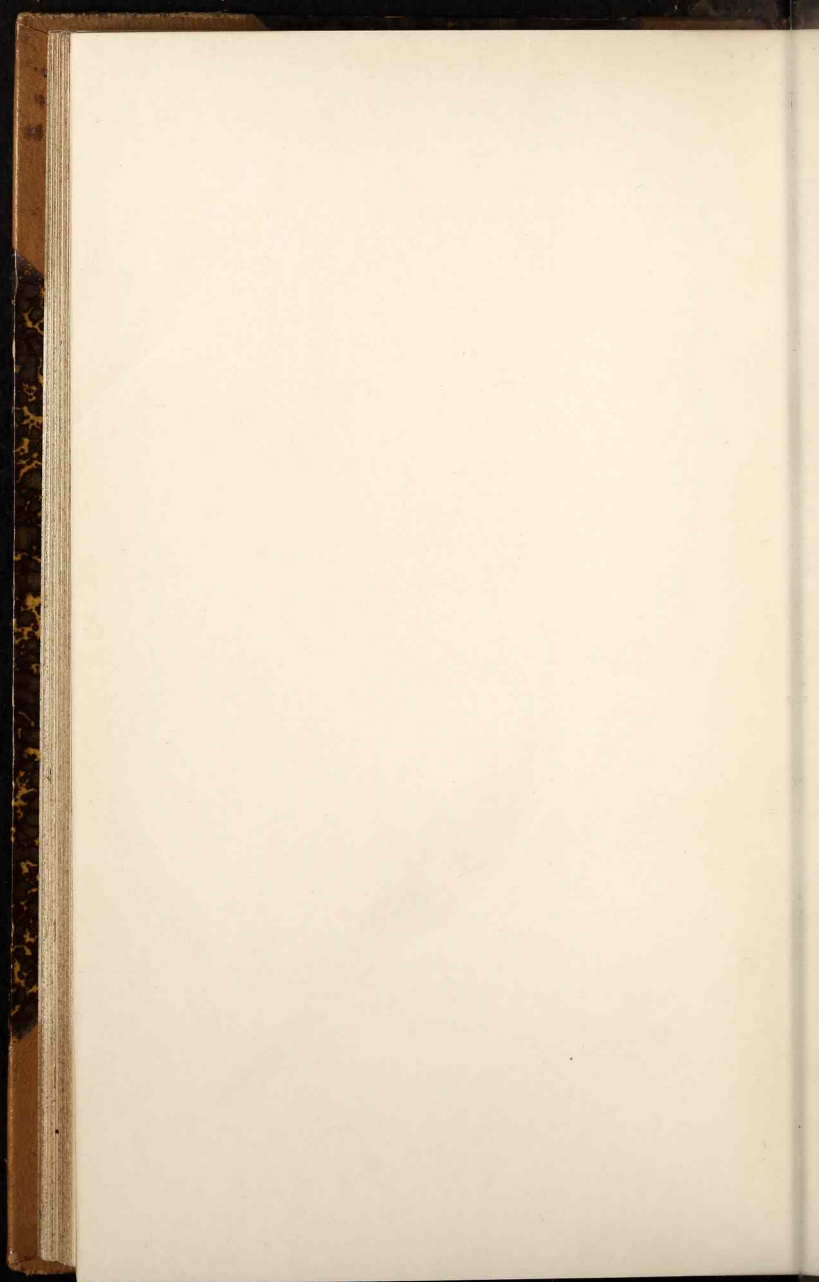
Din hengivne Broder

Frederik.

P. S. Saavidt jeg kan mærke, er der Ingen herovre, som mere drømmer om den graa Kat.

Jeg selv har ikke nogen Nat hørt den kradse i Barken udenfor mit Vindue eller meent at see den stryge over Plainerne i Haven. Den lader nu heldigviis til at være ikke blot død, men ogsaa borte!

Det vil sige — Spor har den jo efterladt, hvor den var bleven indlemmet, og det paa meer end een Maade. Og før min egen »gosse« er heelt sig selv igjen fra de gamle Dage — *om* det virkelig skeer — før synes jeg dog ikke, at vi rigtig have faaet Livet af den lille graa Kat.

Langhans
Bogtrykteri
Koblenz

